

Mnogo bi bilo tema o kojima bi se moglo raspravljati ovih dana, recimo od svjedočenja predsjednika Mesića u Haagu, do policajaca koji i dalje protestiraju, već više od 180 dana, jer su otpušteni sa svojih mjesta u policiji, a nemojmo zaboraviti da su, posebno u Istočnoj Slavoniji, danas na posao primljeni neki policajci koji su bili protiv ove države, i aktivno napadali Vukovar. Mogli bi malo prodiskutirati i o strašnim cijenama struje, koja pogađa Hrvate ovih dana, o našoj zajednici, recimo kako to da mnogi od vas nisu posjetili operu Zrinjski u Mississaugi, no ja sam se danas odlučila opet razgovarati o Haagu. Mislim da nam je i danas taj sud najbolniji.

Kaže se, "Boj se Danajaca kad i darove nose". Velika vijest: Biljana Plavšić, jedina žena koja je optužena po Haaškom sudu "priznala je krivnju za progon kao zločin protiv čovječnosti". Valjda za zahvalu, tužiteljstvo je objavilo da odustaje od drugih točaka optužnice, uključivši genocid. No, ova pokajnica je ipak nešto uspjela ugurati u svoje "pokajanje": pozvala je lidere svih strana da preispitaju svoje ponašanje!"?

E, tu vam dolazi ta: boj se Danajaca kad ti i darove nose. Taj ratni zločinac, Biljana Plavšić, koja je djelovala iz Banja Luke ili Palea, dva centra zločina, danas poziva druge lidere "neka preispitaju svoje ponašanje". Zaista? Nema riječi mom gađenju zbog ove situacije. I jasno, Haaški sud, kao dobra majka, sretno je dočekalo pokajničke riječi te žene koja je, samo jedna od mnogih, dirigirala zločinima po cijeloj BiH, i nije uopće reagiralo na njene riječi, kojima je ona ipak uspjela donekle skinuti krivnju sa svojih za užase u BiH, ali i u Hrvatskoj. Nema riječi kojima bih mogla iskazati svoje negodovanje, jer pratila sam rat u BiH. Čitala sam iskaze raznih dužnosnika, posebno Mazowieckog, koji je pisao o bacanju djece pod tenkove u Bijeljini, sjećam se dnevnih zločina u Banja Luci, sjećamo se zločina u Kolibarnu, Srebrenici.....samo da spomenem neke. U BiH je nestalo 250.000 ljudi, najmanji je broj Srba u tom broju. Jasno, bili su zaštićeni raznim, pa i UN-om, jer sjetimo se Srebrenice i sramnog ponašanja plavih kaciga. Nemojmo zaboraviti Sarajevo gdje su dnevno ljudi umirali - nemojmo zaboraviti da je Plavšićka bila iza svega toga, i danas je njoj oproštena optužnica protiv genocida? Danas ona poziva druge lidere na preispitivanje svoje savjesti?

Strašno - ali mi Hrvati smo znali da će tako biti. Pogledate li pukovnika Blaškića, koji sjedi u Haagu i sjedit će veliki dio svog života, mnogih Hrvata iz BiH, koji su već osuđeni za puno manje zločine od Plavšićke, a kladim se da će njihova kazna uvijek biti sigurno veća od njene.

Najnovije

VIJEĆE SIGURNOSTI DONIJELO REZOLUCIJU O ZAVRŠETKU MISIJE UN-a NA PREVLACI

Jučer prijepodne po američkom vremenu u Vijeću sigurnosti donesena je rezolucija kojom je potvrđen konačan završetak misije UN-a na Prevlaci. Prema preporuci glavnog tajnika Kofija Annana, članice Vijeća sigurnosti složile su se da su stvoreni svi potrebni uvjeti da UN-ovi promatrači najkasnije do 15. prosinca ove godine napuste Prevlaku te prepuste Republici Hrvatskoj punu kontrolu nad svojim cjelokupnim teritorijem.

Hrvatski veleposlanik pri UN-u u New Yorku dr. Ivan Šimonović najavljuje da će na uspješno završenom mandatu UNMOP-a te na ukupnu doprinosu UN-a uspostavljanju mira i sigurnosti u našoj zemlji glavnom tajniku Annanu biti zahvaljeno kad službeno prvi put posjeti Hrvatsku, potkraj studenoga ove godine.

Šimonović ocjenjuje da dolazak čelnika najvažnije svjetske organizacije u Hrvatsku prvi put od ostvarenja njene samostalnosti kad na njenu području više definitivno nema nikakvih prijetnji međunarod-

I gledajte sada rezultate svega toga što je UN i svijet dozvolio. Pred neko vrijeme bili su izbori u BiH i pobijedile su, na užas svjetske zajednice, nacionalne stranke. Bosna grca u neimaštini, bez obzira na razne malverzacije koje su prisutne, traži i danas svoje tisuće mrtvih, čija tijela su nestala, industrija je uništena, ali zato postoji, zahvaljujući zločinu i nereakciji svijeta na vrijeme na sve zločine - Republika Srpska. Na zločinu su je stvorili, svijet je tu i tamo malo zapreptao, pa smo malo zaplakali i malo se zasramili oko Sarajeva, pa pojeo vuk magare i danas imamo BiH, koja je stvamo prepolovljena: dio Bosne i Hercegovina, gdje žive Bošnjaci i Hrvati, i Republika Srpska, umjetna tvorevina nastala u krvi nevinih ljudi. Nema čak ni prividne pravice koja bi trebala postojati, a sa ovom skidanjem optužbe Plavšićki otvoren je put, nažalost, za daljnje sukobe, za idući rat - jer pravda nije zadovoljena, nažalost. Mrtvi ljudi po grobištima diljem cijele BiH zovu pravdu, koja se mora kad-tad izvršiti.

A njen, "poziv liderima svih strana neka preispitaju svoje ponašanje" je tipično ponašanje s one strane. Naslušala sam se raznih koji su nam pokušali imputirati kako je do toga svega došlo jer ni mi nismo bili anđeli. Nisu anđeli bili ni Muslimani, današnji Bošnjaci, tako govore. Jedino je, meni se čini, netko zaboravio tko je palio, klao, ubijao, silovao. Netko je zaboravio, a taj netko je sigurno i Haaški sud i jedan od sudaca Graham Blewit, koji danas sluša, po navodima tiska, Savu Štrpca, čovjeka koji mu prodaje laži još od 1994, kad je još stolovao u Kninu s Martićem. Takav čovjek danas podnosi "dokaze" Haagu! Haag je "zaboravio" činjenice. Zaboravili su da je samo zahvaljujući hrabrosti Hrvata branitelja svoje domovine, Hrvatska obranjena od takovih ljudi koji se nisu libili pobiti čak i ranjenike, koje su donosili na stratište u nosilima, sjetimo se djece, pa hendikepirane djece iz Kijeva koja su morala hodati po suncu do prijateljskih ruku, sjetimo se pobijenih staraca u Podravskoj Slatini, sjetimo se koliko je izbjeglica imala Hrvatska - i danas je Plavšićki oprošten zločin genocida?

Zašto se i čudimo? Pa kako vidite, mi Hrvati smo krivi. Krivi smo za ono što smo zaista krivi - zato što smo se obranili. Zato će nam i drugi generali završiti u Haagu, uz Ademiju, Gotovinu i Bobetka; stalno se kopa po obrambenim akcijama hrvatskih branitelja, jer to je, po izvješćima mnogih, ali i mišljenjima mnogih, bio građanski rat, a ne agresija Jugoslavije na tri zemlje, Sloveniju, Hrvatsku i BiH. Ti "mnogi" danas sjede u Haagu ili po raznim visokim svjetskim stolicama, i dozvoljavaju takvima čije su ruke krvave do lakta govoriti kako svi drugi lideri trebaju preispitati svoje ponašanje.

E, prijatelji moji, što ćemo još dočekati?

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$3.00

Broj 114 - 15. X 2002.

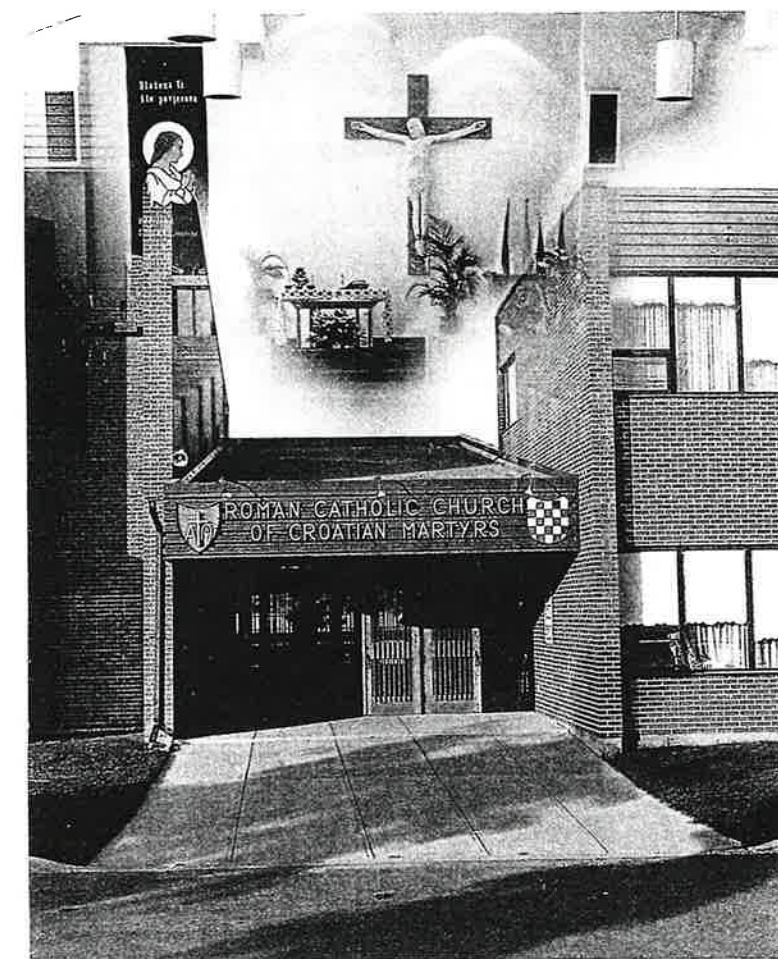
Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU:

- Predsjednik Mesić svjedočio u Haagu
- Slučaj Bobetko: Vlada osporava nalog za uhićenjem
- Del Ponte: Bobetko mora u Haag
- Račana trese struja, a ne Piran
- Težak položaj Hrvata u Istočnom Srijemu
- Biljana Plavšić priznala krivnju za zločine u BiH
- Ljerka Mintas-Hodak napušta HDZ
- Hrvatski slikar Oton Iveković
- Da li znate gdje je Alančić
- Šuma Striborova
- Crkva sv. Marka u Zagrebu
- Motrišta

Čestitamo župi "Hrvatskih Mučenika" u Mississaugi 25. obljetnicu

Hrvatska ISKRA

(Bivši "CIRKULAR"
za Toronto i okolicu)

Kanadsko-hrvatski vjesnik
Canadian-croatian journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavna Urednica

Valentina Krčmar

Tehnickal Director

Tehnički Urednik

Emil Šimunović

Contributing Editors

Damir Borovčak,
dr. Darko Desaty,
dr. Vladimir P. Goss,
dr. Tuhomir Janjiček,
Višnja Milas Matutinović,
Biserka Milinković

Address - Adresa
1137 Centre Street
Thornhill, ON, L4J 3M6 CANADA
Telephone - Telefon
(905) 738 4797, (416) 894 9235

Fax: (905) 738 9853
E-mail: iskra1@look.ca

Yearly Subscription - Godišnja pretplata
KANADA \$80.00
USA \$70.00

Advertising rates
1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months
1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$300.00 yearly

Advertising is payable in advance.
Cheques payable to HRVATSKA ISKRA
Čekove nasloviti na HRVATSKU ISKRU

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and the last name; your address and telephone number.

Sadržaj:	
Pismo urednice	2
Vijesti iz naše zajednice	3
Predsjednik Mesić svjedočio u Haagu	4-7
Slučaj Bobetko	8-9
Hrvatski Sabor i Vlada	10
Kako žive i rade Hrvati po svijetu	11-12
Gospodarstvo	13
D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb	14
Dr. T. Janjiček: što je novo u Lijepoj našoj	15
Vijesti iz Haag-a	16-17
Vijesti iz HDZ-a	18
Vijesti iz znanosti	18
Vjerovali ili ne	18
Vijesti iz BiH	19
Short various news in English	20-21
V. Goss: Bobetko, Tito and Jura Stubičanec	22
Palmizana	23
Memories of Croatia	24
Mojim očima (i srcem)	25
Hrvatski slikar Oton Iveković	26
Kaj sve Mura skriva	27
Da li znate gdje su Rožanski vrhovi	28
I. Brlić-Mažuranić: Šuma Striborova	29
Starohrvatsko groblje	30
Koliko znate o crkvi sv. Marka u Zagrebu	31
Hrvatska u prvoj jugoslavenskoj državi	32
Kultura	33
Zanimljivosti	34
Župa Hrvatskih Mučenika	35-37
Opera "Nikola Šubić Zrinski"	38-39
Proslava 10. Obljetnice društva "Kordun"	40-41
Pismo gradonačelnika Knina	41
Vaše zdravlje	42
Gorički bonton	43
Motrišta	44
Najnovije	44

Pismo urednice

Dragi čitatelji, Dragi čitatelji,

Pred Vama je najnoviji broj HRVATSKE ISKRE. Na 44 stranice donosimo Vam starije i novije vijesti iz Hrvatske, posebno svjedočenje predsjednika Mesića u Haagu, posljednje vijesti o generalu Bobetku, čije se zdravlje izgleda sustavno pogoršava, pa daljnje vijesti iz života Hrvatske. Uz sve ovo, donosimo Vam vijesti iz naše zajednice, predstavljamo Vam Hrvatsku u svakom obliku: povijest, slikarstvo, književnost, planinarstvo.... Svega pomalo, za svakog ponešto. Nadamo se da ćete biti zadovoljni našim izborom materijala, no na Vama je da nam se javite s temama koje bi Vas, ali i druge interesirale.

Ovo pismo je pisano na sam Thanksgiving. Često prigovarano kako nam ovo ili ono ne vrijedi, život nam je prazan, samo radimo, eh, kad bi.... I kad Vam se nešto ozbiljno stvamo dogodi, tek tada znate koliko je sve bilo u redu. Zato je zaista potrebno sagledati svoj život i sve oko sebe i shvatiti bogatstvo koje je oko nas i u nama, a koji puta mi to čak i ne primjećujemo. Eto, ja sam sretna što sam zdrava, imam dobru obitelj - uglavnom, prijatelje, znance, HRVATSKU ISKRU, i ljude koji rade samnom. Danas, na Thanksgiving željela bih zahvaliti suradnicima koji rade samnom u ovom magazinu: Biserki Milinković, dr. Darku Desatyju, Damiru Borovčaku, Višnji Milas-Matutinović, Marini Vuković, Vladimiru Gossu i svakako Emilu Šimunoviću, te svima onima koji se povremeno javljaju. Samo s Vama, dragi suradnici, postajemo bogatiji i bolji. Hvala Vam na svemu. Hvala svim dobročiniteljima, ljudima koji oglašuju u ISKRI, i jasno, velika hvala Vama, dragi čitatelji na stalnoj potpori.

I na kraju jedna vijest koja će možda neke razžalostiti, a druge... Nažalost, HRVATSKA ISKRA od sada više neće izlaziti svakih 15 dana, već samo jednom mjesečno. Nažalost, u posljednjih nekoliko mjeseci, iako izgleda da je sve prodano, mnogo primjeraka nije plaćeno, tako da financijska situacija postaje sve teža. Nakon duljeg razmišljanja odlučila sam na ovaj korak, i iako mi je jako žao zbog toga, drugog izlaza nema. Od sada će svaki broj biti bogatiji nego do sada, tako da ćete dobiti vrijednost za što plaćate, ili ste pretplaćeni, i duboko se nadam da razumijete situaciju u kojoj sam se našla.

I na kraju, župa Hrvatskih Mučenika slavi svoju 25. godišnjicu. HRVATSKA ISKRA čestita župniku Ivici Kecerinu, vel. Spaicu, časnim sestrama Ines i Neveni, svim župljanima i nadamo se da ćemo proslaviti i 50. godišnjicu župe zajedno!

Srdačan pozdrav,

Valentina

Gorički bonton

Najbolša je ovakva (pre)poruka: v jelu uživati umereno, a vu vinu trezno, kaj se čovek nebi ogrešil vu jenom od Sedem glavni grehov: neumerenost v jelu i pilu!

Tak to veliju i Koprivničke regule. Ljudi se sklepali i pravila lepoga ponašanja v gorica; takvoga bontona primenjuju v Podraffkinom štaglju, na PRC-u. Te prvi, kak veliju, kajkavski bonton, vredi za kletne veselice, hine pajdašije i sakojačke druge špelancije.

Da bi se bole znalo kak to prava i pristojna družina obnaša, bumoga sprepsali s prošpekta kojega se more najti i sprečitati vu štaglju.

Daklem:

1. Hodeč, z rukami se ne dopušća lamatati, niti sedeč z nogami zvoniti.
2. Pri stolu ni lepo s persti bubnjati, zubimi škripati ili zevajuč kakti vuk zavijati, a niti kak prostak s celim se telom rastezati.
3. Ak se hoće kašlati ili kehnuti, pošteno je gobec na stranu obrnuti i z ropcem ga pokriti.
4. Ak se negdo hoće hračkati ili se seknuti naj se z ropcem pokrit, na stran obrne i dok se sekne naj ne tuli kak vol.
5. Pri stolu ruke i zubi trebaju biti čisti, a ak je kaj od jela med zubmi ostalo, gerdo je videti če se to z nožom, vilicom, a još menše z persti vun vadi.
6. Vu društvu nokte obrezivati, ali pak ogrizivati ni lepo videti, a hudo je i odumo po nosu z persti kopati i po njemu črve iskati.
7. Če se z nekim spominaš, ni lepo pajdašu z persti pred nosom mahati, natreskavati ga, z laktom vu rebra drukati i za ancug ga natezati.
8. Gusto krat i hudo na glas smejati se ni lepo, a ni spametno, a još manše smejuč se drugom svoje ščerbe kazati.
9. Ak pri stolu nešče spelava norije na lucki račun, vsaku šalu treba prijeti na svoj račun.
10. Pri stolu takaj ni lepo povedati odumi vic, a još menše je spametno delati komedije na domaču političku temu, kaj ti se lahko radi toga more dojt vu rešt.
11. Pri stolu se hlačnjak ne popravla, a niti se kopča šlic. Takaj se niti gače za dretu (svitnjak) ne natežeju.
12. Pri stolu se ne loviju buhe, vuši ili kaj takega drugoga puzečega gada i smrada. Če se kaj takvega na drugome vidi, nego kak se najtiše more z ancuga ili las zeti, med persti zdrobi i da nišče drugi to ne čuti pod stol hiti.
13. Ak se na jelo dugo čeka, ni lepo zubmi škripati i pridiviti.
14. Če je juha kipuča, ni lepo vleči vu se i srkati kak da se čuje struganje kravskega vagira ili kotača na zdencu.
15. Ak se vu posudi najde kakov smrad ili bilo kaj odumoga, to se s prsti zvadi po skrivečki. Če se na jeziku najde, pljuje se van, a gubec se pokrije i na stran obrne.
16. Če je negdo tak lakoten da vu čubu meče kipuče jelo, ni lepo v ruku ili susedu na ancug, nego treba na pod, pod stol plunuti.
17. Vsaki je dužen dobro paziti da se ne opije i pameti ne zapije; a gospodar hiže najbolje, da more druge od svoje hiže spametno i pošteno otpraviti.
18. Pod stol nikaj ne hitaj, nego ako bi kaj odumoga bilo potrebno iz vust zvaditi: to se more kakti skrvice z dvemi prstmi leve ruke včiniti, a z desnom rukom i rupcem vusta zakrivši i na stran obmuvši. Ako bi vendar kaj jušnoga bilo, ne pristoji se vu ruku, nego izraven na stol splunuti. Koščice vendar črešnjeve, višnjeve i druge spodobne, koje ne moreš pojesti, moreš vu levu ruku prijeti i na tanjer postaviti, a ne izraven splunuti, niti s njima z zubi ali iz ruke streljati i rashitati.
19. Mrsko je najenkrat već napitka naočiti, nego najenkrat moreš ispiti: ar ostanek drugem podavati, ali ga na stolu ostavliti, ne pristoji se: kakti na koncu z napitkom zube pri stolu popirati.
20. Smrdeči štrumfi ili obojke na nogah vu fino društvo se ne nosiju. Takaj se pezdenje dopušća samo med puno ljudi, tak da se nemre čuti, ar se skrje vu hižnom domačem smradu.
21. Pri stolu je gerdo videti ak se kosti po pesjem oglabaju ili hruskaju.
22. Isto tak je gerdo videti i čuti ak negdo pri jelu kak prasica ze čubami cmokče.
23. Tuđu žensku ni lepo ni pristojno ščipati, pri tancu stiskati i trdim stvarima žuglati i na zlo snubiti. Isto tak se nesme tuđu babu pod stolom kolenima smicati ili joj se oko gač z perstima motati.

Vinko Česi: "Kak je v duši, tak je v kleti"

Zapisano je i Deset gorični zapovedi, pak je red i nje predstaviti:

- poštuj gazdu gde zabada v piješ!
- dok te pozovu vu klet, pripomori vu nabavi jela!
- svoju kupicu navek spi do kraja, da ne ostaviš zbrčke!
- kaj vu kleti čuješ, okolo ne pripovedaj!
- politiku i svađu hiti z kleti vun!
- pristojno se vladaj vu ženskom društvu!
- naj dovoliti da te optuže za kakvu krađu!
- dobro pazi na svoje laži!
- čuvaj se po gorica; ženskoga ogovarjanja!
- naj se greti pri tuđem koleni!

Vinko Česi: "Kak je v duši, tak je v kleti"

Jedan interesantan recept.....

Punjene lignje na dalmatinski

Sastojci: 24 kom srednjih ili manjih liganja, 250 g domaćeg kruha narezanog na kriške, 250 g filea kimje, 4 slana inćuna, 1 porihuk, 1 režanj češnjaka, 4 žumanjka, pola litre mlijeka, crne masline, bosiljak, peršin, maslinovo ulje. Za umak: 2.5 dl umaka od rajčica, 1 luk, 1 režanj češnjaka, lovor, suho bijelo vino, maslinovo ulje
Opis: Kruh namočite u mlijeko, pa ga nakon 10 minuta ocijedite. Lignje očistite i usitnite im krakove. Usitnite porihuk i peršin, i popirajte ih na 2-3 žlice ulja, dodajte krakove lignji, luk, masline, kimju i inćune. Pustite da se ohladi. Zdrobite meso kimje vilicom, pa smjesu izlijte u posudu, gdje ćete joj dodati žumanjke, nekoliko listova usitnjenog bosiljka, narezani češnjak, sol i papar. Dobro promiješajte, pa tako dobivenim nadjevom napunite lignje. Lignje ćete tada zatvoriti čačalicom ili zašiti kuhinjskim koncem. Luk i češnjak usitnite i pirajte na 2 žlice ulja. Dodajte umak od rajčica, čašu vina i usitnjeni list lovora. Pirajte umak 5 minuta. Izlijte umak u vatrostalnu posudu, na njega složite lignje i pecite 30 minuta na 190°C. Posljednjih četvrt sata jelo pokrijte aluminijskom folijom. (Večernji list)

VRIJEME JE ZA CIJEPLJENJE PROTIV GRIPE

Tokom zime mnogi ljudi umiru od komplikacija gripe ("flu"), virusnog oboljenja dišnih puteva. Cijepljenje protiv gripe može smanjiti smrtnost na polovicu, kažu epidemiolozi. Preporuča se da osobe koje su najviše izložene riziku počnu s vakcinacijom već u listopadu. To su osobe preko 65 godina starosti, pojedinci sa slabim imunitetom ili kroničnim bolestima srca, pluća ili bubrega, kao i zdravstveni radnici.

Zdravi ljudi između 50. i 64. godine i svi ostali koji se žele zaštititi od influence neka se cijepu u studenome ili rano u prosincu. Cijepljenje vrše liječnici, klinike i bolnice.

Najbolja prevencija je fizička aktivnost. Čak i dnevna 30-minutna brza šetnja može smanjiti vjerojatnost oboljenja od gripe. Uz to treba jesti zdravu hranu i uzimati dodatne vitamine. (DD)

Malo se nasmijte s nama....

Marge: I had to call you. Walter has left me.
Helen: Don't worry. He's left you before, but he always comes back.
Marge: Not this time. He took his golf clubs.

First golfer: I got some new golf clubs for my wife.
Second golfer: Gee, that's great! I wish I could make a trade like that.

Vaše zdravlje

MINUSI HORMONALNE TERAPIJE NADMAŠILI DOBROBITI NOVE SMJERNICE KANADSKIH LIJEČNIKA

Istraživanje se bavilo proučavanjem utjecaja kombinirane hormonalne terapije (0,625 mg estrogena i 2,5 mg progesterona) koja se može dobiti u obliku jedne ili dviju odvojenih tableta. Nije proučavan utjecaj neke druge prepisane doze ili preparata (krema, mast i sl.) koji bi značili i drukčije učinke i potencijalne opasnosti

Štiti li vas hormonalna terapija od srčanih oboljenja ili ih ona zapravo uzrokuje? Može li ta terapija smanjiti vjerojatnost pojave osteoporoze? Uzrokuje li rak dojke? Možda ste nekad i mislili da znate odgovore na ovakva i slična pitanja, ali danas se pojavljuje toliko suprotnih i kontradiktornih informacija o istoj temi da je zaista teško reći što je prava istina.

Nedavno završeno istraživanje, koje je provela udruga WHI (Women's Health Initiative), o učinku jedne vrste hormonalne terapije u odnosu na placebo (tablete bez ikakvog lijeka) kod 16.600 zdravih žena u Sjedinjenim Državama u dobi između 50 i 79 godina, pomaže donekle u davanju odgovora na spomenuta pitanja. Međutim, istovremeno potiče i neka nova pitanja, još uvijek bez odgovora.

Navedeno istraživanje bavilo se proučavanjem utjecaja kombinirane hormonalne terapije (0,625 mg estrogena i 2,5 mg progesterona) koja se može dobiti u obliku jedne ili dviju odvojenih tableta. Istraživanje nije proučavalo utjecaj za neke druge prepisane doze ili za drugi oblik preparata (krema, mast, flaster i sl.) koji bi značili i drukčije učinke i potencijalne opasnosti. Ovaj dio istraživanja okončan je nakon 5 godina jer se pokazalo da potencijalni negativni učinci terapije, u prvom redu povećana opasnost od raka dojke, nadmašuju eventualne dobrobiti. U skupini od 10.000 žena koje su uzimale ovu terapiju u usporedbi s neaktivnim placebo prepoznati su sljedeći rizici:

- bilo je sedam slučajeva više koronarnih srčanih problema,
- osam više srčanih udara,
- osam više pojava ugrušaka u krvi,
- osam više invazivnih slučajeva raka dojke.

Uz to su prepoznati i sljedeći benefiti:

- šest manje slučajeva raka debelog crijeva,
- pet manje slučajeva lomova kuka.

Istraživanje je prekinuto sa zaključkom da žene ne bi trebale započinjati ili nastavljati ovu terapiju zbog opasnosti od srčanih problema.

Rezultati navedenog istraživanja odnose se i na vas, ali samo ako uzimate točno spomenutu dozu kombinacije dvaju hormona. Ako ste podvrgnuti nekoj drugoj vrsti hormonalne terapije, odnosno drukčijem omjeru hormona, rezultati istraživanja ne odnose se izravno na vas. Opasnost, dakle, nije toliko velika da biste morali odmah prestati s terapijom. Razgovarajte sa svojim liječnikom prilikom sljedećeg posjeta koji ćete dogovoriti u razumnom roku. U svakom slučaju, imajte na umu da je rizik za terapije koje traju manje od pet godina vrlo malen.

Dugoročne opasnosti kod ove vrste hormonalne terapije su, dakle, rak dojke, srčana oboljenja, te pojava krvnih ugrušaka u nogama i plućima. Dugoročne pozitivne osobine terapije su smanjena opasnost od raka debelog crijeva i loma kostiju zbog osteoporoze.

Ako ste podvrgnuti hormonalnoj terapiji zbog osteoporoze ili da biste olakšali simptome menopauze, npr. vrućicu ili vaginalnu suhoću, trebate znati da i druge vrste lijekova, odnosno liječenja nose sa sobom određene opasnosti.

Nagli prekid hormonalne terapije ne bi trebao uzrokovati nikakve probleme kod pacijenata, no može se dogoditi da se simptomi menopauze vrate u pojačan obliku. Stoga se preporučuje postupno smanjivanje doze u roku od nekoliko tjedana, u dogovoru s liječnikom.

Bez obzira na to koju vrstu hormonalne terapije primjenjujete, prva stvar koju trebate razmotriti prije donošenja bilo kakvih odluka jest razlog zašto ste s terapijom uopće započeli. Nakon toga, trebate odlučiti je li taj razlog još uvijek valjan. Primjerice, ako je glavni razlog bila vaginalna suhoća prije tri ili četiri godine, velika je vjerojatnost da vas taj simptom više neće mučiti čak i ako prestanete s terapijom. Međutim, ako je terapija započeta iz preventivnih razloga ili zbog liječenja osteoporoze, morat ćete dobro odvagati prednosti i nedostatke terapije. Razgovarajte s liječnikom o alternativnim opcijama i zajedno s njim odlučite što je za vas najbolje.

(Slobodna Dalmacija, 22. rujna)

Kanadsko društvo opstetričara i ginekologa je donijelo nove smjernice reagirajući na objavljivanje rezultata američke WHI studije o hormonalnoj nadomjestnoj terapiji (HRT) koje žene primjenjuju za ublažavanje teškoća u menopauzi. Studija je, naime, ostavila žene u konfuziji i strahu, jer su rezultati pokazali da dugogodišnja hormonalna terapija povećava rizik srčanih bolesti, moždanog udara ("stroke"), krvnih ugrušaka u plućima i raka dojke. S druge strane HRT smanjuje rizik raka debelog crijeva i prijeloma kostiju, odnosno osteoporoze.

Uzimajući u obzir ova nova saznanja, izabrana grupa od 15 kanadskih stručnjaka smatra da je kratkoročna (manje od 4 godine) hormonalna terapija (HRT) vjerojatno bezopasna ako se upotrebljava isključivo za olakšanje menopauzalnih simptoma kao što su valovi vrućine ("valunzi"), znojenje, umor, razdražljivost, potištenost, nervoja, slabljenje pamćenja, suhoća rodnice itd.

Ženama na dugoročnoj hormonalnoj terapiji se preporuča da se posavjetuju sa svojim liječnicima i da se svake godine dadu ponovo pregledati. One ne trebaju biti u panici, jer je WHI studija pokazala da je samo 2,5 posto žena imala loše posljedice tokom tih pet godina istraživanja i da je apsolutni rizik pojedine žene vrlo malen (oko 1 %).

HRT se nikako ne preporuča kao preventiva za srčane bolesti, rak debelog crijeva ili osteoporoze jer postoje druge, mnogo bolje, direktne metode za sprečavanje tih bolesti.

Kanadski stručnjaci se nadaju da će njihove nove smjernice i savjeti umiriti mnoge žene koje su na HRT i vratiti njihovo povjerenje koje su izgubile nakon čitanja ili slušanja senzacionalnih vijesti u medijima.

Dr. Darko Desaty

O TOME MUŠKARAC NE PRIČA

Rak prostate svakako nije tema o kojoj se priča na sva usta iako deset posto svih muškaraca obolijeva od te bolesti. Otkriva se najčešće slučajno, a mnogi muškarci i ne znaju da imaju prostatu. Otkriće bolesti šok je za muškarca, i to ne samo kao moguća smrtna osuda nego, u prvom redu, i kao napad na njegovu muškost, oduzimanje časti. Dovoljno je samo pomisliti na viceve koji će se na tu temu raspletati uz pivo, na šaputanje iza leđa. Kad bi izostala i psihička potpora žene, cijela bi stvar bila jako loša. Ženama se, doduše, ne može baš predbacivati bilo što u tom smislu, i gotovo da nije zabilježen ni jedan slučaj raspada neke veze zbog ženina nerazumijevanja.

Posjet liječniku redovito odgađaju navodeći kao razlog, a to je sigurno loš razlog, da se karcinom otkriva slučajno i prečesto prekasno. Oni koji su prošli iskustvo s rakom prostate i znali se boriti s bolešću, te u tome uspjeli, poručuju da muškarac kojemu je više od 45 godina mora više misliti na sebe nego na svoj automobil.

Nakon operacije pacijentima je potrebna posebna njega te pažnja i razumijevanje. Oni ne znaju kako će se stvari dalje odvijati, kako će izaći na kraj s mogućim seksualnim problemima. Važno je da im se jasno kaže što ih čeka. Ako se tumor nije previše proširio, može biti dovoljna samo operacija. Inače su potrebna dodatna zračenja ili kemoterapija. Ako se rak nije proširio, izlječenje se postiže u 92 posto slučajeva. Čak je vjerojatnost vraćanja potencije 90 posto.

Trebalo bi, međutim, neodgodivo srušiti društvene tabue. Nekad su to bila djeca samohranih roditelja i tuberkuloza, danas su to dugovi i rak prostate.

(Večernji list)

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

Vijesti iz naše zajednice

Ambasador Republike Hrvatske, Ottawa

Štovani čitatelji Iskre,

Prošle su četiri godine od kada sam došao u Kanadu kao veleposlanik Republike Hrvatske biti u službi Hrvatske i njezinih građana. Tako je, u skladu s praksom u diplomaciji, došlo vrijeme i za moj povratak u Hrvatsku, gdje ću nastaviti s radom u Ministarstvu vanjskih poslova u Zagrebu. Dan kada odlazim je 31. listopada o.g.

U proteklom razdoblju nastojao sam, pored svojih svakodnevnih veleposlaničkih poslova biti i ostati u vezi s Vama Hrvatima, Vašim udrugama i s drugim građanima Republike Hrvatske. Trudio sam se biti u bliskoj vezi s hrvatskom Crkvom u Kanadi, kako zbog duhovne potrebe, tako i zbog pomoći i suradnje u odnosu na moj posao. Ta suradnja je bila odlična. Htio sam da hrvatsko Veleposlanstvo u Ottawi prihvatite kao i svoj dom, kao što on zapravo i jest, a da hrvatski diplomati i ja osobno kao veleposlanik, bude-mo Vaši bliski prijatelji. U svakoj prigodi nastojao sam svoj osobni optimizam i vjeru u najbolju budućnost Hrvatske prenijeti na Vas i dijeliti ih s Vama.

Radeći zajedno na različitim područjima, postigli smo mnogo u pro-tekle četiri godine: uspješno je završena i obnovljena zgrada hrvatskog Veleposlanstva, održana su brojna kulturna i promidžbena događanja i druge akcije u korist Hrvatske, često smo se blisko i prijateljski družili. Napravili smo veliki korak prema boljem razumijevanju i suradnji između Kanade i Hrvatske.

Koristim ovu priliku i zahvaljujem se svima koji su mi pomogli u mojem poslu bilo savjetom, bilo izravnom pomoći.

S postignutim, međutim, ne smijemo biti zadovoljni, jer uvijek se može više. Obveza nam je brinuti za dobrobit Hrvatske i pomagati Domovini i uvjeren sam kako ćemo, svatko na svoj način, nastaviti raditi na tom trajnom zadatku.

U ime svoje supruge i osobno želim Vam puno osobne sreće, zdravlja i zadovoljstva.

Uz najbolje želje za budućnost naše voljene Hrvatske, srdačno Vas pozdravljam,

Andrija Jakovčević
Veleposlanik

Gosp. i gđa. Jakovčević, sada bivši veleposlanike RH u Kanadi, s gradonačelnicom Mississauga gđom. Hazel McCallion, za vrijeme svečanosti povodom otvaranja Hrvatskog Veleposlanstva (Slika iz arhive)

Vaša pisma

Štovano uredništvo,

"Hrvatska Iskra" je kanadsko-hrvatski vjesnik. Od desetak raznih tema jedna je "Događaji u našoj zajednici". U toj se rubrici obrađuju društvene vijesti, proslave, komemoracije. Jedna je tema dosta zapos-tavljena. Tome ću posvijetiti par redaka.

Prisustvovao sam u Operi Mississauga vrlo uspješnoj premijeri naše nacionalne opere "Nikola Šubić Zrinski". Među mnogim gledaocima,

gotovo pune dvorane, malo ih je koji znaju da je ostvarenje ovog, specijalno za nas kanadske-Hrvate, lijepog ugodaja doprinos jedne osobe iz "naše zajednice".

Gospodin Ivica Zdunić već je više puta "uskakao" svojim domoljubnim doprinosima, pa tako i ovom prigodom. O toj njegovoj velikodušnosti vrlo se malo zna, a još manje piše. On je primjera vrijedna "Osoba u našoj zajednici".

Srdačan pozdrav,

Vlado Bertić

HRVATSKA ISKRA
Uredništvo:

1137 Centre Street
Thornhill,
ON, L4J 3M6 CANADA

Tel: (416) 894 9235,
(905) 738 4797
Fax: (905) 738 9853
E-mail: iskra1@look.ca

Preporučujemo Vam:
TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTulist travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplove i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske" kojeg možete slušati na radio postaji CHIN 100.7 FM u tjednu od 2:00-3:00 sati i nedjeljom u 12:00 na 15.40 AM
- Za sve informacije obratite se na nas ured.

Ivica (John) Lončarić

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6
(905) 602 8900, Generaltourist@ICA.net, www.generaltourist.com, Fax: (905) 602 8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 FM and AM 1540 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Milošević upravljao agresijom na Hrvatsku

Hrvatski predsjednik Stjepan Mesić svjedočio je jučer četiri i pol sata u postupku koji se vodi protiv Slobodana Miloševića zbog zločina počinjenih u Hrvatskoj i BiH. Poslije početne treme, vođen dobro pripremljenim pitanjima tužitelja Geoffreya Nicea, Mesić je postupno sve ležemije odgovarao vraćajući se na temeljnu matricu - Milošević je preko "kmjeg" Predsjedništva SFRJ 1991. kontrolirao vrh JNA koja je krenula u osvajanje hrvatskog teritorija radi stvaranja velike Srbije. Tužitelj Nice Mesića je predstavio kao hrvatskog premijera 1990., člana HDZ-a, potpredsjednika, a zatim i predsjednika Predsjedništva SFRJ i predsjednika Sabora u razdoblju od 1992. do 1994. Upitao ga je potom zašto je 1994. napustio HDZ i osnovao HND, na što je Mesić odgovorio: - Nisam se slagao s politikom koja je vodila u podjelu BiH, s proglašenim modelom privatizacije i tražio sam funkcioniranje pravne države.

Milošević, koji se u dosadašnjim nastupima često referirao na Mesića kao jednog od predvodnika "ustaškog režima" koji je srušio Jugoslaviju, pratio je Mesićevo izlaganje prekrštenih ruku, uz često podrugljive osmijehe.

- Kada ste se prvi put oči u oči sastali s optuženim? - pitao je tužitelj Nice.

Mesić je rekao da je Miloševićovo djelovanje pratio od govora na Gazimestanu, u kojem je, kako je rekao, prvi put najavljena mogućnost oružanog sukoba u SFRJ, te tijekom "antibirokratske revolucije", no počeli su se sretati nakon što je Mesić izabran za člana Predsjedništva SFRJ.

- Milošević me pozvao u kabinet zajedno s predsjednikom Tuđmanom i tu smo imali prvi sastanak na kojem smo razgovarali o dvije teme. Prva se odnosila na pitanje Kosova i kako ga riješiti. Milošević je rekao kako mi ne znamo Albance i kako oni, kada ih se dobro lupi po nosu, slušaju, te da će to tako riješiti. Druga tema o kojoj smo razgovarali bila je Miloševićeva najava da će, ako se raspadne Jugoslavija, u BiH i Makedoniju iz Turske doći oko 500.000 Muslimana koji bi izmijenili etnički sastav. Dao nam je materijal za koji je rekao da su ga izradili najveći demografski stručnjaci - rekao je Mesić, naglasivši kako je on osobno Miloševiću rekao da Turska ima visok stupanj razvoja i da ne vidi zašto bi se ti ljudi vraćali u Jugoslaviju.

- Ali Tuđman je uzeo taj materijal i odnio ga je u Zagreb. Na jednom sastanku hrvatskog političkog vrha izvadio je taj materijal i rekao kako je riječ o dokumentu koji su izradili svjetski stručnjaci, ne precizirajući da se radilo o stručnjacima u Srbiji - kazao je Mesić, te dodao kako Tuđman nikome nije pokazivao taj materijal.

Tužitelj Nice kroz niz je dokumenata koje je uveo preko svjedoka Mesića pokušao dati sliku stanja u Predsjedništvu SFRJ tijekom 1990. i 1991. Pokazano je tako kako se u ljeto 1991. Mesić borio za povlačenje JNA u vojame i odbijao tumačenje srpskog bloka da JNA samo radi na razdvajanju "zaraćenih strana".

* O ulozi JNA

Srpski krugovi nisu zainteresirani za zaštitu Srba u Hrvatskoj nego za otimanje hrvatskih teritorija za što se želi iskoristiti JNA. Scenarij je bio da se izazovu provokacije u Hrvatskoj, a da nakon toga uđe JNA kako bi osigurala osvojeni teritorij. Radilo se o sprezi Armije, Srbije i tzv. krajine da se utvrdi nova granica velike Srbije. Veljko Kadijević i Blagoje Adžić bili su pod kontrolom Miloševića. JNA je postala srpskom vojskom.

Sve se odvijalo po jednom scenariju. KOS je prvo izazvao provokacije, a potom JNA osigurala teritorij, što je bilo najočitije u incidentima u Pakracu i Plitvicama Balvan-revoluciji koja je dovela do okupacije trećine teritorija Hrvatske glavnu potporu davala je JNA.

Oružje za pobunjene Srbe dolazilo je "iz garnizona JNA", kao i sredstva za plaće zapovjednika u Republici. JNA se i iz financijskih razloga priklonila Miloševiću, koji je osigurao njezino financiranje iz saveznih sredstava i kredita koji je podigla Narodna banka.

*O SDS-u i Milanu Babiću

Ubrzo nakon osnivanja SDS-a u Hrvatskoj vidjelo se da tom strankom manipulira Slobodan Milošević. Jasno je bilo da se donošenjem odluke o autonomiji radilo o pokušaju otcjepljenja jednog dijela Hrvatske. Gdje je SDS preuzimala vlast taj je teritorij etnički očišćen.

Na sastanku u Beogradu početkom 90-ih, rekao sam Babiću da od autonomije nema ništa i da ga i Milošević i Jović varaju. Babić je odgovorio "da će imati državu prije ili kasnije", a ja sam mu rekao "nećeš imati ništa, pa ni ordinaciju, što se kasnije i dogodilo"

*O raspadu SFRJ

Ukidanjem autonomije Kosova i Vojvodine išlo se na narušavanja ravnoteže u bivšoj SFRJ. Dovedeno je vodstvo koje je odgovaralo Slobodanu Miloševiću. Srpski blok predsjedništva SFRJ preko kojeg je radio Milošević dugo se opirao da Mesić preuzme svoju ulogu u predsjedništvu. Kmje predsjedništvo SFRJ, odnosno tadašnji potpredsjednik Branko Kostić uzurpirao je Mesićevo ulogu, donoseći niz vojnih odluka kojima je izvršen vojni udar. Predsjednik Predsjedništva bivše SFRJ Borisav Jović nije nikad glasovao na sjednicama Predsjedništva bez prethodnih konzultacija sa Slobodanom Miloševićem, koji je tada bio predsjednik Srbije. Sve je rađeno radi realizacije ratnih ciljeva Slobodana Miloševića, JNA je pretvorena u srpsku armiju koja je provodila što joj je vojni vrh naredio, a vojni vrh slušao je Miloševića.

- Uporno sam govorio da armija ne može biti arbitar, Milošević je tvrdio da razdvaja zaraćene strane, kojih nije ni bilo, već su naoružane grupe osvajale teritorij i stvarale veliku Srbiju po liniji Virovitica - Karlovac - Karlobag - rekao je Mesić. Bilo je to varanje domaće i svjetske javnosti, Milošević je varao Srbe govoreći im da imaju pravo na samoopredjeljenje, iako su po Ustavu iz "74. pravo na samoopredjeljenje imale Republike a ne narodi.

I JNA je znala što radi jer je sve dogovarano s Miloševićem, potvrdio je Mesić. Tužitelj Nice izvukao je zapisnik sa sjednice Predsjedništva u kojem Mesić generalu Veljku Kadijeviću prenosi izjavu Milana Babića u kojoj on tvrdi da kninsko rukovodstvo ima punu podršku JNA jer jedni i drugi "rade na čuvanju Jugoslavije". Babić je tada ustvrdio da Srbija u potpunosti podržava SAO Krajinu te da im pomaže i financijski i drugim sredstvima. "Ali bilo je to gluhome dobro jutro", konstatirao je Mesić.

Tužitelj Nice podsjetio je kako je Borislav Jović, tada predsjednik Predsjedništva, 15. ožujka 1990., dok je Mesić još bio potpredsjednik, pokušao uvesti izvanredno stanje u zemlji, što bi JNA dalo odrešene ruke. Nakon neuspjelog izglasavanja izvanrednog stanja Jović je dao ostavku. U sudnici je puštena snimka Miloševićevog televizijskog obraćanja javnosti u kojem on proglašava kako Srbija više ne odgovara odlukama Predsjedništva i saveznim institucijama. No, kasnije Milošević ipak preterira i Jović se vraća u Predsjedništvo.

- Jović je bio pod punom kontrolom Miloševića, pa sam mu ja kada bi on izlazio sa sjednice uvijek poručivao neka pozdravi Miloševića - kazao je Mesić, koji od svojih savjetnika čuo da se Jović o svakoj odluci konzultira telefonski s Miloševićem.

Mesić je dužnost predsjednika Predsjedništva trebao preuzeti u svibnju 1991., ali mu je to onemogućeno sve do srpnja, a ostao je na toj dužnosti do 15. prosinca 1991. Beograd je napustio u rujnu, poslije čega mu je bio onemogućen dolazak na sastanke jer su ceste i aerodromi bili blokirani od strane JNA. Nisu prihvaćani njegovi pozivi za sjednicu na Brijunima, a u njegovoj odsutnosti sjednice je počeo sazivati potpredsjednik Predsjedništva Branko Kostić. I tako nastaje termin "kmje Predsjedništvo". Tužitelj Nice pokazao je dokument s jedne od tih sjednica, kojoj su prisustvovali i predstavnici Vrhovnog štaba komande, tijela koje je, kako je posvjedočio Mesić, bilo nelegalno osnovano i tu je dogovoreno dodatno financiranje JNA iz sredstava Narodne banke Jugoslavije.

To je dokaz da se preko NBJ financirao rad koji je vodila JNA u funkciji stvaranja velike Srbije - komentirao je predočeni dokument Mesić. Tužiteljstvo je prikazalo i tekst ultimatum koji je Vrhovni štab komande 1. listopada 1991. godine uputio predsjedniku i Vladi RH s prijetnjom kako će za svaki napad na objekt JNA biti uništen vitalni objekt u Hrvatskoj ili u gradu u kojem se napad dogodio. Predloženi su i zahtjevi Predsjedništva SFRJ za razoružanje Zbora narodne garde s kojima se Mesić nije suglasio, želeći da se formuliра kao zahtjev za razoružanje "ilegalnih" jedinica, a Zbor narodne garde bio je legalni, sastavni dio hrvatske policije.

- Hrvatska je za legalne organe policije tražila kupnju oružja iz tvornice u Srbiji, a preko Saveznog sekretarijata za unutrašnje poslove. Takvu suglasnost nije dobila i imala ga je pravo naručiti na drugoj strani - rekao je Mesić.

Obilno se baveći ulogom JNA u procesu raspadanja Jugoslavije i napada na Hrvatsku, tužitelj Nice od Mesića je tražio objašnjenje okolnosti pod kojima je provedena srbizacija JNA. Mesić je rekao kako je armija trebala Slobodanu Miloševiću, koji se potrudio da iz nje odu svi koji nisu htjeli provoditi njegove ciljeve i tako je ona pretvorena u srpsku armiju koja je disciplinirano provodila naredbe vojnog vrha, a taj je vrh slušao

Pomozimo Kninu....

Dragi čitatelji HRVATSKE ISKRE, 30. rujna, 2002
Ovom prigodom imam čast i zadovoljstvo što Vas mogu pozdraviti u ime Gradskog poglavarstva i svoje osobno ime.

Knin se danas poput feniksa vraća u bilo hrvatskog čovjeka, podsjećajući ga na njegovu bogatu povijest, na njegovu opstojnost na ovim prostorima.

Želio bih Vas na kratko upoznati s gospodarsko-socijalnom situacijom u gradu Kninu, koja je bremenita. Knin ima 15 000 stanovnika, 3 400 nezaposlenih, 1 300 obitelji koje primaju socijalnu pomoć, 2 300 zaposlenih bez djelatnika MORH-a i MUP-a. Do 19 godina starosti ima 4 600 osoba, to je najveće bogatstvo i budućnost Knina. Za rješavanje tih problema očekujemo napor svih razina vlasti, kao i svih ljudi dobre volje, u prvom redu uspješnih poduzetnika bilo iz RH bilo iz dijaspore.

U Gradu Kninu pokrenuti su STECAJEVI u sljedećim tvrtkama:

- 1.. "TVIK" - Tvornica vijaka Knin
- 2.. "Agroprerada" - Tvornica stočne hrane i mlin
- 3.. "Mladost" - nekad bilo grafičko poduzeće
- 4.. "Krka" - skupljanje sekundarne sirovine
- 5.. "Stolarsko" - nekad bila izgradnja i prodaja namještaja
- 6.. Mljekara - likvidacijski postupak

Pošto je većina tvrtki u stečaju, želimo da se što prije okončaju stečajni postupci uz realne stečajne planove, a pretežiti vjerovnik je RH, što bi trebalo olakšati realizaciju programa za koje će se ocijeniti da će postizati najbolje rezultate, tj. zadržavanje postojećih i otvaranja novih radnih mjesta.

Oko 250 obrtnika čini obrtništvo i malo poduzetništvo snagom koja održava stabilnost u Gradu.

U fokusu aktivnosti kninske gradske uprave biti će iznalaženje trajnog stambenog smještaja za korisnike privatne imovine u suradnji s Ministarstvom javnih radova, obnove i graditeljstva, koje je ujedno i nositelj tog Programa.

U tijeku je izrada detaljnog plana za izgradnju Novog naselja u

INFORMATION

Are we protecting human life and the family values?

Creating a Culture of Life - an international forum October 24-26, 2002 in Toronto. The international speakers, authors, doctors, priests, rabbi will be participating in this forum on the topic of creating a culture of life including standing for live and pro-family values.

Ask your parish priest or call 416-204-9749. (BM)

UNITED WAY

U većini ustanova i kompanija u toku je godišnja akcija prikupljanja pomoći za razne socijalne, društvene i kulturne organizacije. Da li ste razmislili kojoj od kanadskih agencija ćete dati svoj prilog. Ne zaboravite da svoj doprinos možete dati i hrvatskim organizacijama na ovom području uključivši i katedre za hrvatski jezik na sveučilištima. (BM)

PERMANENT RESIDENT CARD

Novi imigracijski zakon stupio je na snagu 28.lipnja ove godine. Ako još uvijek niste kanadski državljanin nego samo imigrant (landed immigrant) obratite se na imigracijski ured kako bi doznali detalje kako da dobijete novu karticu koja će zamijeniti imigracijske dokumente.

Također se govori i o poskupljenju tarifa za kanadsko državljanstvo. Sada ta naknada iznosi \$ 200 za odrasle, a \$100 za djecu. Ako ste već u Kanadi tri godine i namjeravate zatražiti kanadsko državljanstvo učinite to prije poskupljenja tarifa. Obratite se na Canada Citizenship and Immigration ured na broj 416-973-4444. (BM)

Golubiću kod Knina koje će imati 125 obiteljskih kuća. Trenutno se gradi preko 60 obiteljskih kuća gdje je država dala građevinski materijal.

Od 1300 izdanih rješenja za korištenje privatnih kuća, 500 kuća je vraćeno vlasnicima na korištenje, a ostaje još 800 obitelji zbrinuti. To će se provoditi kroz Program stambenog zbrinjavanja bilo gradnjom novog naselje, pojedinačnom gradnjom obiteljskih kuća ili iznalaženjem stanova Gradu Kninu nakon što se provede inventura istih, ima ih oko 2400.

Ponosni smo na naše razvijeno školstvo, na naše dvije osnovne škole s 2000 učenika i srednjom školom oko 900 učenika. Isto tako veseli nas novootvoreni Ured Veleučilišta iz Splita ovdje u Kninu gdje se upisalo 80 studenata, čime ćemo omogućiti lakše školovanje i ujedno opstanak mladih osoba u Kninu.

Jedno od najvrijednijih zdanja u Kninu je Opća bolnica sa 311 ležaja, građena po europskim normama, a koristi se samo 62 ležaja. Popunjavanjem praznih kapaciteta omogućila bi nam se nova radna mjesta - sada ih ima 140.

Oni poduzetnici koji prepoznaju prirodne resurse ovog područja, a to su u prvom redu : izvori pitke vode , plodno nezagađeno poljoprivredno zemljište, brojno nezaposleno stanovništvo radno aktivne dobi, prometni položaj grada (željeznica i prometno čvorište) te blizina BiH, mogu dati poticaj da se gospodarske poteškoće i nesigurni koraci poslijeratnog oporavka pretvore u brzu, sveobuhvatnu obnovu Knina.

Ići ćemo korak po korak, objektivni i bez euforije da bismo nadoknadili sve što je Knin izgubio u proteklom godinama.

I ovom prigodom istaknuti ću da Kninjane ne napušta optimizam, uvjeren sam da će naš Knin zaliječiti ratne rane i Knin vratiti normalnom životu. Ne smije se posustati jer paralelnim rješavanjem stambenih problema i pokretanjem gospodarstva u konačnici ćemo stvoriti ovaj grad privlačnim za življenje.

Srdačan pozdrav,

Vinko Marić, gradonačelnik Knina

Proslava 10. Obljetnice zavičajnog društva "Kordun"

U subotu 12. listopada vrlo je svečano proslavljena u dvorani oakvilske župe "Presvetog Trojstva", uz gotovo prepunu dvoranu članova i mnogobrojnih prijatelja, te uzvanika, 10. obljetnica rada zavičajnog društva "Kordun". Ovo društvo, iako tek 10 godina staro, postiglo je zavidne rezultate u svome radu, no uz to, jedna činjenica ipak izdvaja ovo društvo od mnogih drugih na našem području. Naime, vrlo je malo društava koja se brinu kako bi se tradicije i običaji njihovog kraja predstavljali zajednici. Na taj način s ovakvim pristupom običajima i tradiciji, ovo društvo, predstavljajući tradicije svog kraja uspjeva obnovljati sjećanja na ono "kako je bilo", time predstaviti svojim mladima od kuda su potekli, i kako je važno ne zaboraviti ono što čini nas same.

U ovu vrlo svečanu proslavu uključili su se mnogi, uzvanici i prijatelji. Stiglo je čak i pismo iz Hrvatske od prvog predsjednika društva, gosp. Pere Barića, koji je poslao najbolje želje. Župnik vel. Ilija Petković je pozdravio prisutne, čestitao im je veliki rezultat rada, i naglasio je taj rad na očuvanju tradicije. U urednica ovih novina je bila tamo, i u svom govoru rekla sam kako su u radu otišli mnogo dalje od naše zajednice: pružili su ruku sunarodnjacima u Clevelandu, koji su uvijek s njima kad se slavi ili radi. Na kraju sam rekla, da uz čestitke mi očekujemo još mnogo dobrih djela iz ovog društva, jer tek su 10 godina stari.

Gđa. Zdenka Gast, poznati radnik za Hrvatsku koja živi u USA, bila je jedna od gošći na ovom slavlju, i u svom duljem govoru osvrnula se na rad društva, i prilike u domovini, koje su više nego žalosne. Pozvala je prisutne neka ne klonu, neka nastave sa radom, jer prilike u domovini zahtijevaju našu budnost.

Program koji nam je bio predstavljen bio je zaista interesantan. "Berbu grožđa", koju su izveli članovi zavičajnog društva Kordun, predstavila je svim prisutnima običaje oko berbe grožđa u Kordunu. Uz veselu pjesmu, ples i razgovore, svatko je u dvorani uživao u izvanredno toplom, narodno običaju ovoga kraja. Ples i pjesma, šale i iskonski govor dočarali su kako su to stari Kordunaši radili.

Domaćinima su se pridružili i gosti, "Ličani" iz Hamiltona, šalama, razgovorima i veselim pričama koje su stvamo nasmijale sve prisutne. Čak se je i vlč. Ilija nasmijao gotovo do suza. Posebno su bile izvanredne gđe. Vera Perković i Mare Perčević.

Kako sam već prije rekla, ovo društvo radi zajedno sa sunarodnjacima u Clevelandu, grupom "Zvuci domovine Hrvata Korduna" i kad god se nešto radi ili slavi, grupa iz Clevelanda je tu, među nama, sa prijateljima iz Toronta. Nakon svečane čestitke, gdje je voditeljica grupe rekla: "Hvala Vam za lijepa djela, sa velikom ljubavlju...", ova nas je grupa odvela u još jedan stari kordunaški običaj "Čijanje perja". I ovaj običaj je bio vrlo živo predstavljen publici u dvorani, koji su velikim pljeskom nagradili i šale i pjesmu i ples gostiju iz Clevelanda.

Ova proslava desete obljetnice rada zavičajnog društva Kordun bila je vrlo dobro organizirana, čak su se i zahvalili donatorima i sponzorima iz zajednice. Uz dobru hranu (bravo, kuharice), dobro društvo i glazbu VIS "Bagremi" (koji su izvanredno zabavljali sve u dvorani dobrom glazbom), plesalo se i pjevalo do kasno u noć. Čak sam i ja zaplesala u jednom trenutku, tako mi je lijepo bilo!

Prijateljima Kordunašima, svim gostima iz Clevelanda, sretno Vam bile daljnje godine rada, jer tek ste 10 godina stari! (VK)

isključivo Miloševića. Mesić je tvrdio kako su prije incidenata koji su se počeli događati na teritoriju Hrvatske prvo dolazili agenti KOS-a, odnosno generala Vasiljevića, koji su provocirali incidente, poslije kojih je dolazila armija i zauzimala to područje. Ilustrirao je to primjerom Pakraca gdje je JNA izašla kada su policajci iz MUP-a Hrvatske, bez ikakvih stradanja, uspjeli riješiti pobunu dijela srpskih policajaca iz policijske postaje u Pakracu. Nije to bio nikakav međunarodni sukob, rekao je Mesić, već je policija došla uspostaviti red i mir. Mesić je potvrdio kako je Srbija odnosno njezin vrh morala znati da u Hrvatsku dolaze grupe dobrovoljaca i čitave vojne formacije, te da je sve naoružanje dolazilo iz gamizona JNA.

Dijalog tenkovima i VBR-ovima

- Za sve su znali generali Kadrijević i Blagoje Adžić jer ih je Mesić obavijestio o razaranjima gradova i sela, što je tužiteljstvo potkrijepilo i dokumentima. Tužiteljstvo je prikazalo i pisanu izjavu Veljka Kadrijevića u kojoj on hrvatske vlasti naziva "fašističkim režimom", a blokadu kasarni krsti "genocidom" nad srpskim narodom, ali izjava završava pozivom na dijalog.

Je li iz vašeg iskustva bilo dijaloga?, pitao je Mesića Nice.

- Ako se dijalogom mogu nazvati napadi VBR-ovima, tenkovima, onda je taj dijalog bio vrlo efikasan - odgovorio je Mesić.

Posebni dio tužiteljskog postupka odnosio se i na napade na Dubrovnik 1991. godine. Mesić je posvjedočio kako je, nakon dugih pregovora s admiralima Provetom i Zecom uspio dogovoriti ulazak konvoja Libertas u taj grad, potvrdivši kako je admiral Provet bio u konzultacijama s Kadrijevićem.

Zaključujući jučerašnje svjedočenje, Nice je Mesića pitao koliko je direktnih susreta 1991. imao s Miloševićem. Mesić je rekao kako je na to teško odgovoriti, jer su poslije sjednica Predsjedništva često bila neformalna druženja, koja su mu bila dovoljna da procijeni karakter i ciljeve Slobodana Miloševića.

- On je znao što se događa na terenu, ali nije poduzimao ništa jer je sve podredio svojim ratnim ciljevima. Suradnike je koristio jednokratno, za svoju radnu opciju - rekao je Mesić, a na pitanje je li Milošević ikada izrazio žaljenje zbog nečijih osobnih stradanja, Mesić je odgovorio: - Nisam nikad vidio osjećaje, samo sam vidio koji su mu ciljevi koje je ostvarivao.

Mesićevo svjedočenje nastavlja se danas, unakrsnim ispitivanjem svjedoka. U pratnji predsjednika kao pravna pomoć stigao je odvjetnik Čedo Prodanović, koji ima iskustva u radu Haaškog suda

(Večernji list 2.10)

HRVATSKI PREDSJEDNIK ODGOVARAO NA MILOŠEVIĆEVO UNAKRSNO ISPITIVANJE

Prvi Miloševićev poraz u sudnici
* Dobro pripremljeni predsjednik Mesić odolijevao je napadima ne obraćajući se Miloševiću niti u jednom trenutku izravno, što je iziritiralo bivšeg jugoslavenskog i srbijanskog predsjednika

U modrom odijelu i omiljenoj kravati u bojama srpske nacionalne zastave, mnogo samouvjereniji ujutro nego poslijepodne, Slobodan Milošević se jučer odlučio braniti optužujući Stipu Mesića.

- Koliko ste dugo bili na izdržavanju kazne u Gradiški - počeo je Milošević unakrsno ispitivanje hrvatskog Predsjednika, optužujući ga da je zbog smanjivanja kazne postao suradnik Službe državne sigurnosti i KOS-a, da je odgovoran za niz likvidacija u Orahovici, među ostalim i za likvidaciju sekretara SUP-a i njegove obitelji. Stipe Mesić, isprva malo ukočen, kasnije sve ležerniji, odgovorio je kako je za to ubojstvo "odgovoran kao i za atentat na Lincolna". Kako je vrijeme odmicalo, postajalo je sve jasnije da se Milošević ne namjerava baviti razdobljem i zločinima, koji mu se haaškom optužnicom stavljaju na teret, već želi moralno i politički diskreditirati Mesića i pokazati da bi zapravo protiv njega trebala biti napisana optužnica. Krivio je Mesića za raspad Jugoslavije, za neprijateljsko ozračje prema Srbima u Hrvatskoj, za zločine nad Srbima u Hrvatskoj, za hrvatske zločine u BiH...

- Meni se ovdje ne sudi - rekao je u jednom trenutku predsjednik Mesić.

- U tome i jest stvar - uzvratilo je Milošević, sugerirajući time da bi zapravo trebalo biti suprotno. Unakrsno ispitivanje svjedoka Mesića pretvorilo se u međusobne optužbe tko je i kada počeo rat u Hrvatskoj, kakav je bio Ustav iz 1974., te što je to "pravo na samoopredjeljenje". Suočeni nakon nekoliko godina, Milošević i Mesić objašnjavali su svoje viđenje istine, povremeno ostavljajući dojam kao da su sami u sudnici. Njihovi dijalozi nerijetko su

izazivali smijeh u prepunoj galeriji sudnice. No kada bi otišli predaleko u dijalogu, predsjedavajući sudac Richard May upozoravao je Miloševića da bi mu bolje bilo koncentrirati se na konkretna pitanja za svjedoka, konstatirajući umorno "dosta smo već čuli o 1918. godini".

Predsjednik Mesić, očito dobro pripremljen za svjedočenje i Miloševiću taktiku, odolijevao je napadima upomo pokazujući kome se tu sudi, oslovljavajući Miloševića s "optuženi", ne obraćajući mu se niti u jednom trenutku izravno. To je toliko iziritiralo bivšeg jugoslavenskog i srbijanskog predsjednika da je ljuto uzvratio kako "nije optuženi i ne priznaje nikakvu optužnicu". Pripisujući Mesiću odgovornost, po funkciji visokoga HDZ-ova i saborskoga dužnosnika, za zločine nad Srbima i Muslimanima, Milošević se služio transkriptima sa suđenja Blaškiću objavljenih u Slobodnoj Dalmaciji, člancima Feral Tribunea, izjavama nekih saborskih zastupnika, kao i ranijim Mesićevim izjavama. Mesić je optužbe odbijao objašnjenjima da po funkciji nije morao znati, niti je mogao utjecati na zločine koji su počinjeni nad Srbima, da se oduvijek zalagao za pravnu državu, da se za zločine sada u Hrvatskoj sudi. A krivnju za rat upomo je adresirao na Miloševiću zločinačku politiku, koja je proizvodila ekstreme i na hrvatskoj strani. Milošević je zapravo ispitujući Mesića izvodio velikosrpsku verziju o uzrocima rata, u kojem su se Srbi branili od ugroženosti. Mesić je, također kao toliko puta dosad, parirao tumačenjem kako je uzrok svih zala Miloševićeva provedba velikosrpske politike, uvlačeći i prvog hrvatskog predsjednika Franju Tuđmana kao sukrivca za pokušaj podjele i zločine u BiH, ali suzdržanije nego što je to u nekim prijašnjim istupima činio.

Svjedok i optuženi povremeno su si i ironično davali komplimente. Tako je Mesić uzvratilo Miloševiću, nakon što je ovaj nabrojio hrvatske jedinice koje su sudjelovale u ratu u BiH: - Sjajno da danas optuženi izražava žaljenje za pokolj muslimanskog naroda. A razmjenjivali su i opaske "imate izvrstan podatak", "ovo vaše objašnjenje dostojno je divljenja".

Prema komentarima brojnih novinara i promatrača suđenja, jučerašnje izravno sučeljavanje jednoga bivšeg i jednog aktualnog predsjednika države, prvo u povijesti suda, predstavljalo je prvi Miloševićev neuspjeh u Haagu. Za razliku od kosovskih svjedoka, koje je uspijevao zbuniti, predsjednik Mesić je hladnokrvno reagirao na Miloševićeve provokacije, čak i kad su po njega bile prilično neugodne. Kako se sat povijesti u haaškoj sudnici nepredviđeno oduljio, sudac May zamolio je hrvatskoga predsjednika da ostane još danas sat i pol svjedočiti u Haagu.

VERBALNI DUELI MILOŠEVIĆ-MESIĆ

Mesić: Meni se ovdje ne sudi

MILOŠEVIĆ: Ovaj svjedok uopće ne raspolaže činjenicama, već samo radi političku propagandu protiv Miloševića.

MESIĆ: Ovdje se i sudi optuženom Miloševiću, za kojega smatram da je kriv jer je planirao i proveo rat u kojem su se dogodili zločini za koje treba odgovarati.

Milošević je kontrirao člankom iz "Feral Tribunea" objavljenim u travnju prošle godine, a u kojem se nabrajaju zločini u Pakračkoj Poljani, Gospiću i Zadru.

MESIĆ: Bilo je zločina, ja sam uvijek tražio da Hrvatska bude pravna država i da svi zločinci odgovaraju, ali to nije razlog da se razaraju Dubrovnik ili Vukovar.

MILOŠEVIĆ: Zločince treba goniti i kazniti, samo je pitanje tko je zločinac. Ovdje se radi o zamjeni teza.

MESIĆ: - Meni se ovdje ne sudi.

MILOŠEVIĆ: - U tome jest stvar.

MILOŠEVIĆ: Zašto, ako smatrate da su Bljesak i Oluja bile veličanstvene vojne akcije, sada govorite da general Janko Bobetko treba odgovarati na Sudu?

MESIĆ: - Sve su pobjede bile veličanstvene jer su omogućile institucijama država da dođu na svaki pedalj hrvatskog tla i omoguće funkcioniranje države. U tim bitkama događali su se i zločini, a ja se zalažem da se zločini kazne. Svakom se treba omogućiti maksimalna obrana, uz sav dignitet i uvažavanje koliko je tko pridonio u ratu. No, želim da svi građani budu jednakopravni.

MILOŠEVIĆ: Koliko dugo ste bili na izdržavanju kazne u Gradiški?

MESIĆ: Jednu godinu.

MILOŠEVIĆ: Je li istina da je tamo bio i Petar Šale?

MESIĆ: U istoj kaznionici, ne u istoj sobi.

MILOŠEVIĆ: Zna li da je "Državna bezbednost" snimala vaše aktivnosti s ovom i s trećom osobom?

MESIĆ: Ne.

Na to mu je Milošević objasnio da ga je pratio operativac Milanko Orešanin, koji je inače radio u Slavonskom Brodu.

MILOŠEVIĆ: Postoje dokazi da ste poslali nalog da se on likvidira i likvidiran je 15. kolovoza '91. na Gospin dan, za što postoje svjedoci.

MILOŠEVIĆ: Osjećate li se Vi odgovorni za zločine koji su se događali za vrijeme kada ste bili predsjednik Sabora?

MESIĆ: - Ja sam bio predsjednik parlamenta, nisam bio u izvršnoj vlasti ili pravosudnim organima.

MILOŠEVIĆ: Je li Sabor donio odluku o slanju hrvatskih trupa u BiH?

MESIĆ: Da bi hrvatska vojska mogla nastupiti i izvan Hrvatske, šef države mogao je odlučiti samo uz suglasnost parlamenta. Takvu suglasnost parlament nikada nije dao. Jesu li neke grupe ili pojedinci išli, nije bilo na parlamentu da utvrđuje.

Milošević je pitao je li moguće da Mesić kao predsjednik parlamenta nije imao informacije da hrvatske trupe djeluju u BiH. Na to je Mesić odgovorio kako su ga o tome informirale zainteresirane obitelji nekih od vojnika koji su išli u BiH, no predsjednik Tuđman i ministar obrane rekli su da su samo dobrovoljci otišli, i to oni rođeni u BiH.

MILOŠEVIĆ: Nije li Vaš nećak, rodom iz Hrvatske, otišao boriti se u BiH?

MESIĆ: Moji nećaci nisu bili u vojsci, bili su premladi.

Poslije prve pauze postalo je jasno to Miloševićevo pitanje. Milošević je izvukao transkript na kojem je Mesić bio zaštićeni svjedok u postupku koji se vodi protiv generala Tihomira Blaškića. Milošević je pročitao kako je Mesić tada ustvrdio kako je Hrvatska slala trupe u BiH, bez odobrenja Sabora, a on za to zna jer mu je i nećak bio u BiH. Milošević se pozvao na transkript toga svjedočenja koji je objavila "Slobodna Dalmacija". Mesić se pokušao izvući objašnjenjem da su njegovi nećaci u Francuskoj, te je u stvari riječ o "jednom rodaku", no sudac May Miloševića je prekinuo rekavši da se o svjedočenjima "zaštićenih svjedoka" može govoriti samo na zatvorenim sjednicama.

Srpski mitinzi

Milošević je izvukao neke radikalne izjave hrvatskih saborskih zastupnika izrečene u parlamentu kao ilustraciju "protusrpske atmosfere koja je u stvari izazvala ratne zločine u Hrvatskoj". Mesić mu je parirao preciznim popisom mitinga koje su Srbi održavali u Hrvatskoj tijekom 1990. godine, dakle prije tih radikalnih izjava u Saboru. Milošević je pitao Mesića je li točno da je HDZ za njega ekstremno-nacionalistička stranka koja je uvela jednoglasni način mišljenja. Mesić je odgovorio kako je izrečeno u kontekstu vremena, te je objasnio kako je ušao u HDZ, te da je izašao iz stranke zbog politike prema BiH i privatizacije.

MILOŠEVIĆ: U programu vaše stranke piše da se ona temelji na učenju Ante Starčevića. On je o srpskom narodu govorio "Nakot zreo za sjekiru".

MESIĆ: Ja nisam pisao Ustav. Ali riječ je o tome da je Ante Starčević zastupao ideju da Hrvatska mora biti samostalna država i da se mora izdvojiti od Austrije i Mađarske. To se uzima od njega. Ali optuženi namjerno ne govori i da je u ustav zapisana tekovina antifašističke borbe. On bi mogao pričati i srpskom piscu Vuku Stefanoviću Karadžiću koji je govorio "Srbi svi i svuda".

MILOŠEVIĆ: Izdali ste Jugoslaviju, HDZ, Tuđmana. Tko je sada na redu?

Bilo bi nam kao Albancima na Kosovu

Kraj ispitivanja Milošević je koncentrirao na optužbe da je upravo Mesić rušio Jugoslaviju jer je općepoznato da nitko nije dovodio u pitanje samostalnost republika u Jugoslaviji.

MESIĆ: Da smo prihvatili ono što je predlagao Milošević, bilo bi nam kao Albancima na Kosovu. Tu ljepotu nismo željeli iskusiti.

NEUSPJELI OPTUŽENIKOVI NAPADI

Logori u Srbiji

Milošević se stalno vraćao na Bosnu, HDZ, Tuđmana. "Je li točno da se Tuđman oslonio na najradikalniju struju u kojoj ima i ustaša", "Je li točno da je rekao kako je Bosna greška", postavljao je pitanja Milošević, iznoseći optužbe i tvrdeći da Srbija i njezini dužnosnici ni na koji način nisu bili upleteni u sukob. Predsjednik Mesić staloženo je odgovarao, prelazeći u kontra udare te tako podsjetio Miloševića kako je u Srbiji bilo 18 logora u kojima su zatočeni Hrvati većinom iz Vukovara?

- Znete li vi da u Srbiji nije postojao ni jedan logor? - pitao je Milošević.

- Hrvatska još traži 1300 osoba koje su odvedene iz Vukovara u Srbiju. Zašto su hrvatski građani odvođeni u Srbiju? - pitao je Mesić te podsjetio na tri stotine ranjenika ubijenih na Ovčari, kojih su počinitelji unaprijedili u generalske činove tada i danas žive u Srbiji i traži ih Haški sud.

- Je li vama jasno da nije postojao JNA oficir koji je mogao nared-

iti ubijanje? - uzvratilo je Milošević.

- Osporavate li vi odvođenje ljudi iz Vukovarske bolnice? - umiješao se sudac May.

- Nemam sada informacije o tome, ali provjerit ću - odgovorio je Milošević.

Špegelj proglašen agentom KOS-a

Milošević je optužio Mesića za čitav niz likvidacija u Orahovici, "među ostalim za likvidaciju sekretara SUP-a i njegove obitelji". Mesić je uzvratilo kako je za to odgovoran "isto koliko je odgovoran i za atentat na Lincolnu".

Milošević je pitao Mesića je li upravo preko KOS-a uspostavio kontakt s generalom Špegeljom, na kojeg je i sam Tuđman sumnjao, pa je Špegelj pobjegao u inozemstvo, preko Austrije i s lažnom putovnicom. Mesić je, suprotno tome, objasnio kako je general Špegelj naišao na Tuđmanovo neslaganje oko tzv. Špegeljeva plana zauzimanja skladišta s naoružanjem JNA.

- Da li iz ovoga proizlazi da ste vi bili radikalniji od Tuđmana u vezi s ratom? - pitao je Milošević.

- Drago mi je što ste postavili to pitanje. Ja sam se zalagao da se uzme oružje armiji i da se tako u stvari izbjegne rat, što bi spasilo mnoge živote i Srba i Hrvata - odgovorio je Mesić.

Suđenja u Hrvatskoj

Milošević je potom izvukao članak iz Feral Tribunea u kojem se konstatira kako čitav niz ubojstava, među ostalim, ubojstvo Kira i obitelji Zec, nije u Hrvatskoj razjašnjeno, odnosno kako počinitelji nisu kažnjeni. Mesić je odgovorio kako se on osobno uvijek borio za pravnu državu i tvrdio da je bilo zločina, te kako to čini i sada.

- Je li u Hrvatskoj, otkako ste predsjednik, bilo promjena, jesu li počinitelji privedeni pravdi? - pitao je Milošević.

- Ljudima o kojima je riječ upravo se sudi u Hrvatskoj. Za one za koje se uspjelo doznati vode se istrage, a nekima se sudi - rekao je Mesić.

Zadnjih sat i pol Milošević je iskoristio kako bi Mesića konfrontirao s njegovim izjavama i falsifikatima njegovih izjava koje je davao na mitinzima u Gospiću, širokom Brijegu te u raznim intervjuima, a u kojima se Mesić navodno zalagao za protjerivanje Srba iz Hrvatske. Na pitanje smatra li sebe odgovornim za nastalu "zonu sumraka", Mesić je već pomalo izgubio živce.

- Moja je obitelj bila u partizanima, 11 ih je poginulo na strani antifašizma, a ja sam oduvijek antifašist i sve mi je ovo malo bljutavo - rekao je Mesić, pomalo već gubeći živce.

Naredio napad na Zagreb

Tijekom rasprave o kontroli nad JNA 1991. Mesić je izjavio kako ga je, u vrijeme kada je bio onemogućen dolaziti na sjednice Predsjedništva SFRJ, njegov savjetnik, koji je imao sobu do sobe u kojoj su se održavale sjednice kmjeg Predsjedništva, informirao da je Milošević Kadijeviću naredio da krene u napad na Zagreb.

- Moj savjetnik stigao je u Hrvatsku preko Mađarske i rekao da je general Veljko Kadijević Miloševiću na takvu naredbu odgovorio da je hrvatska vojska već presnažna i da JNA ne bi uspjela u takvom pothvatu, već bi bilo bolje da se koncentrira na napad na Dubrovnik - rekao je Mesić.

- O kojem je vremenu riječ? - umiješao se sudac May.

- Ne mogu znati točno, ali takvu je naredbu Milošević dao u razdoblju od rujna 1991. do pada Vukovara - rekao je Mesić. Milošević je takve navode negirao. (Večernji list 3.10.)

ZAVRŠENO SVJEDOČENJE PRED-SJEDNIKA STIPE MESIĆA U HAAGU

DEN HAAG - Tužitelj Geoffrey Nice iskoristio je svoje završno ispitivanje svjedoka Stipe Mesića da hrvatskog predsjednika upita je li, usprkos kritikama u Hrvatskoj, ostao rezolutan u svom uvjerenju da optuženi Janko Bobetko mora doći na sud.

- Hrvatska ima Ustavni zakon i mora surađivati uvijek i u svako vrijeme, ali jednako tako hrvatska Vlada ima pravo upotrijebiti sva pravna sredstva kad ocijeni da je to potrebno - poručio je Mesić.

Osim tog očitog ustupka tužiteljstva u vezi sa "slučajem Bobetko", završni nastup tužitelja Nicea bio je jučer jedino suvislo ispitivanje predsjednika Mesića tijekom njegovih produljenih sat i pol boravka u haaskoj sudnici. Vraćajući se na neke teme koje je optuženi Slobodan Milošević povukao kako bi diskreditirao Mesića kao vjerodostojnog svjedoka, Nice je od Mesića ponovno zatražio neka objasni kada je i zašto napustio komunističku partiju, zašto se pridružio HDZ-u, a potom napustio tu stranku, te poentirao

Pjevači i gosti nakon opere, u hrvatskoj pjesmi

težak ali rad profesionalcima i konačni rezultat urodio je plodom a iz predstave u predstavu osjećali su se bolje i bolje.

I mislim da treba uvrstiti na kraju i jednu anegdodu. Prvi nastup opere bio je za školsku djecu u petak, 4.listopada. Na kraju opere je arija "U boj, u boj !" Kako neka djeca nisu razumjela sve riječi, rekli su "O boy, o boy !" I sve im je bilo jasno.

Poslije svečane premijere opere bio je priređen prijem za uzvanike. I tu je opet uskočio glavni donator gosp. Ivica Zdunić i njegova obitelj, koji su

Mr. Bruce Thomas, Biserka Milinković, Mrs. Gail Thomas i Mr. Duško Bezić, nakon premijere Zrinjskog u Mississaugi

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 114, 15. X 2002

snosili troškove tog prijema. Uz odlično pripravljeno i obilato jelo, bilo je tu prave domaće šunke (Zdunić fama) kao i pravo hrvatsko vino koje je za tu svečanost bilo naručeno iz Hrvatske. Tu su se nas-tavljali razgovori i čuli komentari a oni su bili svi pozitivni, čak i puno više od toga. Taj novi način suradnje i sama opera "Nikola Šubić Zrinski" donijeli su toliko lijepog i korisnog i hrvatskoj i kanadskoj zajednici. Nama koji smo bili dio tog događaja bilo kao 'radnici'ili samo kao gledaoci pružila je ova opera jedan nezaboravni događaj.

Prijem je završio spontanom pjevanjem pjevača i gostiju hrvatskih pjesama do kasno u noć. Pridružili su nam se i Kanadani pokušavajući se uklopiti u pjevanje većine. Svi naponi i brige bile su tog momenta po strani a slavlje i ponos na naše junake i što imamo što pokazati svijetu ocrtao se sjajem u očima svih prisutnih Hrvata, s oduševljenjem da smo 'otkriveni' jednom djeliću ove zajednice. (BM)

ČESTITAMO I HVALA SVIMA KOJI SU NA BILO KOJI NAČIN SVOJOM ŽRTVOM, LJUBAVI OMOGUĆILI DA OPERA ZRINJSKI UGLEDA SVIJETLO DANA NA POZORNICI

I još nekoliko slika sa jednog od nekoliko slavlja koji su priređeni hrvatskim pjevačima u Kanadi

Opera "Nikola Šubić Zrinski"

Kako predstaviti čitalačkoj publici emocije povezane za muzički doživljaj? Kako opisati tri sata opere i sve ono što je bilo prije i poslije toga? A kako tek napisati sve one komentare koje sam čula u mojem susretu sa Hrvatima i Kanadanima ? Da budem iskrena - nije lako.

Dora Ružđak, redateljica iz Zagreba i Sarah Burchall, Opera Mississauga

U prošlom broju Iskre napisala sam tri članka u vezi opere Zrinski - zašto podržati tu akciju, nešto o događajima prije same izvedbe Zrinskog te i o nekim zanimljivostima. Ovo što slijedi bit će nažalost samo kratki, mogla bih reći i šturi, izvještaj o tako velikom kulturnom događaju. Napisat ću što sam vidjela i čula, što su mi posjetioci rekli. Stručne kritike ostavljam muzičkim, kazališnim, baletnim kritičarima, jer to im je posao. Neka oni donesu sud.

Kako sam ja doživjela operu? Zrinskog gledati danas i gledati ga pred više od tri desetljeća u Zagrebu dvije su različite stvari. Jer tamo je to bilo nešto drugo: bila je to naša opera, hrvatska s Vladimirom Ruzđakom sa svim onim pritajenim ponosom da je Ivan pl. Zajc mogao izreći kroz to operno djelo ono što mi nismo mogli. Zajc je izrekao javno, u naše ime, da smo Hrvati, a mi smo bili bez straha da nas vlasti okarakteriziraju nacionalistima, jer u to vrijeme svaki takav naziv značio je uglavnom zatvor, ili neku veću kaznu. Jer nakon onog slavnog incidenta kad je na studentskoj galeriji jedan od studenata povikao "Živjela Hrvatska" i uspio pobjeći prije nego ga je Narodna milicija uhvatila, mi studenti smo takove 'ispade' priželjkivali i očekivali kod svake predstave Zrinskog. A naše je bilo da kao studenti dolazimo na operu i do iznemoglosti plješćemo i podržimo ansambl HNK, te da se nadahnjujemo likovima iz opere.

Mr. and Mrs. Day, Biserka Milinković, Dwight Bennet, Opera Mississauga i Edward Mavrinac

Gledati danas tu operu, ovdje u tuđem svijetu, to je opet druga stvar. Uživajući u izvedbi prisjećala sam se arija koje sam već zaboravila, baletnih scena koje su ishlapile iz sjećanja, završnicom opere. Tu, u Kanadi u ovom trenutku vremena miješalo se ono prije i ovo sada. Tu među nama, na pozornici su se redali pjevači mlade generacije počevši s Armandom Puklavcem (Zrinski), Ivicom Šarić (Sulejman), Miljenkom Grdan (Jelena) Damirom Fatovićem (Sokolović). Iako iz mlade generacije, njihov nastup je dokazao da zaista zaslužuju svoje mjesto u članstvu najpoznatijih opernih kuća u Europi.

A ostali glavni pjevači, Ozren Bilušić (Alapić), Sotir Spasevski (Levi), Zorica Antonić (Eva), Miljenko Duran (Juranić), pokazali su svoje umijeće i potencijal i kvalifikacije za sudjelovanje na svjetskim pozoricama. A zbor? Razmišljala sam koliko su truda osobe iza scene uložile kako bi opera ugleda svijetlo dana, kako bi zbor tako profesionalno i jezično izvršno naučio pjevati na hrvatskom jeziku.

U ovom trenutku vremena bila sam ponosna, sretna, željela sam da mi Hrvati i ova naša djeca vide nešto novo, lijepo i kulturno. Željela sam da Kanadani kroz lik Zrinskog i operu vide i upoznaju bolje hrvatski narod i kulturu. Željela sam da vide da se Hrvat kroz stoljeća morao braniti i boriti za svoj opstanak ali nije izgubio poštenje i vjeru u Boga! Željela sam da sva mjesta u kazalištu budu popunjena te da taj cijeli podhvat uspije. I bila sam presretna. Jedva sam dočekala razgovor s Kanadanima. Što oni misle o operi, bilo je moje 'gornje' pitanje za njih.

Margaret, starija Kanadanka koja radi kao volonter za Opera Mississauga, došla je na operu ne znajući što da očekuje. Bila je oduševljena vrlo pjevnim melodijama a posebno izvedbom Eve i Jelene. Za nju je to bilo otkriće. Gail Thomas, inače bivša profesionalna balerina u National Ballet of Canada i drugim plesnim grupama dala mi je kritički osvrt na baletni dio programa. Djeca, misleći ovdje na balerine, bila su izvršna.

Vidi se da rade s vrlo dobrom učiteljicom, Rajkom Kupešić. Metode učenja daju već sad rezultate iako su to još vrlo mladi plesači. Njihov doprinos je bio velik a uklopljeni balet dao je izvedbi odmor potreban da bi nas pripremio na dolazeće scene.

"Glas Armanda Puklavca pokazao je da je bio pravi izbor za ovu ulogu" izjavila je jedna gošća. "Duet Eve i Jelene (majke i kćeri) bio je posebno lijep i na visokoj umjetničkoj visini. Glas Ivica Šarića (Sulejman) je glas već prokušanog opernog pjevača. Ovaj podhvat zaslužuje čestitke jer je omogućio ljubiteljima opere u Kanadi čuti i nešto novo. Scenska realizacija je vrlo dobra. Opera "Zrinski" je zaista zaslužila da se više o toj operi zna te da se više prikazuje. Da li će se moći dobiti CD?" Evo to su samo neki od komentara koje sam čula.

Posjetioci su bili pozitivni u svojim ocjenama izvedbe pjevača, scenske i redateljske zamisli opere. Nešto novo, neotkriveno, bili su komentari drugih posjetioca. Posjetioce hrvatskog podrijetla posebno je oduševio zbor zbog pjevanja na hrvatskom jeziku. Većina članova zbora, koje sam pitala o njihovom iskustvu, složili su se da je početak bio vrlo

Robert i Maryann Knowlton

pitanjem: "Je li vaš nastup ikada bio usmjeren na zastrašivanje Srba?"

- Nikada moja politika nije mogla ići protiv bilo koje nacionalnosti, već sam se uvijek zalagao za poštovanje prava svih - odgovorio je Mesić.

- Inzistirate li sada na pozitivnoj diskriminaciji u Hrvatskoj? - upitao je Nice, na što mu je Mesić odgovorio kako je podržao Zakon o pravima nacionalnih manjina usklađen s europskim standardima, iako je "želio da Hrvatska dobije još napredniji zakon od onoga koji je sada u proceduri".

- Zašto je bilo potrebno paljenje kuća i protjerivanje ljudi nakon hrvatskih vojnih operacija? - inzistirao je Tepušковиć.

- Već sam rekao da su Srbi iz Hrvatske Miloševiću trebali da napuni Kosovo. Ja se zalažem da se za svaki zločin odgovara i za to dobivam kritike hrvatskih radikala, koji se od srpskih radikala razlikuju samo po prefiksu, a to se moglo vidjeti i prilikom ovog suđenja - odgovorio je Mesić, nakon što je još jednom objasnio kako je sve počelo još balvan revolucijom.

Milošević je jučerašnji dan počeo vrteti ista pitanja i političke ocjene koje iznosi od početka postupka za zločine počinjene u Hrvatskoj, a koji nemaju previše veze ni sa zločinima i razdobljem za koje ga tereti optužnica, ni sa samim Mesićevim svjedočenjem. Počeo je konstatacijom da je termin "velika Srbija" izmislila Austro-Ugarska, ponavljao da je Hrvatska provocirala sukobe napadom na JNA, a on je u to vrijeme "bio predsjednik Srbije, te nije ništa znao o Vukovaru". Nastavio je govoreći o stradanjima Srba u Jasenovcu i povlačenjem paralela između stvaranja Hrvatske i NDH. Mesić je upomo ponavljao teze iz svog svjedočenja dok u jednom trenutku Milošević nije zavapio: "Vi ste vrlo dobro naučili ovu optužnicu. Mislite li da radeći za ovaj sud možete izbjeći svoju odgovornost za zločine?"

Prekinuo ga je sudac Richard May rekavši kako "Mesić ne radi za sud, već je tu u svojstvu svjedoka".

Prijatelj suda nadmašio optuženoga

Miloševića je nadmašio prijatelj suda Branislav Tapušковиć, koji je Mesića upitao nije li istina da je Hitler bombardirao samo Beograd, vraćao se na ubojstvo Ferdinanda u Sarajevu, protjerivanje Koštunice s fakulteta zbog nacionalizma, a vrhunac je postigao konstatacijom da je Tito u sastavu prve hrvatske regimente tijekom I. svjetskog rata stigao do Ljiga u Šumadiji.

- Postoje neke granice. Ne znam kako će nam pomoći bilo što iz I. i II. svjetskog rata. Već sam vam rekao da ćemo tijekom postupka saslušati povjesničara s obje strane - apelirao je May.

Vidljivo uznemiren, Milošević je omogućio Mesiću tijekom dvodnevnog suočavanja da postigne potpunu pobjedu. Milošević i njegova obrana pokazali su da nisu u stanju kupiti nikakav uvjerljiv kompromitirajući materijal protiv Mesića, osim problematičnog izvlačenja Mesićeva "zaštićenog svjedočenja" u slučaju Tihomira Blaškića. Hoće li dijelovi tog transkripta ući u zapisnik, suci će odlučiti naknadno, ali je opća ocjena da ni taj pokušaj opstrukcije nije posebno išao u korist optuženome.

Nakon Mesićeva odlaska, suđenje je nastavljeno svjedočenjem "zaštićenog svjedoka C-037", jednog od bivših čelnika SDS-a iz zapadne Slavonije, koje je bilo prekinuto zbog Mesićeva svjedočenja. Novinarima je od suda zabranjena "bilo kakva forma identifikacije zaštićenog svjedoka". Jučer se moglo čuti da je svjedok iz Pakraca te da je, kazao je Milošević, u studenome 1991. protiv njega pokrenut postupak u Hrvatskoj. Prethodnih dana svjedok je spominjao i svoje pokušaje pregovaranja s hrvatskom stranom, koji nisu naišli na širu potporu. Zbog svega već otkrivenog, postaje sve bespredmetnije to što je novinarima otežano praćenje stalnim izmjenama zatvorenog i otvorenog dijela sjednice te distorzijom glasa svjedoka.

(Večernji list 4.10)

POSLEDNJI DAN SVJEDOČENJA HRVATSKOGA PREDSDJEDNIKA PRED HAAŠKIM TRIBUNALOM

ZAGREB/HAAG - Posljednjeg dana svjedočenja hrvatskoga Predsjednika u haaškoj sudnici, optuženik Slobodan Milošević nastojao je ispitivanje usmjeriti prema navodno lažnim izjavama kako je njegov motiv bilo stvaranje velike Srbije. Stoga je od predsjednika Mesića tražio da mu konkretno navede kada je to on govorio o "nekakvoj crti Karlobag-Karlovac-Virovitica" i kada je takav plan donesen.

- Takav zaključak ne postoji formalno, ali je sasvim jasno da se taj posao na terenu odvijao - odgovorio mu je Mesić. Iako je Milošević nastojao ponavljati svoje teze o tome da je HDZ uveo teror nad srpskim stanovništvom u Hrvatskoj, svjedok-predsjednik nije se dao smesti i ponovno je naglasio da nikakva terora nije bilo, iako je bilo neprihvatljivih poruka. Miloševićovo nastojanje da opet krene u prošlost i počne govoriti o žrtvama ustaškoga režima, a spomenuo je da je u Jasenovcu poubijano 700 tisuća ljudi, prekinuo je sudac Richard May koji je upozorio optuženika

da će prekinuti ispitivanje ako Milošević nastavi s takvim pitanjima, te da ne drži političke govore nego postavlja pitanja, po mogućnosti nova.

- Hrvatski narod imao je pravo na samostalnost i to je pravo i iskoristio. Hrvatska je željela da do razdruživanja dođe mirnim putem i nudila je konfederaciju. Hrvatska je nastala na antifašističkoj tradiciji i takva je i danas. NDH nije bila ni nezavisna niti samostalna, nego kvasilniška. Povezivati današnju Hrvatsku i NDH može se samo u interesu nečije propagande. A pogrešne poruke, kojih je bilo, trebale su se rješavati kroz institucije. Umjesto toga srpski predstavnici izišli su iz parlamenta - upozorio je Mesić, a na Miloševićevu primjedbu da on "stalno o jednom te istom", odgovorio mu je da će ponavljati i 150 puta ako treba.

Na spomen izlaska srpskih predstavnika iz hrvatskih institucija, Milošević je odlučio povući paralelu s izlaskom predsjednika Mesića iz Predsjedništva bivše države, međutim Mesić je upozorio na goleme razlike u tim događajima.

- Hrvatska je proglasila samostalnost, a u dogovoru s međunarodnom zajednicom odlučeno je da se pričekao još tri mjeseca kako bi se pronašlo političko rješenje. To se nije dogodilo, konfederacija nije prihvaćena i nakon tri mjeseca više nije bilo potrebe da ja odlazim u Beograd, Predsjedništva više nije bilo - rekao je predsjednik Mesić.

Na Miloševićevu tezu da je Njemačka kriva jer je prerano priznala Hrvatsku te da je Hrvatska napala JNA, a ne obratno, Mesić je odgovorio da je Hrvatsku prvi priznao Island, a da su sve zemlje koje su to učinile priznale političku realnost, dok je Srbija na čelu s optuženim krenula u prekrivanje granica. Haaški optuženik pokušao je pokazati da su hrvatske postrojbe napadale zaštićene UNPA zone, koje su bile razoružane, što je Mesić demantirao rekavši kako razoružavanje nije izvršeno i da je cijela farsa fomiranja Komisije za zaustavljanje sukoba u Beogradu išla u smjeru da se raspiruje rat, tvrdeći da je srpski blok upomo išao u ratnu opciju.

- Vi ste potpisali odluku o razoružavanju svih osim JNA i redovitog sastava policija, a naoružavali ste one vaše ZNG-e koje su harale i ubijale diljem Hrvatske - rekao je Milošević, a predsjednik Mesić mu je odgovorio da "optuženi vrlo dobro zna da su ZNG bile legalna institucija unutar MUP-a".

- Gospodine Mesiću, jeste li Vi bili neki nevidljivi čovjek cijelo ovo vrijeme ili se osjećate odgovornim za zločine koje ste počinili protiv Jugoslavije? Vi radite za ovaj nelegalni sud i želim znati osjećate li se odgovornim - bilo je posljednje pitanje koje je Milošević postavio Mesiću, ali na njega nije dobio odgovor jer je sudac Richard May prekinuo ispitivanje.

Po završetku trodnevnog svjedočenja hrvatski Predsjednik vratio se u zemlju, a u haaškoj sudnici nastavio je svjedočiti zaštićeni svjedok, jedan od lidera Srba u zapadnoj Slavoniji iz ratnog vremena.

POVRATAK U PROŠLOST

Nakon što je Milošević završio sa svojim dijelom ispitivanja, predsjednik Mesića nastavio je ispitivati "prijatelja Suda" Branislav Tapušковиć koji je svoje vrijeme potrošio na 2. svjetski rat i stradanja Srba u to vrijeme, što je bilo potpuno irelevantno za slučaj, zbog čega ga je sudac May i prekinuo, pitajući se kako bi to moglo pomoći sucima. Tapušковиć se nije dao omesti i u svojim pitanjima se bavio čak i Austro-Ugarskom i bombardiranjem srpskih gradova u 2. svjetskom ratu.

SLUČAJ BOBETKO

Mesić je završio svoje svjedočenje odgovarajući na pitanja tužitelja Geoffreya Nicea koji je želio potvrditi njegovu vjerodostojnost. Predsjednik je potvrdio da se s HDZ-om rastao kada je dio njegove politike krenuo sasvim drukčijim putem od Mesićevih ambicija. Zaključio je svoje svjedočenje riječima da se uvijek borio za pravnu državu i pozitivnu diskriminaciju manjina i "ranjivih skupina", a na upit tužitelja o slučaju Bobetko potvrdio je da je zbog njegove optužnice u Hrvatskoj došlo do otpora, međutim Hrvatska temeljem Ustavnog zakona mora surađivati s Haagom, premda Vlada u Zagrebu ima pravo koristiti sva pravna sredstva koja smatra potrebnim.

(Večernji list 4.10)

HRVATSKA ISKRA

Uredništvo:1137 Centre Street

Thornhill, ON, L4J 3M6,CANADA

Tel: (416) 894 9235,(905) 738 4797

Fax: (905) 738 9853, E-mail: iskra1@look.ca

Slučaj Bobetko

HAAŠKI SUD OBJAVIO SADRŽAJ DOPISA HRVATSKE VLADE Vlada osporava nalog za uhićenjem

HAAG - Molba Vlade RH za podnošenje interlokutorne žalbe na nalog za uhićenje i nalog za predaju generala Janka Bobetka dana je na razmatranje žalbenom vijeću - rekao nam je jučer glasnogovornik Haškog suda Jim Landale, ne precizirajući kada bi Vijeće moglo donijeti odluku o prihvatanju takve žalbe. Sud je jučer objavio sadržaj molbe koju je Haagu prošlog petka poslao Goran Granić, predsjednik Savjeta za suradnju s Haškim sudom.

- U predmetnom slučaju Ured tužitelja traži, a sudac naređuje uhićenje Janka Bobetka, koje je mjera donesena suprotno Pravilima o postupku i dokazima i međunarodnom kaznom pravu te domicilnom pravu RH. Naime, Janko Bobetko je ozbiljno bolesna osoba u dobi od 83 godine, praktički nepokretan, stalno nastanjen u Zagrebu i stalno dostupan pravosudnim tijelima. Pri takvom stanju primjena pritvora i uhićenja optuženika nije potrebna, radi pripremanja i vođenja suđenja, jer se ista svrha može postići i neposrednim upućivanjem sudskog poziva uz jamstva samog optuženika i RH da će optuženik pristupiti suđenju. Svako pritvaranje Janka Bobetka ozbiljno bi narušilo njegovo zdravlje te bi tako nastupila nepopravljiva šteta narušavanjem zdravlja, a možda i smrt optuženika. U ovakvim okolnostima RH odnosno njena pravosudna tijela, posve je izvjesno, ne bi primijenila uhićenje i pritvaranje optuženika.

Pravni temelj za žalbu odredba je pravila 54., koje kaže da na zahtjev jedne strane "sudac ili raspravno vijeće mogu izdavati naredbe, sudske pozive, subpoene, naloge i naredbe za transfer koji su potrebni za provođenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Odredbom pravila 47. PPD određuje se da sudac može izdati nalog za uhićenje, dakle te odredbe nisu imperativne, i sudac nije obavezan ni po PPD-u, niti po statutu, "obligatomo" izdati nalog za uhićenje. Ovako intonirano pravilo upućuje na to da je sudac, prije nego što je izdao nalog za uhićenje, trebao zatražiti od tužiteljice da priloži dokaze o nužnosti izdavanja naloga za uhićenje, odnosno pismeno obrazložjenje zašto od suca traži da se s takvim nalogom obrati državi. Sudac može izdati nalog tek nakon takvog pismeno obrazloženog i podnesenog zahtjeva tužiteljstva.

U Vladi su jučer dodatno pojasnili da se Haagu nije željelo sugerirati da uputi poziv Bobetku kako bi ga se nakon toga uhitilo, nego je smisao žalbe bio prigovoriti na uhitbeni nalog, a u pravnim okvirima koji takav prigovor dopuštaju. Iz Vlade podsjećaju da će prigovor na samu optužnicu biti pripremljen u sljedećoj fazi, a prvi podnesak Haagu bila je jedina moguća pravna forma žalbe unutar dopuštenog roka od sedam dana.

(Večernji list 2. listopada)

IZ STATE DEPARTMENTA O "SLUČAJU BOBETKO"

Amerika će biti strpljiva s Hrvatskom

Američka administracija želi snimiti cijelu situaciju i procijeniti što se sve na terenu može dogoditi u slučaju zaostřavanja odnosa s Haaskim sudom. Američka administracija ne želi poticati ili obeshrabriti hrvatsku odluku o nepoštovanju naloga Haaskog suda o izručenju generala Janka Bobetka. Odlučili smo biti strpljiviji nego što se to možda u vašoj zemlji očekivalo i pričekali rezultate koje će donijeti pravna procedura koju je započela Hrvatska. To ne znači da smo promijenili naš stav o nužnosti suradnje Zagreba s Haagom. Ta je suradnja imperativ koji se mora poštovati. No, želimo snimiti cijelu situaciju i procijeniti što se sve na terenu može dogoditi u slučaju zaostřavanja odnosa s Haaskim sudom, a time i s međunarodnom zajednicom ili pak u slučaju mimog rješavanja trenutačnih problema - kazao je visoki službenik State Departmenta koji je želio ostati neimenovan komentirajući za Većemji list najnovije događaje u "slučaju Bobetko".

Odgođen dolazak američkih pravnika

Potvrđeno je da pravni stručnjaci, koji su već imali spakirane kovčuge za put u Zagreb, neće zasad moći obaviti svoju savjetničku misiju jer bi to, kako smo čuli u Washingtonu, bilo "neprimjereno u ovom trenutku". - Naši su stručnjaci trebali pomoći hrvatskom pravosuđu u reformi sustava i pripremi nacionalnih sudova za mogućnost procesuiranja haških optužnica. Da bi se hrvatski sudovi transformirali u tom smislu, morate imati i dobre odnose s Haagom, u što je uključeno i međusobno povjerenje. To trenutačno očito nije tako, pa tvrdimo da

ne treba forsirati neke procese koji se mogu nadoknaditi i uz malo odgađanja uspješno riješiti - kaže naš izvor.

Na pitanje bi li jačanjem lobističkog utjecaja i angažiranjem hrvatske zajednice američka administracija brže prihvatila hrvatske zahtjeve upućene Haškom sudu ili pomogla u sprečavanju eventualnih sankcija koje bi Hrvatska mogla dobiti ako Carla del Ponte podnese žalbu Vijeću sigurnosti, naš je izvor odgovorio da takva aktivnost nikada ne može štetiti. - Ako imate jake argumente i možete dokazati sve što držite nepravедnim u optužnicama ili štetnim za nacionalne interese vaše zemlje, tada je upomo i osmišljeno kobiranje, uz pravnu proceduru i sve druge legitimne postupke, najbolji put - kazao je naš izvor.

Iako nam to nije izričito potvrđeno u razgovoru s visokim službenikom State Departmenta, zaključili smo da će Washington osluškivati i koliko je snažno trenutnačno zajedništvo vlasti i oporbe u hrvatskom parlamentu koje se iskazalo u "slučaju Bobetko". Na pitanje razumjni li da je optužnica protiv Bobetka ozbiljna prijetnja stabilnosti u Hrvatskoj, naš izvor potvrđuje da se razmatraju potencijalne opasnosti i nemiri.

State Department upoznat je i s postocima u kojima javnost iskazuje potporu generalu Bobetku i Vladi, ali kaže da se glas ulice ne može slušati u takvim situacijama.

Zamoljen za komentar mogućnosti da Hrvatska potpiše bilateralan ugovor sa SAD-om o neizručivanju Amerikanaca Međunarodnom kaznenom sudu, a da zauzvrat dobije američku političku zaštitu u sukobima s Haagom ili prijetnjama sankcijama, naš je izvor odgovorio: - To ne bi bilo primjereno i takvu "trgovinu" američka administracija neće prihvatiti. Mi želimo da Hrvatska nastavi suradnju s Haagom, a svi drugi problemi i zahtjevi u našim odnosima imaju neovisnu dimenziju i obrađivat će se potpuno odvojeno.

(Večernji list 2. listopada)

DEL PONTE: BOBETKO MORA DOĆI U HAAG

ZAGREB, 7. listopada (Hina) - General Janko Bobetko mora doći u Haag i pojaviti se pred sucima Međunarodnog suda za ratne zločine, nakon čega će suci zatražiti liječničko vještačenje na temelju kojega je moguće da Bobetko ne bude stavljen u pritvor, izjavila je za "Jutarnji list" od ponedjeljka glavna haaška tužiteljica Carla del Ponte. "Dopuštam mogućnost da zdravstveno stanje bude razlog zbog kojega se Bobetka ne može staviti u pritvor, ali Bobetko mora doći u Haag, izići pred suce i izjasniti se o krivnji", rekla je Del Ponte istaknuvši da "suci su ti koji će tražiti liječničko vještačenje kojim će se utvrditi je li on bolestan ili nije".

Na pitanje o tome da li je moguće izjašnjavanje o krivnji obaviti putem videoveze, Del Ponte je odgovorila da to još nikada nije učinjeno, ponovivši da se optuženik o krivnji mora izjasniti u Haagu, pred sucima.

Odgovarajući na pitanje o mogućnosti da suci zbog generalova zdravstvenog stanja dođu u Zagreb, haaska tužiteljica je rekla: "Kad je o Bobetkovu zdravlju riječ, čini mi se da on daje intervjue, kreće se, dobro je, živahan je, čak i agresivan, i zaista ne vidim zašto ne bi mogao podnijeti put do Haaga i pojaviti se pred sucima". Dodala je kako tužiteljstvo želi za Bobetka isti tretman kakav imaju i svi ostali te da nema posebnog tretmana, nego se želi pravda koja je jednaka za sve. "Ako Bobetko dobrovoljno dođe u Haag, izjamsi se o krivnji i odgovori na naša pitanja, mogli bismo se složiti s tim da se brani sa slobode", rekla je Del Ponte odgovorivši na izravno pitanje da "ne inzistira na pritvoru".

Komentirajući suradnju zemalja s prostora bivše Jugoslavije s Haagom, haaska tužiteljica rekla je da je Hrvatska "izvršno surađivala kad je riječ o slanju dokumentacije", naznačivši da kad je riječ o uhićenjima problem predstavlja slučaj Gotovina i slučaj Bobetko. "Neprihvatljivo nam je da Vlada odlučuje o uhićenjima i izučavanju haaskih optuženika, jer članak 29 Statuta Haaskog suda nameće državama međunarodnu obvezu da surađuju s nama", rekla je Del Ponte. Glavna haaska tužiteljica istaknula je da najviše problema u suradnji ima s Beogradom, koji djelomice surađuje, ali ne omogućava pristup ni vojnoj dokumentaciji niti svjedocima, te posebice s Republikom Srpskom, koja je, prema njezinim riječima, još veći problem od Srbije.

Župa Hrvatskih Mučenika danas.....

Župa Hrvatskih Mučenika u Mississaugi živi danas vrlo bogatim životom. Centar je svih događanja, centar je života ovog kraja za sve Hrvate. Gotovo svi važniji događaji održavani su u ovom hrvatskom župnom centru. Redaju se gosti, žene mladi, krste djeca, slave svi blagdani: u tom župnom centru svi smo doma! Zahvaljujući svećenicima i časnim sestrama, a posebno župniku vlč. Ivici Kecerinu život ove zajednice je vrlo bogat. Danas Vam predstavljamo samo jedan dio života ove župe, u kojoj Vas uvijek čeka Božja riječ i dobrodošlica domaćina. (VK)

Hrvatski sabor i Vlada

TREĆA SABORSKA RASPRAVA O POVJERENJU VLADI

Račana trese struja, a ne Piran

Svaka rasprava o povjerenju u osnovi predstavlja provjeru odnosa snaga u Saboru, a sve dosadašnje koje je kao premijer preživio Ivica Račan poslužile su mu da potvrdi čelnu poziciju unutar izvršne vlasti. Neovisno o promjenama popularnosti stranaka koje upravljaju državom, rasprave o povjerenju ne mogu dovesti do pada Vlade sve dok stranke koje je sastavljaju imaju u svojim rukama saborsku većinu. Tako je i s najnovijom HDZ-ovom inicijativom, zbog koje Račanu neće pasti ni dlaka s glave, a kamoli cijeli ministarski tim.

Dosadašnje rasprave

- * 9. veljače 2000. - inauguracijska sjednica
- * 5. listopada 2000. - Klub HDZ-a zatražio raspravu o povjerenju pa naknadno odustao
- * 15. srpnja 2001. - glasovanje o povjerenju zatražio i dobio Ivica Račan
- 30. srpnja 2002. godine - povjerenje obnovljenoj Račanovoj vladi bez HSLŠ-a
- 9. listopada 2002. - rasprava na zahtjev HDZ-a

Mali pomaci

No, Vlada o čijoj se politici često poteže pitanje povjerenja ne može se smatrati stabilnom, neuvjerljiva je i nesigurna jer stalno mora balansirati između različitih interesa, ako ni zbog čega drugoga onda zbog straha da se neki od zastupnika ili stranačkih partnera otme kontroli i prijede u suprotni tabor. Sudeći prema trenutačnom raspoloženju javnosti, prijevremeni izbori i pad Vlade posljednje su što Ivici Račanu, SDP-u i njegovim koalicijskim partnerima sada treba jer je pitanje bi li se na njima provukli kao pobjednici. Sve veće krize u zemlji, koje su se događale od 3. siječnja 2000. godine, vezane su uz odnose unutar vladajućih stranaka, a najveće tenzije stvorene su oko ratnih zločina i njihova (ne) kažnjavanja te neriješenih graničnih pitanja sa susjedima. No, ni Domovinski rat ni stranačko prestrojavanje i sazrijevanje nisu teme zbog kojih je HDZ izgubio vlast niti su to teme na kojima je koalicija dobila povjerenje birača.

Hrvatskoj bi se dogodio velik iskorak kada bi se njezina izvršna vlast, bez obzira na to tko je sastavlja, tresla zbog poskupljenja struje, stanja u zdravstvu, plaća u školama ili otkaza u poduzećima. To bi značilo da je Hrvatska raščistila s povijesnim traumama i bavi se nimalo ugodnom svakodnevicom kojom živi blizu 400.000 nezaposlenih, milijun potplaćenih umirovljenika, 100.000 zaposlenih koji ne primaju plaću, 430.000 apsolutno siromašnih.

Uspjeh svake vlasti može se mjeriti stupnjem zadovoljstva građana, a tu

se Račan ne može pohvaliti velikim pomacima. Ekonomski, Hrvatska još sustiže minuse koji su joj se nanizali u desetak godina, a njezina ekonomska baza nije tako moćna da bi zadovoljila očekivanja građana. U svjetskim se razmjerima stope rasta od 4 ili 5 posto smatraju velikim uspjehom, domaći će ekonomisti također pohvaliti svaku vlast koja ih ostvari, no hrvatski građani nisu pripremljeni na to da se u suvremenom svijetu uspjeh gradi na malim pomacima. Uostalom, kako bi i bili kada ih jedno državno poduzeće zaguši dvostruko višim računima.

Rezultati na dulji rok

No, koliko god se činilo da je situacija u zemlji i gospodarstvu loša, to je područje jedino na dobitku s Račanom kao premijerom. Otkad je preuzeo državu, Račan se istina bavio dominantnim nacionalnim temama, ali sve što je napravljeno u ekonomiji - od smanjenja doprinosa, liberalizacije trgovine, potpisivanja trgovinskih sporazuma s nizom država, otvaranja državnih javnih radova, pojednostavljivanja propisa i slično - ima za cilj davanje zamaha poduzetništvu kako bi ono potaklo razvoj i zapošljavanje. No, sve su to mjere koje će na srednji ili dulji rok dati rezultate kroz veće plaće, višu zaposlenost, veću sigurnost.

Jučerašnja rasprava o povjerenju zbog odnosa sa Slovenijom neće donijeti važnije promjene u odnosima snaga u zemlji. Vladu još čeka rasplet slučaja Bobetko, i ako ga preživi, bilo bi dobro da u predizbornoj godini glavna tema bude ekonomska budućnost zemlje.

(Večernji list 10. listopada)

HEP PROMIJENIO VLADINU ODLUKU: NOVE CIJENE STRUJE OD 1. RUJNA

ZAGREB - Uprava HEP-a odlučila je jučer da se snižene cijene za kućanstva primjenjuju od 1. rujna, a ne od 1. listopada, kako je bio prvotni Vladin prijedlog. Promijenjene cijene za kućanstva sada su obračunane bez 9-postotnog poskupljenja i s jednotarifnim brojilima kilovatsat stoji 55 lipa, s dvotarifnim u dnevnoj tarifi (od šest sati do 22 sata) 58 lipa, a u noćnoj (od 22 sata do šest sati) 30 lipa. Snižene su cijene i za poduzetništvo na niskom naponu, i to od 1. listopada, a po riječima Ive Čovića, predsjednika Uprave HEP-a, 31. prosinca izvanredno će biti očitana sva brojila i znat će se stvama situacija. Izbjegavanjem poskupljenja, po riječima čelnika HEP-a, to će poduzeće imati 380 milijuna kuna manji prihod, što će najvjerojatnije pridonijeti tomu da HEP na kraju godine ima gubitak od pola milijarde kuna.

Hepovci su jučer zamolili sve građane neka plate akontacije koje su dobili i koje će biti korigirane nakon 31. prosinca, kada bude napravljen obračun. Oni koji imaju velike razlike na računima mogu odmah otići u svoje distribucije i uskladiti brojke na računima.

Iako nije izravno odgovorio na pitanje je li Vlada odlučila poskupljenje provesti u dva koraka - sada tarifni sustav, a nakon nekoliko mjeseci poskupljenje - Čović je rekao kako bi jednostavniji način bio da je struja po starom sustavu poskupjela za sve jednako. To bi i napravili da je prioritet bilo povećanje prihoda, ali bi nas to udaljilo od europskog načina obračunavanja. Ovako je zadržan nov tarifni sustav i s ovim obračunom više od milijun potrošača trebalo bi imati desetak posto jeftiniju struju nego prije. (Večernji list 12. listopada)

Hrvatska knjižnica i čitaonica

Dobrovoljnim radom osnovana je nova hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno, knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga, a i pomoć na bilo koji način - DOBRO JE DOSLA! Unaprijed HVALA! Nazovite, molim IVICU PUHALO, Tel 905- 507-1389

25. obljetnica župe Hrvatskih Mučenika

Kako smo počeli i gdje smo danas....

Zupa Hrvatskih Mučenika u Mississaugi

U prvim godinama masovnog useljavanja Hrvata u Kanadu na područje Mississauge nije došlo mnogo Hrvata. U ono vrijeme bio je to prilično prazan i neizgrađen teren, čak ni to ime nije postojalo. Nekoliko se hrvatskih obitelji nastanilo u Cooksvillu i Streetsvillu. Neki od tih odmah su se uključili u teritorijalne kanadske župe. Razlog je bio razumljiv: onda još i nije postojala hrvatska župa Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu.

Crkva u izgradnji

Željama Hrvata u Torontu, da bi imali svoju župu, pridružili su se i ovi iz Cooksvilla i Streetsvillu. Po onoj "svaka ptica svoje jato leti", tako i Hrvati iz tog područja podržavali su vezu s onima iz Toronta; kad je bilo i koliko je bilo moguće bili su zajedno: i na misama u kanadskim crkvama, i na zabavama, i na piknicima, i na sastancima. Upravo ta povezanost sačuvala je u njima hrvatsku svijest i od takovih nitko se nije otudio od Hrvata.

Hrvatski svećenici, oni prvi misionari ovog dijela Južnog Ontarija: vlč. R. Gršković, vlč. A. Rab, vlč. S. Hess, dr. Rudolf Hrašćanec, don Jure Vrdoljak i dr. Dragutin Kamber, kako su tražili i neumomo obilazili hrvatske obitelji po Torontu, tako su rado dolazili i na ovaj teritorij našim ljudima, da ih potaknu na vjernost Bogu, Crkvi i Domovini.

Godine 1955. don Jure Vrdoljak osnovao je hrvatsku župu u Torontu. Tada su se mnogi Hrvati-katolici ovog područja uključili u novu župu. Nije ih smetala velika udaljenost, ta došli su i bili sa svojim. Problem je bio za one koji nisu vozili auto; njima je bilo gotovo i nemoguće dolaziti na misu u Toronto. Tako su neki i dalje ostali članovi teritorijalnih župa, ali su podržavali vezu s hrvatskom župom i mnogi je materijalno pomagali, osobito kad je vlč. Dragutin Kamber godine 1955. počeo graditi župnu crkvu. U maloj Spomen knjizi, koja je štampana prigodom posvete 19. lipnja 1966. Godine nalazimo njihova imena.

Još su se više povezali Hrvati Toronta i ovog dijela, kad je vlč. Dragutin Kamber kupio park u Streetsvillu. Bilo je to prilično zapušteno zemljište. Naši marljivi ljudi sa svojim župnikom proveli su u njemu dane i dane, da bi očistili teren, iskrčili šumu i uredili okoliš. Drvena kapela bila je sasvim dotrajala. I nju su popravili, kako bi se u dane piknika mogla služiti sv. misa.

Hrvati su počeli seliti više na ovaj teritorij, kad se je grad počeo izgrađivati planski, moderno i brzo. Prodavali su kuće u Torontu i kupovali ovdje novoizgrađene i lijepo uređene. I dalje su oni ostali povezani s hrvatskom župom u Torontu. Još ih je više privlačila hrvatska crkva, kad se u njoj, nakon Drugog vatikanskog sabora, služila misa hrvatskim jezikom.

30. lipnja 1969. umro je, shrvan teškom bolešću, vlč. Dragutin Kamber. Za sve Hrvate-katolike bio je to težak udarac i svi su ga u velikoj žalosti otpratili na groblje, gdje je jedan dio hrvatski, pa tako on nedaleko Mississauge, mirno počiva i čeka čas Općeg suda, da bi još jednom čuo riječi Vječnog Svećenika: "Dobri i vjerni slugo! Bio si vjeran u malome, zato ću te nad velikim postaviti: Uđi u veselje svoga gospodara!" (Mt. 25, 23).

Hrvatsku župu u Torontu preuzeo je vlč. Josip Gjuran koji je došao iz Hrvatske početkom lipnja 1969. godine da bude na pomoć vlč. Dragutinu Kamberu i svim Hrvatima. Bogato pastoralno iskustvo i vjerno svećeničko služenje prenio je iz Hrvatske u ovu zemlju, novu domovinu Hrvata iseljenika. Jer je već prije bio ovdje u posjetama, uvidio je, kako je potreban pastir-svećenik našem čovjeku u tudini.

Vlč. Josip Đuran sa svojim suradnicima, najprije vlč. Franjom Skumavcem, poslije vlč. Aleksandrom Borasom i vlč. Ivanom Golecom, nastavili su započeto djelo nezaboravnih predšasnika don Jure Vrdoljaka i dr. Dragutina Kambara. I oni su tražili i prikupljali hrvatske obitelji. Tako je tada posvećena veća briga Hrvatima koji su se nastanili u Mississaugi.

Kroz ljetne mjesece redovno se služila svake nedjelje sv. misa u kapeli župnog parka poslije podne u 2 sata. No, kad su i piknici završili, nastavilo se sa služenjem sv. mise sve do kasne jeseni.

Da ne bi vjernici, osobito oni stariji, morali dolaziti u Toronto na Veliku

Ispovijed, prije velikih blagdana Božića i Uskrsa, hrvatski svećenici su imali Ispovijed za Hrvate u crkvi St. Catherine of Sienna.

Zahvaljujući tim pastoralnim pothvatima ovdje na području Mississauge pomalo se stvarala zajednica. Osjećala se potreba, da se u skoroj budućnosti osnuje hrvatski pastoralni centar. Planova je bilo mnogo. Najprije, mislilo se, da bi se neka veća kapela sagradila u sklopu samoga parka, pa možda s vremenom, dječji vrtić i stan za časne sestre.

Želje i planove

Hrvata-katolika prenio je vlč. J. Đuran ordinariju to-rontske nadbiskupije, gosp. Phillipu Pococku, velikom prijatelju Hrvata. Nadbiskup, pošto je pitao za savjet pomoćne biskupe i svoje suradnike, osnovao je etničku hrvatsku župu na području Mississauge. O tome svjedoči i tekst dekreta: Odluka o kanonskoj uspostavi župe Hrvatskih Mučenika u Mississaugi: Budući da je broj vjernika hrvatske narodnosti (hrvatskog porijekla) na području Mississa-

Unutrašnjost crkve

Modern Age Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication & Machining Specializing in Acrylics:

- Designing
- CNC Machining
- Computerized Vinyl Signs
- Point of Purchase Displays
- Optical Displays
- Acrylic Furniture
- Projektiramo po Vašim osobnim specifikacijama
- Izrađujemo Acrylic namještaj
- Stalci za novine, tace za serviranje, rame za slike itd.

For more information call:

Stan Trtanj, Ivan Hajsan or Bob Galamaga

Tel: (416) 675 2955, Fax: (416) 675 2965
50 Fasken Dr. Units #2, 3, 4, 5
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Čakovec: Novi Caritasovi prostori

Varaždinski biskup mons. Marko Čulej blagoslovio je u petak 6. rujna u Čakovcu novi paviljon podružnice Centra za radnu terapiju i rehabilitaciju "Sv. Vinko Paulski" Caritas zagrebačke nadbiskupije, u kojem se u dnevnom boravku nalaze djeca s posebnim potrebama. Pod nazivom Dječji dom Caritas, u kojem četvero djelatnika uz pomoć vanjskih stručnih suradnika dnevno skrbe o 12-etak djece s najtežim hendikepom, ta je ustanova otvorena u Čakovcu 1996. godine u kući koju je darovao svećenik dr. Antun Bogdan, a novi paviljon površine 270 četvornih metara građen je četiri godine u dvorištu kuće zahvaljujući priložima mnogih dobročinitelja iz Hrvatske i inozemstva. Vrijednost radova procijenjena je na dva milijuna kuna, a u novom paviljonu skrbit će se o 25-ero djece.

Na početku svečanosti biskupa Čuleja te ostale goste, uzvanike, djecu i roditelje pozdravio je župnik čakovečke župe sv. Nikole biskupa fra Drago Bedeničić. Podsjetivši kako je uličnu zgradu za skrb o invalidnoj djeci Caritasu darovao danas pokojni svećenik Bogdan, ravnateljica Caritas zagrebačke nadbiskupije Jelena Brajša kazala je kako su zahvaljujući velikom srcu mnogih donatora dograđene prostorije doma te je uputila zahvale svima koji su svojim odricanjima pridonijeli da se o najteže hendikepiranoj djeci, koja boluju od cerebralne paralize i drugih višestrukih oštećenja, skrbi na kvalitetan način.

Na simboličan način rezanjem vrpce objekt je otvorila Jelena Brajša, a djeca su s roditeljima i drugim gostima ušla u paviljon gdje je slavljen misa koju je predvodio biskup Čulej. Svečanosti blagoslova i otvaranja proširenih prostora Caritasova doma u Čakovcu bio je nazočan velik broj uzvanika i dobročinitelja, među kojima su bili i međimurski župan Branko Levačić i čakovečki gradonačelnik Branko Šalamon te predstavnici tvrtka izvođača radova, koje su velikim dijelom sudjelovale u donacijama u izgradnji i uređenju paviljona.

U ime podružnice goste su pozdravile i dobročiniteljima zahvalile voditeljica Katarina Hobljaj te dr. Verica Jačmenica-Jazbec koja je u prvim godinama volonterski vodila Dječji dom Caritas. Kako je istaknuto, među više od 300 donatora najveću su pomoć pružili graditeljska tvrtka TEAM Čakovec, Hrvatsko društvo "Međimurje" u Kanadi, Međimurska županija, grad Čakovec, župa sv. Nikole biskupa, Varaždinska banka, Graditeljska škola Čakovec, društva Međimuraca u Švicarskoj i Münchenu te mnoge udruge, tvrtke i pojedinci koji su sudjelovali u izgradnji i uređenju paviljona. (Glas Koncila)

HRVATSKI CENTAR U BUENOS AIRESU

Proslava 50-te godišnjice Hrvatskog Doma d.d. blagoslov i otvorenje zgrade.

Sa zadovoljstvom javljamo, da je gradnja Hrvatskog Doma d.d., pri svršetku i nadamo se, da će u kratkom roku otvoriti vrata dioničarima, njihovim obiteljima i prijateljima. Svrha je našeg Doma, da povezuje Hrvatsku sa Argentinom, na temelju protokola i ugovora između Argentine i Hrvatske o zajedničkoj suradnji na kulturnom, znanstvenom, tehničkom, školskom i turističkom polju. Naša glavna dvorana je pripravljena za izložbe, koncerte, konferencije, i za sve kulturne aktivnosti, da novo pokoljenje hrvatske zajednice sa argentinskim prijateljima, upozna hrvatsku baštinu. Raspoložemo sa lijepom knjižnicom u kojoj se nalazi dosta knjiga i časopisa, uglavnom tiskanih u emigraciji, koje će biti na raspolaganju svim zainteresiranim. Molimo nasljednike starih emigranata, da bi darovali koju knjigu za našu knjižnicu.

Gospodarski dio je zamišljen, da u našim prostorijama bude stalna izložba hrvatskih proizvoda. Svako hrvatsko poduzeće iz domovine, ako je

Veliki rad Međimuraca u Hrvatskom društvu "Međimurje" donijeli su i velike rezultate. No, koji puta se treba i odmarati, pa smo iz arhive izvadili nekoliko slika sa odmora Međimuraca. (Slike iz arhive)

Čestitamo, Međimurci, na Vašoj pomoći za završetak gradnje doma za hendikepiranu djecu!

zainteresirano, može iznajmiti jednu vitrinu i ponuditi svoje proizvode, što bi potaknulo izvoz hrvatskih proizvoda na argentinsko tržište, a Hrvatski Dom bi preuzeo promičbu i marketing. Društveni dio raspolaže sa blagovaonicom, gdje bi se uglavnom posluživao hrvatski jelovnik. Za vrijeme proljeća, ljeta i rane jeseni, u našem dvorištu, na čistom zraku, održavati će se razne priredbe.

Otvorenje zgrade i proslava 50-te godišnjice utemeljenja Hrvatskog Doma će se najprije proslaviti sa dioničarima dana 26 listopada, a 16 studenog 2002. Zagrebački Nadbiskup Mons. Josip Bozanić će blagosloviti našu novu zgradu i tim činom otvoriti je za sve Hrvate i njihova društva.

Andelko Jurun Domagoj Galinović Domagoj Vlahović
Predsjednik Podpredsjednik Direktor

Za više informacija javite se na sljedeću adresu:

HRVATSKI DOM D.D. - HRVATSKI CENTAR U BUENOS AIRESU
EL HOGAR CROATA S.A. - CENTRO CROATA DE BUENOS AIRES
Lorenzo Lugones 4936 (1430) Ciudad de Buenos Aires -Argentina
Tel/fax 0054 11 4542 5927, e-mail: hrvatskidom@sinectis.com.ar,
elhogarcroata@sinectis.com.ar

Dragi čitatelji,

Javite nam se s vijestima o Hrvatima po svijetu. Vi i mi iz uredništva, samo ćemo na taj način moći saznati više, jer zajedno uvijek više znamo. Hvala!

Uredništvo

Kultura

"RUSKA AVANGARDA" U ZAGREBU

Idućih mjesec dana hrvatska će publika moći vidjeti brojne slike, kipove, fotografije, razglednice, oblikovanje knjiga, porculana i uzoraka za tkanine, arhitektonske crteže i projekte koji su nastali u Rusiji od 1910. do 1930. godine i čine jedno od najpoznatijih razdoblja u umjetnosti nazvano "ruska avangarda". Prvi put su najčuvenijim umjetnicima dodani i oni kasniji, koji su na tragovima ruske avangarde stvarali od 1960. do 1980. kao predstavnici "surovog stila" koji karakterizira jednobojnost na rubu grafičnosti, tako da ta djela u Zagrebu, izložena u Klovičevim dvorima, imaju svoju svjetsku premijeru.

Izloženi eksponati posuđeni su iz čuvenih ruskih muzeja i galerija, kao što su Tretjakovska galerija, Državni muzej Vladimira Majakovskoga, Samarski umjetnički muzej itd. Uz ostale mogu se vidjeti djela Kazimira Maljeviča, Mihaila Larionova, Natalije Gončarove, Vladimira Tatlina, Vasilija Kandinskog, Petra Končalovskog, Roberta Faljka, Olge Rozanove, Davida Burljuka, Vladimira Majakovskoga. (Večernji list)

Otkrivena potonula antička luka

Tragovi antičke luke otkriveni su ovih dana u istočnom dijelu Kaštel Sućurca, pedesetak metara od obale i na dubini od dva metra. Ronioci splitskog podmorsko-istraživačkog kluba "Mornar", djelatnici Hrvatskog pomorskog muzeja Split i Ministarstva kulture naišli su na bogati hidroarheološki lokalitet iz 1. i 2. stoljeća poslije Krista koji daje naslutiti da je riječ o vrlo izdašnom nalazištu. Tijekom višednevnih uzastopnih podvodnih istraživanja arheolozi su naišli na ostatke antičkog pristaništa, obrise drvene obale u dužini od 20 metara, oplote i pilone te blokove koji su štitiili antičku luku. Također je utvrđeno da je u jednoj morskoj trasi položen rimski gat koji je ujedno vidljiv i na zračnim snimcima toga terena iz 1950. godine.

Ravnatelj splitskoga Hrvatskog pomorskog muzeja Stjepan Lozo ističe da je riječ o izvanrednom otkriću, koje će stručnjaci podrobnije obrađivati tek sljedeće godine. (...) Dodaje da je novootkriveni lokalitet nekada jednim dijelom bilo kopno, budući da je od antičkog vremena do danas razina mora na istočnoj hrvatskoj obali Jadrana narasla za približno dva metra. Pronalaskom lučkih postrojenja arheolozi su ujedno odredili obalnu crtu antičkoga mora i lokaliteta koji je infrastrukturno bio vezan s kopnom. Naime, dio lučkoga postrojenja proširivao se na kopno, gdje se nalaze goleme površine tesanog kamena, koji je najvjerojatnije poslužio kao gat za zaštitu uvala od nanosa južnoga vjetra. (Vjesnik)

Prvi temeljit hrvatsko-ruski rječnik

Dvosveščani Hrvatsko-ruski rječnik autora Matije Dautovića kapitalno je izdanje ne samo "Školske knjige" nego i hrvatske leksikografije. Našoj je sredini nedostajao ovako opsežan hrvatsko-ruski rječnik, s oko stotinu tisuća natuknica, koji će koristiti svim znalcima - profesorima, znanstvenicima, gospodarstvenicima, pa i političarima. Tim je riječima jučer (27. 9.) u punoj dvorani "Školske knjige" predstavljen ovaj dugo očekivani, dugi niz godina stvarani i najtemeljitiji rječnik jednoga od velikih svjetskih jezika. Djelo su predstavili Dragomir Maderić u ime "Školske knjige", suradnici na Rječniku Antica Menac i Ivan Sović te sam autor. (Večernji list)

IZLOŽBA "KOLEKCIJA MARTON"

Izložba kolekcije umjetnina Veljka Martona, kolekcionara i gospodarstvenika, koji već tridesetak godina kao svjetski putnik sustavno sakuplja umjetnine, bit će svečano otvorena 17. rujna u Muzeju za umjetnost i obrt. Pod nazivom "Kolekcija Marton", izložba će obuhvatiti vrijedne primjerke stakla, porculana, namještaja i slika, a izložci, od kojih su neki i svjetski rariteti, predstaviti će ujedno i karakteristične materijale i pojedina stilska razdoblja. Izložba, ističu u MUO-u, potiče kolekcionarstvo, odnosno pojedince i institucije da ulože sredstva u otkup umjetnina.

Kolekcionar Marton ovom je izložbom, koja okuplja više od 700 djela primijenjene umjetnosti, napravio i početni korak prema otvaranju prvog privatnog muzeja za umjetnost i obrt u nas. Veljko Marton,

inače poznat široj javnosti i kao vlasnik kozmetičko-modnog lanca dućana "Martimex" i urednik magazina "Smart", posebno će skupljenim djelima umjetnosti i obrta zaokružiti razdoblje baroka, bidemajera i klasicizma, a među izlošcima posebnu pažnju privući će čaše iz radionice poznatog bidemajerskog slikara Antuna Kolthassera ili kolekcije francuskog porculana Sevres te ruskoga porculana. (Večernji list)

NAGRADA NEDJELJKU DRAGIĆU

Nedjeljku Dragiću, jednom od najslavnijih autora Zagrebačke škole animacije, pripala je, jednoglasnom odlukom žirija Vjesnikova nagrada "Krešo Golik" za cjeloviti doprinos filmskoj umjetnosti.

Nedjeljko Dragić (r. 1936. u Paklenici) počeo je umjetničku karijeru kao karikaturist, potaknut stvaralaštvom američkoga karikaturista Saula Steinberga. Novinstvo je Dragić osvojio i novim žanrom - takozvanim antistripom u kojem je lik Tupko "izgravao" i samu umjetnost stripa. No Dragić će vrhunce svojih umjetničkih manira iskazati u glasovitom studiju "Zagreb filma", u kojem će umjetnost karikature nadmašiti kreativnom animacijom, a i danas mu pripisuju zasluge jednog od najboljih autora lin-eame, karikaturističke manire. Dragić, slavni autor kratkih, animiranih formi, ostat će zapamćen po mnogim filmovima, primjerice "Put k susjed-u", "Per aspera ad astra" itd.

Pobjeđivao je na gotovo svim važnijim festivalima animiranih filmova, a kao "rupa" u karijeri navodi se "oduzimanje" zaslužena Oscara za kulni film "Idu dani" koji je 1974. bio najbolji animirani film u svijetu. Kažu da ga tadašnje vlasti zbog jala nisu htjele poslati u Los Angeles, no Američka akademija priznala je njegovu svjetsku reputaciju, primajući ga u članstvo i nominirajući njegov film "Tup-tup" za Oscara. Devedesetih se Dragić odselio trajno u München, a nakon 12 godina izbjavanja ponovno se ove godine predstavio hrvatskoj javnosti, kao autor špice za 15. Svjetski festival animiranih filmova. (Večernji list)

UMRO SILVIJE BOMBARDELLI

Silvije Bombardelli, skladatelj, ravnatelj, profesor sociologije i estetike glazbe, publicist i promicatelj splitskih glazbenih ustanova, umro je u Splitu 1. 10. u 86. godini. Ostavio nam je svoj bogati opus i mnogima gorku spoznaju da je već duže vremena bio gotovo zaboravljen u svom gradu Splitu i svojoj domovini Hrvatskoj. (...)

Bombardelli je su zadnjih godina određeni ljudi izbjegavali zbog svojih političkih predrasuda, a mnogi nisu znali npr. da je 1950. bio isključen iz ondašnje Partije i takav vodio kazalište. Prva faza današnjega Splitskog ljeta, koja traje od njegova osnutka 1954. do 1968. godine, obilježena je Maestrovim pregalaštvom i ravnanjem u svim većim glazbenim proizvodnjama. U posljednje vrijeme Bombardelli je izvađen iz zaborava: na ovogodišnjim Osorskim večerima Katarina i Vladimir Krpan, kao glasovirački dvojac, izveli su praiizvedbu njegove "Varijacije za Ernu". (Večernji list)

UMRLA BALERINA MIA SLAVENSKA

U Los Angelesu je ovih dana umrla svjetski poznata balerina hrvatskoga podrijetla Mia Slavenska (86), bilježi 9. listopada New York Times. Pravim imenom Mia Čorakin, rođena je u tadašnjem Brodu na Savi (Slavonski Brod), a baletne škole pohađala je u Zagrebu i Parizu. Od 1934. do 1936. godine bila je primabalerina HNK u Zagrebu. Svjetsku slavu stekla je 1936. godine na plesnom festivalu koji se održavao istodobno s Olimpijskim igrama u Berlinu. To joj je donijelo angažman u "Ballet Russe de Monte Carlo". S tom je trupom došla na turneju u SAD 1938. godine i nastupala dvadesetak godina. Nedugo nakon II. svjetskog rata postala je američka državljanka. NYT ističe njezine nastupe u "Giselle", "Coppeliji" i "Labuđem jezeru", kao i suvremenim baletima Mihajla Fokina i Leonide Massine. Američka publika ju pamti i po ulozi Blanche DuBois u baletnoj obradi "Tramvaja zvanog čežnja". Slavenska je desetak godina vodila svoju baletnu truppu "Slavenska-Franklin Ballet", a nakon 1960. godine i plesne studije u New Yorku i Los Angelesu, te podučavala balet na Kalifornijskom sveučilištu i Kalifornijskoj umjetničkoj akademiji. (Hina, Vjesnik)

Ivo Perić: Povijest Hrvata (Odlomak iz knjige)

Hrvatska u prvoj jugoslavenskoj državi (4. dio)

Sporazumom Cvetković-Maček formirana je nova vlada Kraljevine Jugoslavije. U nju je ušlo i 6 predstavnika Seljačko-demokratske koalicije. U toj vladi Cvetković je zadržao funkciju predsjednika, a Maček je postao potpredsjednikom.

Kao što se i očekivalo, sporazum Cvetković-Maček imao je protivnike i u Hrvatskoj i u Srbiji. Protivnici tog sporazuma u Hrvatskoj isticali su da tim sporazumom nije potpuno riješeno hrvatsko pitanje. Najglasniji prosvjedi dopirali su iz hrvatske ustaške emigracije i njezinih podržavatelja u Hrvatskoj. Oni su isticali da su Maček i HSS izdali ideju o stvaranju Hrvatske kao neovisne države. U Srbiji su oštro i s punim izljevima šovinizma reagirali velikosrbima. Oni su, osporavajući sporazum Cvetković-Maček upozoravali da on vodi državu u rasulo te da ugrožava Srbe koji se zbog toga moraju organizirati u svoj pokret pod nazivom 'Srbi na okup!'

Pretpostavljajući da će sporazum Cvetković-Maček izazvati protivljenja i da Narodna skupština zbog tih protivljenja ne bi odobrila sporazum, kraljevski namjesnik knez Pavle u vrijeme objave sporazuma raspustio je Narodnu skupštinu uz napomenu da će se naknadno dogovoriti parlamentarni izbori. Ti izbori, međutim, do sloma Kraljevine Jugoslavije nisu bili ni raspisani ni održani.

Banovina Hrvatska samostalno je na svom području upravljala ovim poslovima: unutrašnja uprava, sudstvo, školstvo, prosvjeta, zdravstvo, socijalna skrb, zatim u raznim gospodarskim djelatnostima - poljodjelstvom, trgovinom, industrijom, građevinarstvom, rudarstvom i šumarstvom. Pojedini Hrvati, prije otpušteni iz državne službe, vraćeni su u službu, a mnogi razasuti po službama u drugim banovinama dobili su namještenje u Banovini Hrvatskoj. Hrvatski grb i hrvatska zastava mogli su se napokon nesmetano isticati, a hrvatske nacionalne pjesme slobodno pjevati.

Režim Banovine Hrvatske progonio je sebi nepoćudne Hrvate - neke kao komuniste, a neke kao sljedbenike ustaškog pokreta. Mnogi uhićenici otpremani su u lepoglavsku kaznionicu koja je pretvorena u koncentracijski logor. A kako je broj uhićenika bio sve veći, banska je vlast osnovala koncentracijski logor i u Krušćici kod Travnika. Ivana Šubašića, bana Banovine Hrvatske, jedan je dio Hrvata držao dvorskim čovjekom i političarem pretežno jugoslavenske orijentacije. Njegovi su mu protivnici spočitavali da mu u političkom životu Hrvatske smeta sve ono što smeta i kraljevskom velikosrpskom režimu. Prema Šubašićevu nalogu zabranjeno je u ožujku 1940. daljnje izlaženje tjednika Hrvatski narod legalnog glasila ustaškog pokreta. Kad su pripadnici ustaškog pokreta odmah zatim pokrenuli drugi tjednik, davši mu ime Hrvatska zemlja, banska je vlast obustavila izlaženje i tog tjednika. Također prema Šubašićevu nalogu, zagrebačko je redarstvo 9. prosinca 1940. uhitilo i zatvorilo mnogo hrvatskih sveučilištaraca. Ti su uhićenici u svojim zatvorskim sobama u Zagrebu svakodnevno, izazivajući režimske organe, pjevali: 'Vrati se, Ante, Hrvatska te zove!' Mislili su pritom na Antu Pavelića, vodu ustaškog pokreta, tada u emigraciji, borca za Nezavisnu Državu Hrvatsku. Najzad, Šubašić je 11. siječnja 1941., na opće za-prepaštenje hrvatske javnosti, raspustio Upravni odbor Matice hrvatske zbog njegove pojačane nacionalno-kulturne aktivnosti i postavio komesara u Matici hrvatskoj, što se nije dogodilo nikada do tada u dugoj povijesti te zaslužne kul-

turme ustanove. Maček je i dalje uživao ugled u hrvatskom pučanstvu, koje je vjerovalo da će se on i dalje zalagati za hrvatske narodne interese. Valja se prisjetiti da je samo nekoliko dana nakon uspostave Banovine Hrvatske započeo Drugi svjetski rat. Taj je rat izazvao gospodarske poremećaje i u zemljama u kojima se još nije vodio. To je bilo vidljivo i na području Banovine Hrvatske. Njezina je vanjska trgovina osjetno slabila, inozemni su krediti postali prava rijetkost, turizam je naglo propadao, a i

pomorsko brodarstvo našlo se u velikim teškoćama i rizicima. U svezi s tim pogoršavao se i životni standard pučanstva. Cijene potrošnih dobara svakodnevno su rasle, a nekih je roba i nedostajalo na tržištu. U gradovima su se održavale demonstracije protiv skupoće i rata, a bilo je i sve više radničkih štrajkova. Zalažući se za stabilizaciju socijalnog položaja pučanstva, HSS, kao vladajuća stranka u Banovini Hrvatskoj, intenzivirala je među seljacima zadrudni pokret u sklopu svoje organizacije Gospodarska sloga, a za radnike je iskazivala brigu putem organizacije Hrvatski radnički savez.

Preporučujemo Vam: Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X4 (905) 629 8415

We invite the readers to express their opinions in the Letters to the editors and other articles in the newspaper. Submissions must not be longer than 250 words, however there could be some exception. The opinions/ articles/letters do not reflect personal opinion of the editor. We also reserve the right to edit the articles or letters with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

Gospodarstvo

SKUPA STRUJA GRAĐANI OGORČENI SKUPLJOM STRUJOM

RIJEKA - Cijena struje po novom tarifnom sustavu iz dana u dan, kako im stižu novi računi, stvara sve veći broj nezadovoljnih Riječana. No, građani nisu nezadovoljni samo zbog većih računa, ogorčeni su i kada sami očitaju brojilo. Naime, za doneseno stanje mjesečne potrošnje, po kojem službenik "Elektroprimorja" donositelju stanja brojila izračuna koliko ima platiti, zaračunavaju dodatnih pet kuna. Ali nije to samo pet kuna, jer se ne spominje PDV, koji cijenu takve usluge svakom potrošaču povisuje na 6,10 kuna. Na pitanje je li to samo riječko ili i hrvatsko pravilo, kažu da ne znaju, ali cjenik je takav.

- Imam dvotarifno brojilo i prema našem obračunu ovaj mjesec trebali smo platiti 185 kuna, a račun za struju iznosi 231 kunu! Prije uvođenja nove tarife plaćali smo 150 kuna struje, što znači da su nam troškovi porasli gotovo 80 posto! - bijesno je reagirala Ž.V. (podaci u redakciji), koja je došla u Elektru reklamirati račun. Dodaje da sve račune plaća preko intemetata, a jedino račune za struju uvijek dolazi platiti osobno jer, kaže, nikada ne zna kada će je prevariti.

Otprilike slična situacija dogodila se i nezaposlenoj samohranjoj majci Nataliji Orešković iz Osijeka. Njezinu dvočlanoj obitelji stigao je nov račun s iznosom od 219 kuna, što je uvećalo prijašnji za punih 70 kuna. Natalija se pridržava najstrože štednje, pa glača, uključuje perilicu i bojler za vodu tek nakon 23 sata. Ona tvrdi da joj nije jasno 50-postotno povećanje cijene jer je tijekom visoke tarife od velikih potrošača uključen jedino hladnjak.

Građani su opsjedali i šaltere Elektrodalmacije u Splitu, a užasnuti novim računom Ivanka Jurjević upitala je tko je izmislio mjesečni paušal od 15 kuna, na što još treba platiti PDV od 22 posto. - Plaćamo potrošnju kroz skupe kilovatsate i sad još treba platiti paušal. Odakle? Znamo li oni u HEP-u koliko ljudi u Dalmaciji ne radi, koliko je poduzeća otišlo u stečaj? - upitala je I. Jurjević.

Ogorčena je i jedna tročlana obitelj kojoj je račun uvećan s prijašnjih 675 na 1777 kuna. Iako žive u kući od dvjestotinjak četvornih metara i imaju jednu tempopeč, drže kako je 70-postotno povećanje previše. I oni su se žalili HEP-u.

HEP: Prosječnim kućanstvima 15 kuna više

Skuplja bi struja HEP-u trebala povećati prihode oko 4,5 posto, a kako se novi tarifni sustav bitno razlikuje od prijašnjeg, utjecaj na račune vrlo je

IRONIJA SUDBINE OKRENULA ODNOS HRVATSKE PREMA MMF-u

Jučer tlačitelj, danas spasitelj

Kritike "mrskog" MMF-a utihnule se preko noći, jer u vremenima kad zemlji prijete sankcije stand-by aranžman izgleda kao spasonosno sidro za državne financije. Slatkom ironijom sudbine danas u Hrvatskoj nitko ne pušta glas kontra pregovora i obnavljanja sporazuma Hrvatske i Međunarodnoga monetarnog fonda. Još do jučer oporbeni ekonomisti i nezavisni analitičari govorili su kako aranžmani s MMF-om koče brži razvoj Hrvatske zbog ugrađenih "stabilizacijskih" kočnica, a danas svi mudro šute. Razlog toj znakovitoj hrvatskoj šutnji je poznat, a zove se "slučaj Bobetko", jer u ovim vremenima kada Hrvatskoj prijete sankcije i ekonomska nestabilnost sporazum s MMF-om izgleda kao spasonosno sigurnosno sidro za državne financije.

Kreditni državni rejting je posljednje tri godine na istoj razini, ove godine se očekivalo i njegovo povećanje, ali optužnica iz Haaga je sve optimističke prognoze gotovo sasvim "sahranila". Zagrebački brokeri već upozoravaju kako cijene dionica na burzi osjetno padaju, a i Plivina dionica je doživjela pad od 2,5 posto. Iz Washingtona Slavko Linić, potpredsjednik Vlade, poručuje kako čelnici MMF-a za sada ne govore ništa o nepovoljnijem tretiranju Hrvatske, ali da se ne treba zavaravati, već pričekati razvoj situacije u iduća tri tjedna.

U razgovoru hrvatske delegacije i Misije MMF-a u Washingtonu dogovoreno je da će Misija MMF-a boraviti u Hrvatskoj od 24. listopada do 6. studenoga ove godine. Želja je naših državnih financijera da se sporazum potpiše na jednu godinu, s time da se utvrde osnovni makroekonomski gabariti. Lideri MMF-a bi, pak, htjeli sporazum malo pojačati drugim, konkretnijim točkama koje se vežu uz provođenje reformi u Hrvatskoj, tako da će konačna verzija sporazuma najvjerojatnije biti kompromis između tih dvaju stavova. Doduše, ako

različiti. Najmanju promjenu osjetit će potrošači s jednotarifnim brojiлом i njima će, ovisno o potrošnji, računi biti uvećani od minimalno četiri do 31 posto. Kućanstvima s dvotarifnim brojiлом poskupljenja su od 5 do 100 kuna, a najveći porast računa osjetit će potrošači s trotarifnim brojiлом. Tako razlike u povećanju računa objašnjavaju u HEP-u, gdje navode i kako prosječna kućanstva troše između 2000 i 6000 kilovat sati, a njima će struja poskupjeti oko 15 kuna, što je četiri posto.

Neki su potrošači, pak, ustvrdili da su zbog neorganiziranosti HEP-a i njegovih pogrešaka dugo preplaćivali račune. Zdenka Radić je, kako kaže, nakon promjene brojila u trećem mjesecu plaćala račune u visini 500 kuna, što je 100 posto više nego prethodnih mjeseci. Nakon promjene tarifnog sustava, račun im se povećao za još 200 kuna. Prema njihovom obračunu, u tih šest mjeseci trebali su platiti 2000, a platili su više od 3000 kuna!

Mnogi građani još očekuju račune i pripremaju se na najgore. Građani koji su imali trotarifno brojilo očekuju poskupljenje i 200 posto jer je tarifa od 18 lipa ukinuta. Unatoč brojnim ekstremnim računima, ipak ima primjera i minimalnih poskupljenja. Zagrepčanka Vesna Majić ističe da je njoj taj izdatak uvećan sa 150 na 160 kuna, a potrošnju nije smanjila. Umirovljenica Dragica Majer rekla je kako joj je račun veći 20 kuna, ali ističe da je maksimalno pazila kada će koje trošilo uključiti.

Zbog poskupljenja struje, predstavnici Sindikata Istre i Kvamera, SSSH Istarske županije, Sindikata umirovljenika Hrvatske te Matice umirovljenika i Koordinacije nevladinih udruga jučer su najavili javni prosvjed koji će se održati sutra na pulskoj gradskoj tržnici. Istoga će se dana prosvjed održati i u Rijeci, i to u organizaciji Društva za zaštitu potrošača "Potrošač". Kaže to glasnogovornik društva Ilija Rkman i dodaje da građani traže i prosvjed u Zagrebu. No, bojeći se posljedica u tom gradu, ističe Rkman, za sada takvo što ne pripremaju. - Našu peticiju za izmjenu tarifnog sustava dosad je potpisalo 5000 Hrvata, a potpisivanje nastavljamo. Već smo je uputili Vladi, a tražimo uvođenje jeftinije struje od 21 do devet sati, ispitivanje zakonitosti novog tarifnog sustava, ukidanje paušala od 15 kuna, skidanje limitatora, uvođenje digitalnog očitavanja brojila te da niti jedan račun ne bude uvećan više od devet posto, kako je najavljeno - rekao je Rkman. Vlada je, ističu u Potrošaču, poskupljenje odobrila bez pristanka Vijeća za regulaciju i bez objašnjanje događa li se ono radi pokrivanja gubitaka HEP-a ili zbog prilagodavanja europskom tržištu, pa bi morala uvažiti traženje građana.

(Večernji list 4.10)

se situacija oko haaške optužnice protiv Janka Bobetka razvije u negativnom smjeru, Vlada baš i neće imati mnogo manevarskog prostora i neće moći tvrdo postavljati svoje uvjete i zahtjeve. Budući da je hrvatskoj strani do sporazuma stalo samo zbog povoljna kreditnog rejtinga, novi aranžman će financijski, u smislu povlačenja kreditnih tmši, biti "mršav" i iznositi će, prema dosadašnjim informacijama, 50 milijuna dolara.

A da je kreditni rejting Hrvatskoj bitan, dovoljno govori podatak Ministarstva financija prema kojemu će se Hrvatska u 2003. morati zadužiti u iznosu od pola milijarde eura i 25 milijardi jena radi otplate inozemnih dugova i pokrića deficita. I zato nam je MMF bitan, kako bismo novim jeftinim kreditima mogli vraćati stare i skuplje. Dakle, MMF, naš stari-novi, sada u mnogo većoj mjeri "prisilni prijatelj", krajem listopada u Zagreb će doći, ako stvari krenu loše, kao spasitelj naš. (Slobodna Dalmacija 3.10)

We invite the readers to express their opinions in the Letters to the editors and other articles in the newspaper. Submissions must not be longer than 250 words, however there could be some exception. The opinions/ articles/letters do not reflect personal opinion of the editor. We also reserve the right to edit the articles or letters with respect to length or libelous statements. All letters must include your first and last name, your address and telephone number.

Slavonija: Starohrvatsko groblje

Područje općine Bošnjaci je u kontinuitetu naseljavano dvije tisuće godina. To potvrđuju uglavnom slučajni nalazi napr. oružja, oruđa, rimskoga novca i keramike i postojanja rimskih naselja i Virgradu i (vjerojatno) Drškovcima, nalazi iz nekropole na Žuželju i Poprnjaku, vrlo rijetki pisani tragovi iz predturskoga i turskoga razdoblja (napose postojanje toponima koji su vjerojatno nekad bila i sela, kao napr. Buče, Bošnjaci, Markovac, Selišta i sl.), sve do obimnijih pisanih tragova o naseljenosti od početka XVIII. stoljeća do danas.

Vrlo je malo tih raznih tragova istraženo. U javnosti je svakako najpoznatije i primjereno istraženo, starohrvatsko groblje na negdašnjoj ciglani poznate Marike Mađarice, a kasnije u posjedu obitelji Daraž. Groblje se nalazilo na Žuželjima koji su oko 3 km jugoistočno od Bošnjaka, uz rijeku Savu.

Prva istraživanja ovoga groblja započela su 1940. godine kad je u 12 grobova pronađeno nešto nakita. Arheološka iskopavanja nastavljena su 1958., a antropološka istraživanja 1961. godine. U tih 37 grobova pronađeni su ljudski skeleti s nakitom, kao što su karičice, naušnice, i prsteni. Skeleti su bili plitko ukopani jer je teren bio podvodan i često (i dugo) plavljen. Znanstvenici su utvrdili da se radi o starohrvatskom groblju bjelobrdskega tipa s dvije slične slavenske populacije. Znanstvenici su ovaj nalaz datirali od IX. do XVI. stoljeća.

Očito je da ovaj lokalitet nije bio naseljen (odnosno korišten za sahranjivanje) kroz cijelo naznačeno vrijeme jer je razdoblje od IX. do XVI. stoljeća dugo, a dokaz tomu može biti i taj što su antropolozi utvrdili da se radi o dvije slične (ali ne i iste!) slavenske populacije.

U vrijeme arheoloških istraživanja teren gdje se nalazilo ovo groblje bio je vlasništvo Bošnjačanina Mate Juzbašića - Marjančevoga koji je kupio ovu zemlju od porodice Daraž. I tom iskopavanju Matin sin Ivica Marjančev priča: "Na mom staništu, blizu koljebne, došli su prije četrdeset godina neki naučnici iz županijskog muzeja i Zagreba i tu meni i mojim drugovima rekli da kopamo jer da se tude nalaze grobovi. Mi smo to i uradili, a oni su nam potljam posla platili. Jelo im je pravila moja mama ili dađa da spavali su u njegdi drugdi. Kad smo mi iskopali te grobove i dok bi se došlo do kosti, onda su nam rekli da stanemo i da kefom te kosti polako očistimo. I zbiljam, kad bi mi to lipo očistili, pokazo bi se celi čovek. Tila su im glavom bila okrenuta prema zapadu. Taki smo grobova otkapali valjda dvajestri. Dalje su mi oni divanili da se drugi grobovi nalaze i ispod koljebne. Ja sam im reko da mogu i tamo kopat samo ako mi hoće izgraditi malo dalje novu koljebu. Ali nisu tili. Na tome je i ostalo. Potljam su ošli."

(Priče iz Spačvanske šume)

Uz Dušni dan

Grobovi

Molite!
i sjetite se, kud vam korak kleca
U ovaj tren;
Oj sjetite se ne na jednog sveca,
Koj' zginu tu i zadnjim uzdisajem
Za svoga puka hlepeč zagrljajem
Uminu -- propet... umoren...!
Uminu - da, nad zvjezdan sjaj
Med iskre krvnog krijesa
Da usreći bogolik raj,
Da posveti nebese!
Jer prve zvijezde, što su oko glave
Splele vijence Božjoj dci,
Plemenite su - al krvave,
To su - mučenici!
Kleknite! Na zemlji osta njihov prah,
Svetinja naša, blago naše!
Kleknite! Oj, čudan, zar ne, strah
Potresu srca tu, gdje žrtvovaše
Svomu Bogu sami sebe, al ne za se!
Za nas, za nas
Srce puknu to:
Kleknite, oj sveto tu je tlo!

Silvije Strahimir Kranjčević

Nekoliko slika sa hrvatskih groblja

Dr. Tihomir Janjiček: ŠTO JE NOVO U LIJEPOJ NAŠOJ

Hrvatska je u zadnjih mjesec dana posve rastresena. Problem za problem se nižu, a riješenja se uopće ne naziru. Točnije, sve što se čini ili je najvećim dijelom krivo, ili ako je ispravno, onda je s toliko zakašnjenja učinjeno da niti nema nikakve svrsishodnosti u tome što se čini. U isto vrijeme događa se "skretanje" hrvatske mladeži u "desno", pa se o tome razglaba po tisku, koji je kao i u vrijeme SKH, pod snažnim utjecajem vlasti.

Problemi su razni: od Savudrijskog zaljeva, svjedočenja predsjednika Mesića u Haagu, optužnica protiv Generala Bobetka, poskupljenje struje, te konačno pokazali su se političkim problemima čak i koncert Marka Perkovića Thomsona i propovjedi vlč. Sudca.

Problem Savudrijskog zaljeva nije riješen, nego je stavljen pod "tepih". Pregovarali su i vlada i ribari, ali je interesantno da su ribari sklapali bolje i brže uzajamne sporazume nego što je to činila vlada RH. Vlada je gotovo pala u saborskoj raspravi o povjerenju prema Predsjedniku Račanu, zbog "parafimog" sporazuma o morskoj granici sa Slovenijom. Povjerenje je izborneno na temelju prevage samo jednog jedinog glasa!

Svjedočenje Predsjednika Mesića bilo je relativno uspješno. Relativno je zbog toga što su ponovljene optužbe protiv pokojnog Predsjednika dr. Tuđmana, da je vodio osvajačku politiku prema BiH, te da je ta politika utvrđena na "tajnom" susretu Predsjednika Tuđmana i Miloševića u Karadorđevu u ljetu 1991. godine. Ta tvrdnja demantirana je od strane gotovo svih političara koji su u ono doba bili članovi Vijeća Obrane i Nacionalne Sigurnosti, a u tom vijeću su bili i predstavnici vladajuće stranke i oporbene stranke. I jedni i drugi su demantirali tvrdnje predsjednika Mesića, na temelju onoga što im je sam pokojni Predsjednik Tuđman priopćio na sastanku "VONS-a", odmah nakon sastanka u Karadorđevu s Miloševićem. Da su oni doista u pravu i da predsjednik Mesić nesuvislo obmanjuje i međunarodnu i hrvatsku javnost proistječe iz vrlo važne činjenice. Nakon sastanka u Karadorđevu dogodio se brutalni napad na istočni dio Slavonije i grad Vukovar, a rat u BiH započeo je tek u svibnju 1992 godine. Da je ikakvog sporazuma bilo, onda se zasigurno ne bi ni dogodio rat u istočnoj Slavoniji, niti bi ikad Hrvati i Bošnjaci skupa ratovali u BiH, već bi Srbi i Hrvati skupa ratovali protiv Bošnjaka od samog početka rata! Konačno, sastanku Predsjednika dr. Tuđmana i Miloševića nije nitko nazočio, niti bio u blizini, pa se vjerodostojnim mora uzeti ono što je priopćio u to vrijeme sam Predsjednik Tuđman na sastanku "VONS-a".

Optužnica protiv Generala Bobetka potresla je čitavu hrvatsku javnost. Svima je zaista jasno da je General Bobetko nevin. Unatoč tomu, što je po prvi put od siječnja 2000 godine, postignuto zajedništvo svih političkih stranaka i njihovih prvaka, da se ne uhititi General Bobetko, jedina osoba koja se upravo za to zalagala i zalaže jeste, a tko drugi - Predsjednik Mesić. Obratio se javnosti i na izravan način, preko TV, te nazvao sve one koje se protive uhićenju Generala Bobetka "ekstremistima" i još raznim "imenima". Greškom je izbilo na vidjelo i to, da Haaško tužiteljstvo ne bi pokretalo istragu protiv Generala Bobetka da do njih nisu pristigli dokumenti s oznakom "državna tajna", jer su UN-ove postrojbe još prije izvijestile da nije bilo nikakvih zločina u selima oko Medaka. Tko se bavi već tri godine slanjem dokumenta s oznakom "državna tajna", jasno je i najvećim naivcima. Istina je i to da se optužnica protiv Generala Bobetka ne razlikuje od one protiv Generala Gotovine, pa ostaju dva otvorena pitanja. Zbog čega se nije istovjetno reagiralo i na tu optužnicu, umjesto što su se slali specijalci za izvršenje uhiđbe Generala Gotovine!? Zašto se ni do danas nije izmijenilo stajalište prema optužnici Generala Gotovine!? Ne treba smetnuti s uma da je i sve ovo moguće dogovorena igra između vlade RH i međunarodne zajednice, kako bi se ojačala pozicija sadašnje vlade pred izbore!

Struja je trebala poskupjeti u Hrvatskoj od rujna za 9%, kako su to bili obznani Hrvatska Elektropriroda i vlada RH. Ustanovilo se da je poskupljenje bilo preko 100% i izazvalo ulične prosvjeda. Izračun poskupljenja od 9% izvršio je dopredsjednik vlade RH Goran Granić, koji je, usput rečeno, i inženjer elektrotehnike i glavni u timu koji utvrđuje cijenu struje! Doista, ostaje vrlo neugodno pitanje, što je sramnije za gosp. Granića i cijelu vladu RH, da je doista učinjena greška u izračunu ili da nije?

Konačno, tu su i koncerti Thomsona u Splitu i Zagrebu. Hrvatska mladež je velikim dijelom dolazila na koncert u crnim majicama i s ispisanim na njoj kiticama pjesme "Evo zore, evo dana" i s ustaškim kapama! U Splitu je bio kompletno popunjen nogometni stadion, a u Zagrebu velika hokejaška dvorana! Velečasni sudac je stavljen u isti koš s Thomsonom zbog popularnosti, jer na njegovo sv. Mise gotovo dolazi cijeli grad, koji god to bio hrvatski grad u kojem se je pojavio Velečasni Sudac. Za one koji ne znaju, vlč. Sudcu se ukazao križ na čelu glave, te Kristove rane na udovima i rebrima, koji krvare

u pojedinim trenucima! Doista nešto nadnaravno i medicinska istraživanja sprovedena nad vlč. Sudcem u Zagrebu, samo su potvrdila kako nemaju ni "medicinskog" ni "znanstvenog" odgovora!

Thomson i vlč. Sudac su narodni idoli i heroji hrvatske mladeži, a vlč. Sudac je idol i heroj ne samo mladeži, već cijelog hrvatskog puka! Zašto je to tako, odgovor je vrlo jednostavan. Vlč. Sudac dio je Hrvatske Katoličke Crkve i propovjeda domoljublje i nacionalni ponos za cijeli hrvatski puk. Thomson na koncertima i mimo njih ističe katoličanstvo i domoljublje kao temeljne vrijednosti hrvatskog puka. Tu upravo nastaje problem, jer su pozivi na domoljublje ponovno u Hrvatskoj "ekstremni" element, a pozivaoci "neprijatelji naroda i države". Čak i svako pozivanje na temeljne nacionalne interese vezani za zdravstvo, šport, kulturu, gospodarstvo, uvijek se etiketiraju od strane vlasti kao "ustaštvo".

Službena vlast Hrvatske je promicala i promiče poniznu politiku prema "pametnom i bogatom" zapadu, nazivajući je "razboritom". Tvrdilo se kako je takva politika put ulaska u EU i NATO. No, nije se uspio ishoditi ulazak Hrvatske ni u program prijema u EU, niti u program prijema u NATO, a o članstvu nema niti govora. Tako su glavni izgovori političkoj poniznosti sadašnje hrvatske vlasti posve propali! Nedavno je obznanjeno tko su kandidati za program prijema u EU i NATO od njih samih, te je utvrđeno da se Hrvatska neće naći u tim programima ni do kraja ovog desetljeća. Time se posve raspisalo povjerenje puka u hrvatsku vlast i ispravnost njezine politike, jer su ulazak u program EU i NATO bila glavna predizboma obećanja današnje vlasti i posljednja nada hrvatskog puka za skorim svekolikim boljitkom života u Hrvatskoj.

Ako se imaju na umu sva spomenuta događanja u Hrvatskoj, onda "bunt" hrvatske mladeži nije bezrazložan i besmislen. Riječi jednog studenta iz Zagreba s Thomsonovog koncerta to najbolje potvrđuju: "To je izraz mog bunta prema sadašnjoj vlasti koja je crvena. Naravno da znam što znači U i nisam fašist. Nosim ga zato što je to sada zabranjeno!"

VIJEĆE ZADARSKOGA ŽUPANIJSKOG SUDA DONIJELO PRESUDU OPTUŽENOJ ZA RATNI ZLOČIN U ŠKABRNJI

Zorani Banić 13 godina zatvora

ZADAR - Vijeće zadarskoga županijskog suda u srijedu je donijelo presudu kojom se Zorana Banić (50) osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 13 godina zbog počinjenog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva u Škabrnji 18. studenoga 1991. godine. Sutkinja Enka Moković je naglasila da Sud nije utvrdio da je Zorana Banić toga dana u Škabrnji osobno pucala i ubila nekoga, no proglašena je krivom jer je nepo bitno utvrđeno da je toga dana bila u Škabrnji, da je bila obučena u uniformu tzv. SAO Krajine čija je bila pripadnica, da je bila naoružana automatskom puškom i sudjelovala u nasilnom izvlačenju civila iz podruma.

Zorani Banić se u kaznu zatvora uračunava vrijeme koje je u zadarskom pritvoru provela od 1. studenoga prošle godine, na presudu ima pravo žalbe, a može zahtijevati upućivanje na izdržavanje kazne prije pravomoćnosti presude. Njezin odvjetnik Luka Šušak je nakon izricanja presude rekao da će spis biti prosljeđen u Haag, a najavio je i žalbu. On je ujedno u sudnici zatražio da sutkinja Moković precizno kaže koga je Zorana Banić u Škabrnji ubila, na što je sutkinja uzvratila da nikoga nije ubila, te da je sve ostalo rečeno u obrazloženju presude.

Na ovaj je način ranija presuda, kojom je u prosincu 1995. godine zadarski županijski sud osudio Zoranu Banić na 20 godina zatvora, djelomično stavljen izvan snage. Sutkinja Moković pročitala je imena 34 škabrnjanske žrtve, koje su bez vojne potrebe ubijene hicima u glavu, a u ubijanju civila, napadu na Škabrnju i razaranju sela sudjelovala je cijeli dan Zorana Banić, što je utvrđeno temeljem iskaza brojnih svjedoka. Oni su je opisali naoružanu i s oznakom Crvenog križa na rukavu, no nije obavljala poslove medicinskog karaktera.

Obrana Zorane Banić da 18. studenoga nije bila u Škabrnji, već u podrumu kuće obitelji Alavanja u Gornjem Zemuniku, nije prihvaćena kao osnovana, a kao olakotna okolnost je uzet iskaz jednog svjedoka prema kojem je ona govorila četnicima da ne ubijaju zarobljene civile. (Slobodna Dalmacija 3. listopada)

Vijesti iz HDZ-a

OGORČENA ZBIVANJIMA U "SANADEROVOJ STRANCI"

Ljerka Mintas-Hodak napušta HDZ

ZAGREB - Ogorčena svim zbivanjima u HDZ-u, Ljerka Mintas-Hodak, nekadašnja visoka dužnosnica ove stranke i osoba od najbližeg povjerenja predsjednika Tuđmana, koja je obnašala niz najodgovornijih poslova u HDZ-ovoj vladi od ministricе za europske integracije pa do potpredsjednice vlade, u srijedu je novinarima u Saboru obznanila da napušta redove HDZ-a. "U Saboru ću ostati kao nezavisna zastupnica. Nema marnjeru prelaziti ni u jednu drugu stranku, no u ovakvom HDZ-u više ne mogu ostati", istaknula je Ljerka Mintas-Hodak, izrekavši niz zamjerki i optužbi na račun rada predsjednika stranke Ive Sanadera. "Svojim nestatutarnim ponašanjem Sanader je doveo svjesno i namjerno do rascjepa među članstvom i do zbunjenosti i zabrinutosti brojnih simpatizera koji očekuju da HDZ bude široka, demokratska i jedinstvena stranka, a ne da ju se stalno slabi i rastače čistka-ma", ogorčeno je poručila Ljerka Mintas, napomenuvši kako je to upravo suprotno načelima na kojima je Tuđman izgrađivao stranku, okupljajući ljude najrazličitijih stavova i svjetonazora.

Ona smatra kako za nju koja je svih ovih godina bila odana HDZ-u, u ovakvoj "Sanaderovoj stranci" više nema mjesta. Uvjerena je kako će uskoro doći vrijeme kada će i "mnogi koje Sanader danas još uspješno zavodi svojom milozvučnom retorikom uskoro uvidjeti raskorak između onoga šta on govori i onoga šta radi".

"Od Sedmog općeg sabora na kojemu je Sanader uz sve manipulacije Branimira Glavaša jedva s nešto više glasova pobijedio u izboru za predsjednika, preko nestatutarnog i nasilnog nametanja nove predsjednice Zajednice žena, nakon također nestatutarnog konstituiranja Središnjeg odbora i raspuštanja Mladeži, najnoviji potez isforsiranog i skandaloznog raspuštanja legalno izabranih županijskih odbora u Splitu i Sibeniku, a sutra možda već i Zagrebu, jasno govore da je Sanader spreman na sve kako bi iz stranke uklonio one koji ga bespogovorno ne podržavaju", zaključila je Ljerka Mintas-Hodak. (Slobodna Dalmacija 3.10)

SANADER: IZ HDZ-A ODLAZE ONI KOJI SE NE VIDE UNUTAR PROCESA KONSOLIDACIJE

ZAGREB, 3. listopada (Hina)- HDZ je nakon poraza na prošlim parlamentarnim izborima izvukao pouke, od tada se stranka konsolidira, i iz nje odlaze svi koji se ne vide unutar tog procesa, izjavio je danas predsjednik HDZ-a Ivo Sanader komentirajući odlazak is stranke zastupnice Ljerke Mintas-Hodak.

"HDZ priprema izborni program, jer želi odgovorno ići u iduće izbore kao stranka koja želi biti alternativa vlasti, i u tom kontekstu, "nema te cijene koju nećemo platiti da bi pobijedili na izborima", rekao je Sanader na konferenciji za novinare u Hrvatskom saboru. Rekao je da se ne slaže s izjavom predsjednika zagrebačkog HDZ-a, Pave Gagušića, koji tvrdi da je u HDZ-u u tijeku "obračun s neistomišljenicima".

Osvrćući se na raspuštanje stranačkih odbora u Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji i u vezi s time na upućene mu kritike, rekao je da su se "i u vrijeme Tuđmana raspuštali gradski i županijski stranački ogranci". Izjavio je da mu je žao svakoga tko ode iz stranke, ali da je sve to dio priprema HDZ-a, da inzistira na vjerodostojnosti svoje politike.

Najavio je da će radne skupine HDZ-a u subotu u Varaždinskim toplicama raditi na izbornom programu u kojem će stranka ponuditi rješenja na sve goruće probleme u Hrvatskoj, prvenstveno u području gospodarstva, socijalne politike, vanjske politike i pravosuđa.

- Plivin Institut vjerojatno je jedan od najvećih hrvatskih uspjeha. Samo ulaganje u znanost može pomoći Hrvatskoj da uhvati korak s razvijenim industrijama i gospodarstvima. I zato ću se zauzimati da se iz državnoga proračuna već za sljedeću godinu za znanost i obrazovanje izdvaja više od 34 dolara po stanovniku, koliko se izdvaja danas. Europski je prosjek 370 dolara, a Hrvatska mora planirati da u sljedećih nekoliko godina ova izdvajanja dosegnu oko 100 dolara po stanovniku - istaknuo je Stipe Mesić. (Večernji list 10.10.)

Vjerovali ili ne:

Yugoslavia gets a write-off: 66% of its debt

Belgrade, Yugoslavia- The United States forgave two-thirds of Yugoslavia's debt yesterday in a sign of improving relations with the country's reformist leadership. The agreement erases \$353.7 million, or 66 percent, of Belgrade's \$589.4 million debt to Washington. The write-off was signed by U.S. Ambassador William Montgomery and Yugoslav Foreign Minister Goran Svilanovic. Svilanovic was quoted by the state-run Tanjug news agency as saying Yugoslavia expects further improvement in economic relations with the United States in the months to come.

Montgomery said the U.S. move was a sign of support for economic reforms undertaken after the current pro-Western leadership ousted former President Slobodan Milosevic, Tanjug reported.

Yugoslavia faced international sanctions during the Milosevic era as a punishment for the country's role in more than a decade of Balkan bloodshed. The United States has been cautious restoring economic ties with Yugoslavia and has so far refused to release frozen assets. Svilanovic said the issue was under discussion and should be resolved in the months to come. (Associated

Kaj sve Mura skriva to nitko ne zna, a ona ne otkriva

Mura, Mura, globoka si voda ti.....

Kada kod Čestijanca Mura prijeđe granicu to se nigdje ne primjećuje. Priljavažuta voda za kišnih dana, ili siva za mima vodostaja, valja svoje vode noseći usput granje, lišće, pijesak, mulj, udarajući o stme obale obrasle visokom travom, gotovo neprohodnom. Samo na mjestima kroz tu travu vodi uska ugažena staza do skrivenih ribičkih mjesta. Kažu da oni koji dolaze k Muri moraju to dobro znati. I treba ju voljeti i s njome živjeti.

Lapššina, Jurovec, Brezovec, Sveti Martin na Muri, to su prva sela nanizana jedno do drugog. Istina s Mure se ne vidi ništa, jer jednolična obala skriva kuće što su ionako malo pobjegle od Mure na visoku obalu. Kažu domaći da je na tim mjestima obala "zburana", obložena kamenjem da bi se usmjerio njezin tok. Često je tu mijenjala tok, pa su sve uz našu obalu ostale grabe ili mrtvi rukavci kao spomen na nekadašnje korito Mure. Tu gotovo nigdje nije šira od osamdesetak metara i dobri znalci vele da joj prosječna dubina nije ni veća od metar i dvadeset. Čamac tiho plovi maticom samo nošen vodom. Po mimoći ili uzburkanosti vode prepoznaje se dubina. Na mnogim se mjestima može zapeti za panj, ako se pomno ne promatra površina vode. Mnogi su sakriveni dublje u vodi i samo iskusno oko murskih "moreplovaca" što su u čunu prosjedili sate i sate točno to mogu znati. Tu su i dva broda. Veza je to sa susjedima u Sloveniji koja se nikad ne prekida. Samo opjevanih mlinova na Muri više nema. Mura nikad nije ista. Kažu da tamo gdje je jučer bio "kotel" već sutra može biti sprud. Takav je slučaj i kod sjevernog ulaza u Međimurje - podno cestovnog i željezničkog mosta u Međimurskom Središću. Nekada se odavde s mostova skakalo u duboku vodu, koja se kovitlala i pjenušila. To je ta njezina nedokučiva čud. Kad prolazi pored Murskog Središća njezin se tok najviše približava samom mjestu. Derala je tu ona obale s naše strane, pa tako smanjivala i grunte. Stoga i kažu ovdašnji ljudi iz ulice Matije Gupca da njihovi grunti završavaju iznad Mure. Samo je teško napraviti razmjenu. Nizvodno od Murskog Središća teče Mura nešto brže. Razlijeva se u širinu, i smiruje pa onda skuplja i postraje bučna. Klokoče, grgolji, šumori, drhturi.... Domaći bi samo rekli "šlafuri". Zavija, obilazi, probija se.... sve tako do peklentičke Seče. Ovdje se naglo okreće, ali i pravi malo jezero. Bilo je tu nekada somova o čemu su se priče raspređale. Danas je malo podalje "Kosov ranč". Pravi ranč ime je dobio po vlasniku koji je zbog bolesti dolazio ovdje pa isprva gradio brvnaru, potom veliku nadstrešnicu, doveo životinje, ovce, pa i magarce...

Čovjek, Mura i zdravlje

Kaže on da ga je Mura izliječila, a uz to mu je dovela i mnoštvo drugih koji su se zaželjeli vlažnog zraka, ali i janječeg pečenja što se tu može naći. Valja samo paziti i ne doći za kišnih dana jer onda cijeli ranč zna biti pod vodom. Takva je njezina čud. Ni oni koji je najbolje poznaju nikad ne znaju što će učiniti. Juri odavle Mura prema Križevcu kroz peklentičku Meku. Na kraju same Peklentice još se uzdiže kanjon "Kolorado" kako su ga domaći zvali ili "Verk". Tu je bila najviša obala na čitavom toku Mure. Danas je "Verk" pretvoren u mrtvi rukav Mure. Prokopano je novo korito. Previše je tu voda derala i odnosila tlo. Ali još uvijek podno visokih pješćanih litica -murski laporaši - vade ugljen kopajući rupe u stijenu kao krlice. Pored križovskog Fizeša voda brzo prolazi i ubrzo oplakuje - križoski brod-. Križovec je uz Muru. Mnogi još danas odlaze na onu stranu gdje imaju vinograde i zemlje. Kako sami vele iz dana u dan sve ih je manje. Zna brod biti okupljalište onih koji čekaju da im voda nešto pokloni. No, kako kažu, ovdje je znala ostaviti samo "šemetje", a pravo drvo izvukli bi već u gomjenj toku. Odavno je već Mura na tom mjestu zburana, pa je već i kamenje obraslo u gustoj travi. Brzo se odvaljaju vode pored Miklavca, te pored Ferketinca. Da zna pričat pričala bi voda kako su prije sedamdesetak godina sami mještani ovdje prokopali novi tok lopatama. Pa gazdi je bio "falat" od petnaestak metara. Nešto su iskopali, a ostalo je učinila voda. Ona je tu uz Muru ionako uvijek sve činila. Oko podturenskog broda duh je starog vremena. Veliki pašnjak uz Muru i jato gusaka. To je samo u Podtumu. I ovdje je brod sve manje u uporabi. Ljudi napuštaju svoje zemlje što imaju preko. Samo onako odoka pogledavaju kao što su nekada pogledavali u "geldanjku" ne bi li našli zmca zlatnog prijeska. Odlazili bi murski zlatari i dalje uzvodno, ali sa manje sreće. Teče tu voda pored zemljišta neobičnog imena Krznarev kout, Štrkovnjak, Fotijanka, Žaravica. Tu se čini da se Mura smirila. Vele ljudi da zna ona mimoćom omamiti čovjeka i prigriliti ga, a onda se razgoropadi i u tren oka poruši sve spona s čovjekom. Takva je ona i takva će uvijek i biti. Kod Novakovca se s lijeve strane "ušeta" u nju Ordovan, potok. Tu je i mađarska granica došla do Mure. Ni po čemu se to ne bi znalo, jer uvijek su samo vrbe. I opet novi brod. Zaključani čeka sve rjeđe - muroplovce.

Divlja i neobuzdana, samo naizgled ukroćena

Kažu da je takva od Novakovca. Nikad ista. Tekla je nekad uz samo selo kao i u Podtumu, a onda je iznenada "nestala" i stvorila novi tok.Čak su i mlinovi ostajali na suhom. Odavde do ušća u Dravu čovjek ju je ugruao među nasipe. Vele znalci da je dugačka točno 37 kilometara.

Tipičan krajolik uz Muru

Tu udara pod pravim kutom sa sjevera i dere polako i neprimjetno. Stoga se i svake godine sa susjedima obilazi čamcima obala. Da se vidi što je kome ukrala. Nikad ne oštećuje samo jednoga. Tu Mura ne voli panjeve. Zaustavlja ih, napravi iza panja "sisek", nanosi koji iz dana u dan postaju sve veći. I jednoga dana panj je na suhom. Život uz Muru se neprekidno mijenja i obnavlja. Imena tih dijelova to dobro govore. Kališ, Dulensko, Puntara, Mečaš, Vrbulja, Polajna, Fučicka, Čmi kotel... Koliko je sve to čudnih imena stvorila Mura na svom šezdeset i devet kilometarskom putu! Neki pak svjedoče o njenoj grozoti kad je napeta. Naš je čovjek ipak voli. Počeše i graditi vikendice uz nju. Kao i vikend naselja "Pri Bunteku" u Domašincu. Ne vjeruju joj, pak su ipak malo na povišenom mjestu. Tako da odavle mogu gledati i Semeninsku goru i Mikolovec. Tamo je u Mađarskoj, a nekad su tamo naši imali gorice. Više odavno ne odlaze tamo, ali zato odande k nama dolaze jeleni i divlje svinje. To im tu i nije teško jer od Domašinca do Goričana nema više niti jednog sela uz Muru. Pobjegli ljudi. Tu je ostala samo Prehrdavica, Šipkovića, Husić.... i Stara Straža. Prema legendi Turci nikada nisu došli dalje. Možda su ih otjerale mnogobrojne grabe pored Mure ili "napeta" voda. Ili pak jata komaraca. Tu su tajnu oni odnijeli. Mura pak ju čuva. Čuva Mura i tajnu kako brojne nesretnike, što im svojom vodom prekrati život, dovalja čak ovamo. I to pored svih sprudova, "kajera", panjeva i skrivenog drveća u vodi. Umirila se tu do Goričana voda u jednoličnom zelenilu krajolika, a onda se stišala da se provuče ispod mosta kojeg sve češće nazivaju "naša vrata u Europu". No, oni što prolaze preko mosta ni ne znaju što se to valja izpod. A ni ljudi im baš ne mogu ispričati. Otišao je Goričan dalje od Mure. Za svaki slučaj. Previše je "naužio" murskih poplava. Uz samu Muru tu nema nikakvog života. Čak i Tmava, što utječe ovdje iza svog Čmog mosta u Muru, sve je beživotnija. Ovdašnji ljudi pričaju da se zna desiti da riba iz Mure zapliva uzvodno uz Tmavu, a vraća se ledno.To dobro znaju policajci sa granične postaje. Obilaze oni svoj teren. Tu se granica poigrala pa je malo s ove, pak malo s one strane. Oni pak znaju za svaki gm. Tako se voda valja do Kotoribe. Plivala je Kotoriba nekoliko puta u Muri. Ne kao riba, ali je zato dugo pamtila. Sada se mimije diše kad je okovana nasipima. Ali ipak joj ne vjeruju. Valjda zato od Kotoribe do ušća nema niti jedne kuće blizu Mure. A ipak je to sedam kilometara! Čak je i Donja Dubrava "pobjegla" nekih četiri i pol kilometara od Mure. I lije-po se smjestila na Dravi. Ostavljena od svih, ali i dalje nemima Mura odlazi u nepovrat. Čuva tu na sebi posljednji brod na Kakinji. Odavle se čuju zvuci života preko. Tu u samoj blizini obale bio je nakada slavni Novi Zrin. Više od tri stotine i tridesetak godina je prošlo kako su ga Truci razvalili. Malo se zna jer....

Mura trga i skriva prošlost

Kažu za Muru da uvijek trga. I kad je mima i pospana, umoma. I kad je stisnuta u zimskim mjesecima od hladnoće. Sakrila je ona ovdje i prošlost. Još se na dobravskom Pažutu mogu naći ostaci oružja nekadašnjih turskih oružnika. Oz obalu Rakitja, Malog i Velikog Senjara, Malog i Velikog

HRVATSKO SLIKARSTVO: Oton Iveković

Poznati hrvatski slikar Oton Iveković (17. travnja 1869 - 4. srpnja 1939) rođen je u srcu Hrvatske, Klanjcu, Hrvatskom zagorju i zaista nije nikakvo čudo da su sve njegove slike nadahnute domovinom. Slikarstvo je učio u Zagrebu, nastavio u Beču, godine 1892 nastavio u Münchenu. Godine 1894. Vraća se u Hrvatsku, i nastavnik je slikanja na zagrebačkoj realnoj gimnaziji, kasnije u Obrtnoj školi, a od 1908.

Poznata slika Otona Ivekovića "Provala Nikole Šubića Zrinskog iz Sigeta", naslikana 1889. g.

na Umjetničkoj školi (kasnije Akademiji). Iveković je bio čovjek vrlo zainteresiran za sve životne situacije, pa je između ostalog bio čak i predsjednik umjetničkog društva "Lada". Mnogo je putovao po svijetu, a u I. Svjetskom ratu bio je vojni slikar. Potkraj života povukao se u poznati dvorac Veliki Tabor u Hrvatskom zagorju.

Oton Iveković je vrlo poznat slikar u hrvatskom slikarstvu, jer je u svoj opus stavio mnoge povjesne slike. Na to su ga poticali razni učitelji, jer su shvatili kako imaju pred sobom osobu koja je bila zainteresirana za što realističnije slikarstvo, čovjeka koji se posvetio proučavanju povijesti, nošnjama, događajima. Tako su nastale poznate slike iz života i sudbine obitelji Zrinskih i Frankopana: Oproštaj Zrinskog i Frankopana od Katarine Zrinske (1886. I populacija verzija 1903.), Provala Nikole Zrinskog iz Sigeta (1889), Zrinski i Sokolović u Sigetu (1889), Smrt bana Zrinskog u lovu (1891), Smrt Krste Frankopana pred Varaždinom (1911), Katarina Zrinska kod francuskog poslanika u Veneciji 1664 (1919), Posljednji Zrinski (1920), Rekvijem za posljednjeg Zrinskog (1931).

Prikazivao je i druge povijesne teme: "Krštenje Hrvata po Ćirilu i Metodu (1890), Smrt Petra Svačića (1894), Povratak senjskih uskoka s pobjedonosne vojne (1895), Smail-aga Čengić i vojvoda Bauk (1898), Bitka kod Gorjana 1386 (1901), Veronika Desinićka (1902), Krunidba kralja Tomislava (1904-05), Dolazak Hrvata (1905), Hrvati izabiru Kolomanu kraljem 1102 (1906, slika se nalazi u Zlatnoj dvorani u Opatičkoj ulici u Zagrebu), Smaknuće Matije Gupca, Krvavi sabor u Križevcima 1397, Rakovička buna i Smrt Eugena Kvaternika u Rakovici i još mnoge slike.

Godine 1920. održao je retrospektivnu izložbu svojih historijskih slika pod naslovom "Hrvatske revolucije od 1097. do 1918. godine". Mnoge Ivekovićeve kompozicije stekle su veliku popularnost i reproducirane su (tehnikom oleografije) masovno prodrle u domove građana Hrvatske. Rađene su akademskim pristupom u kojemu ima domoljubnoga romantičnoga zanosa, kao i elemenata poetilizma i Bukovčeve "šarene palete". Iveković je najplodniji i najistaknutiji autor faze povjesnog slikarstva u nas.

Uz ove povijesne slike slikao je i neposredne i svježe akvarele i skice s putovanja s raznim temama, kao na pr.

hrvatski gradovi (1898), pa iz Amerike (1910), s Velebita (1912), iz Slavonije itd. Posebnu skupinu čine njegove slikarske bilješke s bojišta. Njegove žanr-slike (Predstraža na Kordunu, Mrtva straža, Predvečerje...) pa razni pejzaži (Zima, Zagreb u zimi) imaju kvalitete tonskog slikarstva. Ivekovićeve se slike nalaze u Modernoj galeriji i Povijesnom muzeju Hrvatske u Zagrebu. Uz manje i veće slike slikao je također i velike zidne slike s nacionalnim, folklorim i vjerskim sadržajima u kupoli Trgovačko-obrtnoga (danas Etnografskoga) muzeja u Zagrebu, u isusovačkoj crkvi u Sarajevu, u crkvi Sv. Križa u Križevcima i u crkvi hrvatskih iseljenika u Kansas City-ju. Ilustrirao je i knjige: Marulićevu "Juditu", s poznatim hrvatskim slikarom Celestinom Medovićem, i djelo "Znameniti i zaslužni Hrvati (1925), kao i druge knjige. Bio je i urednik albuma "Kolo hrvatskih umjetnika, radio je i nacrtje za povjesne kostime za Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu. Objavljivao je i putopise i uspomene, pisao o kostimografiji i o temama iz likovne umjetnosti, osobito izložbama, katkada i polemiki. Izlagao je više puta: 1894 u Zagrebu s Vlahom Bukovcem, 1901 s Celestinom Medovićem, sam 1912, 1917, (slike s bojišta), 1918 sa Crnčićem), 1920, 1921, 1924, 1931, i na mnogim kolektivnim izložbama u zemlji i inozemstvu.

Iveković je poseban slikar, slikar koji je ostavio poseban trag u hrvatskom slikarstvu. Njegove slike se pamte, a mnogi od nas imaju reprodukcije njegovih slika po našim domovima. Kad bih vas mogla pozvati da pogledate bar neke od Ivekovićevih slika, rekla bih vam podite u dvorac Veliki Tabor u

Hrvatskom Zagorju. Tamo u toplom zagorskom kraju postoji nekoliko slika tog velikog hrvatskog slikara. I nemojte zaboraviti posjetiti grob Otona Ivekovića u Klanjcu. Taj grob je nažalost zapušten, a Oton Iveković, veliki hrvatski slikar zaslužuje štovanje svakog od nas. Kaže se, jedna slika govori više od tisuću riječi. Tako je samo jedan pogled na Ivekovićeve slike dovoljan kako bi se shvatila bogata i raznovrsna povijest Hrvata.

(VK, po Enciklopediji hrvatske umjetnosti)

Preporučam Vam, svakako podite u Veliki Tabor. Tamo, u tom prekrasnom hrvatskom dvorcu, stvarao je Oton Iveković. U jednoj od glavnih soba smješten dio slika Otona Ivekovića. Poseban je doživljaj vidjeti te slike u Velikom Taboru. To sam ja doživjela kad sam bila u toj sobi.

Vijesti iz BiH

PRVI NESLUŽBENI REZULTATI U BIH ZAPREPASTILI MEĐUNARODNU ZAJEDNICU Trijumf nacionalnih stranaka - put u novu krizu

SARAJEVO-Najveće iznenađenje izbora je uspjeh Izetbegovićeve SDA i njihovog predsjedničkog kandidata Sulejmana Tihića. SDA prema prvim procjenama u nekoliko kantona s bošnjačkom većinom ima više glasova nego SDP i Silajdžićeva stranka za BiH. Lider SDP Lagumdžija priznao je djelominski poraz svoje stranke, izrazivši uvjerenje kako će nenacionalne stranke ipak moći uspostaviti vlast. Možda su i zbog toga iz SDA pozvali međunarodnu zajednicu da ovaj put poštuje volju glasača. Iako su prije sva predizborna istraživanja procjenjivala uvjerljivu pobjedu Silajdžića za člana Predsjedništva BiH prvi neslužbeni rezultati pokazuju da kandidat Suleman Tihić ima u odnosu na njega ima određenu prednost, a izrazitu u odnosu na SDP-ova kandidata Alije Behmena.

Koaliciji HDZ-a premoćna pobjeda

Potpora Koaliciji koju predvodi HDZ Bosne i Hercegovine neznatno je porasla s prebrojanih 60 posto biračkih mjesta u Federaciji Bosne i Hercegovine i kreće se između 70 i 85 posto, objavili su jučer u Stožeru te koalicije u Mostaru izrazivši stopostotnu uvjerenost da je njihov kandidat dr. Dragan Čović postao hrvatski član bosanskohercegovačkog Predsjedništva.

Obnašatelj dužnosti predsjednika HDZ-a BiH Bariša Čolak je ustvrdio da se do prebrojavanja svih listića ništa značajnije ne može promijeniti. Koalicija za koju se vjerovalo da će imati snažnog protivnika u Narodnoj stranci Radom za boljitak braće Lijanovića, je čak i u Širokome brijegu premoćno ostvarili 71 posto glasova a predsjednički kandidat Čović 76 posto.

SDS i Šarović sigurni pobjednici

BANJA LUKA-Prvi neslužbeni rezultati potvrđuju da politička moć SDS nije oslabila. Kandidat SDS za predsjednika RS i člana Predsjedništva Dragan Čavić i Mirko Šarović uvjerljivo vode, a i SDS se uspjela pozicionirati na sam vrh u RS kada su u pitanju Narodna skupština RS i Parlamentarna skupština BiH. Predsjednik SDS Dragan Kalinić je uvjeren da narod nije pogriješio što je "glasovao srpski" jer su i Hrvati i Bošnjaci glasovali po istom nacionalnom ključu. Dodikov SNSD, PDP Mladena Ivanića su daleko ispod SDS-a. Najveće iznenađenje u RS su Poplašenovi Radikali koji su nakon duge političke apstinencije uspjeli osvojiti četvrto mjesto.

Unatoč tomu što je međunarodna zajednica uložila silan napor i

novac kako bi srušila nacionalne stranke u BiH, ništa se nije promijenilo niti nakon prekjučerašnjih izbora. Čak štoviše, nacionalne su stranke ojačale. Hrvati su opet glasovali za HDZ, Srbi za SDS, a Bošnjaci za SDA. SDP i stranke Alijanse doživjele su pad.

U noći u kojoj je preksinoć rijetko tko spavao, pobjednici nisu previše slavili. Pobjediti u BiH i ne znači moći uspostaviti vlast. O tome se u BiH često ne odlučuje. To se nameće.

Nacionalne stranke pobjeđivale su i na svim dosadašnjim izborima. No izbomim inženjeringom vlast je uspostavljena bez njih. Alijansa je bez legitimiteta, ali ipak s takvim glasom, više puta neuspješno pokušavala vladati u državnom i federalnom parlamentu. I Predsjedništvo BiH, pogotovo za hrvatskog člana, nije rezultat volje naroda, nego visokog predstavnika.

Tri naroda i na ovim izborima kazali su što misle o tome. Nacionalne stranke to su i procjenjivale pa se nisu niti previše trošile u predizbornoj kampanji. Znali su kako neće imati problema s pridobivanjem birača sve dok se u BiH ne riješi nacionalno pitanje. A to je prije svega ustavno-pravna pozicija Srba, Hrvata i Bošnjaka.

Neobjašnjivo je kako međunarodna zajednica nikako ne može prepoznati da su to pravi problemi. I iz toga proizilaze rezultati ovih i svih dosadašnjih izbora. Možda je izjava kako demokratskih snaga ima u svim strankama, pa i nacionalnim, koju je u Sarajevu izrekla Doris Pack, predstavnica Vijeća Europe, najava zaokreta upravo te neuspješne politike.

Za razliku od D. Pack, dosad su trećerazredni diplomati s premalo iskustva i s nikakvim poznavanjem prilika pokušavali rješavati vrlo zamršenu krizu. Očigledno nisu imali rješenje. Zbog toga često su probleme gurali pod sag. Umjesto rješavanjem uzroka, upomo su se bavili posljedicama. Stalno su dobivali krivu dijagnozu, a na temelju nje birao se krivi lijek za bolesnika.

U BiH, na žalost, još dugo životne teme neće biti u prvom planu. Siromašne narode tamo više zanima broj njihovih predstavnika u parlamentu od toga kolika je cijena kruha ili mesa. Nitko nema povjerenja u onoga druge nacije. A dok je god tako, HDZ, SDA i SDS ne trebaju voditi predizbornoj kampanji. No čim se riješe nacionalna pitanja, i nacionalne će stranke same pasti. Smijetit će ih isti oni birači koji za njih sada glasuju. Građane će tada više zanimati građanske stranke koje će znati osigurati bolju gospodarsku budućnost. Još samo da to shvate i oni koji upravljaju sudbinom te države. (Večernji list 7-8.10)

MOSTAR: PROSLAVA STOTE OBLJETNICE HRVATSKOGA KULTURNOG DRUŠTVA NAPREDAK Sto godina u službi čovjeka

Svečanim misnim slavljem i otkrivanjem spomen-ploče na Napretkovim prostorijama, a pod motom Sto godina u službi čovjeka, u Mostaru je svečano obilježena stota obljetnica utemeljenja HKD Napredak.

Obraćajući se nazočnim gostima i uzvanicima na svečanoj skupštini u Hrvatskom domu "Herceg Stjepan Kosača", predsjednik glavne podružnice Napretka prof. dr. Andrija Nikić podsjetio je kako je to društvo najstarije društvo s hrvatskim predznakom u BiH koje je u posljednjih 12 godina nakon obnovljena rada izdalo 46 knjiga i održalo više od 70 različitih kulturnih i glazbenih manifestacija.

Nikić je istaknuo kako je uz Maticu hrvatsku i HAZU Napredak jedan od triju stupova kulturnog i znanstvenog bića Hrvata u BiH.

Predsjednik HKD Napredak i središnje uprave prof. dr. Franjo Topić podsjetio je na brojne aktivnosti Napretka te na potporu u školovanju više od 20.000 daka i studenata, među kojima su i dva nobelovca - Ivo Andrić i Vladimir Prelog.

On je naglasio kako je od svog osnutka do danas u svim ključnim stvarima u BiH Napredak imao iste stavove te je pozvao na građenje mostova između Mostara, Sarajeva i Zagreba, između Hercegovine i Bosne jer kod nekih je, kako je kazao, ono "i" postalo preveliko.

Topić je istaknuo kako je Napredak najveće kulturno društvo u Europi, ali nam to ne daje pravo da budemo oholi, već ponosni, pozivajući posebice na jačanje rada Napretka u Hercegovini, posebice zbog njegove prošlosti i sadašnjosti.

- Nemojte biti pesimisti jer nikada ni jedan pesimist nije napravio nešto veliko u životu, poručio je dr. Topić.

Čestitke u povodu stote obljetnice Napretka, među ostalima, uputili su ministrica prosvjete HNŽ Mirjana Dujmović, dogradonačelnik Mostara Neven Tomić, načelnik Gradske općine Jugozapad Mladen Margeta i fra Žarko u ime lista Kršni zavičaj.

Dogradonačelnik Mostara Neven Tomić u svom obraćanju kazao je kako su u prvom proračunu grada stavljeni i Matica hrvatska i Napredak.

- Ono što očekujem jest veća potpora Napretka đacima i studentima, kazao je Tomić, dodajući da će obnovom Doma koju izvodi uz potporu grada Mostara Svjetska banka Napredak pojačati svoj rad i proširiti aktivnosti.

U ime HPT d.o.o. Mostar, Radoslav Dodig predstavio je prigodnu markicu koja je tiskana u povodu stote obljetnice Napretka, naglasivši kako je to društvo obilježilo kulturnu povijest Hrvata u BiH.

Na svečanoj skupštini predstavljani su i monografija Napretka, autora mr. Hrvoja Šapine, o kojoj je govorio Dragan Simović, te pregled povijesnih kalendara Napretka, autora Franje Marića.

U glazbenom dijelu programa nastupili su Krešimir Šunjić, Ana Babić, Dario Lučić i Mia Martina Barbarić.

(Slobodn Dalmacija 16.9.)

EUROPE CALLS ON CROATIA TO COOPERATE WITH THE ICTY

Brussels, October 1 (FPB) - The European Union yesterday called on Croatia to fully cooperate with the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), cautioning authorities in Zagreb that non-cooperation with the Tribunal could jeopardise Croatia's rapprochement with the European Union. The Council of Ministers strongly supported the work of the ICTY.

Cooperation with the Tribunal is the obligation of all countries and parties in the region regardless of national laws. Failing to fully cooperate with the ICTY could jeopardise further rapprochement with the European Union, said the statement issued after the meeting chaired by the Danish Foreign Minister, Per Stig Moeller.

BOBETKO INDICTMENT BEFORE CONSTITUTIONAL COURT

Zagreb, October 1 (FPB) - The Croatian Government will in the course of this week request the Constitutional Court to assess whether the ICTY indictment against General Janko Bobetko complies with the Constitution, government sources announced yesterday. The government has already stated that some parts of the Bobetko indictment are unacceptable, particularly those referring to the character of 1993 Medak Pocket operation. The government maintains that the operation was legitimate and directed against terrorists, instead of aimed at ethnic cleansing, i.e. conceived to expel civilians on political, racial and religious grounds, as stated in the indictment.

ICTY SAYS CROATIA'S INTERLOCUTORY APPEAL REQUEST HAS BEEN RECEIVED

THE HAGUE, Sept 30 (Hina) - Spokesman Jim Landale confirmed on Monday that the Hague-based UN war crimes tribunal had received a Croatian government request for filing an interlocutory appeal against an arrest and surrender warrant for Gen. Janko Bobetko. The tribunal received the request in Croatian, said Landale. Asked about further procedure, he said the document first had to be translated.

The interlocutory appeal request which the Croatian government delivered to the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia late last Friday is a document seeking permission to file an appeal against the warrant for Bobetko's arrest and surrender.

The government's representative in the Bobetko case, Goran Mikulicic, said on Friday that appealing against an arrest and surrender warrant is not explicitly allowed, for which reason the government had submitted a request for an interlocutory appeal. Mikulicic, who wrote the request, said the request should be ruled on by an ad hoc three-member trial chamber, which is convened solely for this occasion. If the trial chamber approves the request, Croatia may appeal against the Bobetko arrest and surrender warrant.

CROATIAN PARLIAMENTARY PRESIDENT SPEAKS WITH HOLY SEE SECRETARY ABOUT COOPERATION WITH HAGUE TRIBUNAL

ROME, Sept 30 (Hina) - Croatian parliamentary president Zlatko Tomcic and parliamentary foreign policy committee deputy chairman Zdravko Tomac on Monday relayed to the Holy See's secretary for foreign relations, Monsignor Jean-Louis Tauran, the reasons why the Croatian government and parliament were unanimously refusing a Hague-based international war crime tribunal's indictment against retired Croatian General Janko Bobetko. Tauran showed understanding and great knowledge of the situation in Croatia, Tomcic told reporters after the talks in the Vatican. Tomcic said Croatia would forward a special letter to the Vatican's diplomacy explaining the reasons for which Croatia could not accept the Hague's indictment.

Tomcic and Tomac explained that Croatia intended to continue its cooperation with the war crimes tribunal, but could not accept the political assessments in Bobetko's indictment, because they also attacked Croatia's stability.

Tomcic said Croatia wanted to use the time envisaged by the

Hague tribunal's Statute to explain the reasons for which it could not accept the Hague indictment.

PRESIDENT MESIC TESTIFIES ABOUT MEETING SERB LEADER FROM KNI

THE HAGUE, Oct 1 (Hina) - Croatian President Stjepan Mesic said on Tuesday at the Slobodan Milosevic trial before the Hague-based U.N. war crimes tribunal that the meeting with a leader of Knin Serbs, Milan Babic, was organised after Mesic had criticised the then president of the Yugoslav Presidency, Borislav Jovic, for meeting Croatian Serbs without the presence of Croatia's official representatives. "At the meeting, held in early 1990s, I told Babic that autonomy is out of the question and that Milosevic and Jovic were deceiving him," Mesic said at the witness stand. Babic "laughed at this and said that he would have a state sooner or later, to which I told him: 'You will have nothing, not even your own practice'", Mesic said commenting on his conversation with Babic, a Knin dentist at the time. "And this is what happened," Mesic told the tribunal in his testimony.

MESIC: TUDJMAN BELIEVED IN INTEGRAL BOSNIA UNTIL KARADJORDJEVO MEETING

THE HAGUE, Oct 1 (Hina) - Croatian President Stjepan Mesic said on Tuesday in his testimony against former Yugoslav President Slobodan Milosevic before the Hague-based U.N. war crimes tribunal that his predecessor Franjo Tudjman had believed in an integral Bosnia-Herzegovina until his meeting with Milosevic in Karadjordjevo in March 1991. "Obviously Milosevic convinced him that Bosnia could be divided," Mesic said.

Croatia's head of state said he had initiated the Mesic-Tudjman-Jovic-Milosevic meeting because he had believed that Croatia's problems could be solved that way. He said he had proposed organising the meeting to the then Serb representative in the Yugoslav presidency, Borisav Jovic.

"Jovic told me that Serbia was not interested in Croatia or Serbs in Croatia, but in 66 percent of Bosnia-Herzegovina," Mesic said. "That is Serbian and will remain Serbian," Mesic quoted Jovic as saying at the time. President Mesic said he had told Jovic that Croatia's problem should be solved through talks, while the issue of Bosnia-Herzegovina should be dealt with by the UN.

Both Milosevic and Tudjman agreed that such a meeting should be held, Mesic said and added that after a while Tudjman informed him that he was going to Karadjordjevo to meet Milosevic eye to eye. "The two of them held a meeting. I can't say with certainty what they had talked about, but I am certain about what Tudjman told us," Mesic said. He added that Tudjman said after the meeting that Milosevic had offered Croatia the Banovina border, i.e. the region of so-called Turkish Croatia.

Mesic stressed that until the meeting in Karadjordjevo in March 1991, Tudjman had advocated an integral Bosnia.

Milosevic, who watched Mesic's testimony about Karadjordjevo with an expressionless face, laughed ironically when Mesic said that Milosevic had always denied that talks on Bosnia's division had ever taken place.

"The situation in the field showed that (the talks) had indeed been conducted," Mesic said, reminding about the subsequent establishment of Republika Srpska and Herceg-Bosna.

Speaking about conflicts within the Yugoslav presidency, Mesic said that the supreme command had been established illegally and that the state presidency, which eventually consisted only of the Serbian bloc, had tried to carry out a coup by taking over all powers.

Milosevic Slams Croatian Leader at Hague Trial

THE HAGUE (Reuters) - Slobodan Milosevic, on trial for war crimes, slammed the credibility of evidence from Croatia's president on Wednesday, saying Stjepan Mesic had Serb villages torched in the Balkan conflicts of the early 1990s. The two repeatedly clashed as former Yugoslav president Milosevic cross-examined Mesic -- the first head of state to testify at the biggest international war crimes trial in

Mojim očima (i srcem)...

Prošle nedjelje sam bila na operi "Nikola Šubić Zrinski" u Mississaugi. Malo je reći bila sam oduševljena, pa tako počinjem riječima kojima ću i završiti: zaista je velika šteta i veliki gubitak za svakog od vas osobno, ako niste vidjeli ovu čuvenu hrvatsku operu na daskama misisaške opere!

U svom sam životu vidjela mnogo opera, jer često odlazim na predstave u Torontu, posjećivala sam opere kao dijete ili mlada djevojka u Zagrebu, slušam glazbu redovno - no ovo što sam doživjela u Mississaugi, ostavilo je nešto posebno u meni. Zaista nikad nisam mislila da ćemo slušati i uživati u hrvatskoj operi, pjevanoj na hrvatskom jeziku - u Mississaugi, u Kanadi! Taj san nisam mislila da ćemo doživjeti! No, kako rekoh više puta, mi smo "blagoslovljena" generacija: doživjeli smo oslobođenje Hrvatske, doživjeli smo čak i hrvatsku operu, na hrvatskom jeziku - u Kanadi! No, vratimo se operi.

Svaka opera nam daje posebne osjećaje, ono nešto nezaboravno što nosimo sa sobom dulje vremena. I danas gotovo tjeđan dana nakon tog popodneva u meni je toplina osjećaja, melodije koje sam slušala kao mlada djevojka, ono nešto posebno koje su nam dali pjevači i zbor, jer kroz njih doživjeli smo i povijest i Domovinski rat i cijelu Hrvatsku i same sebe smo prenijeli u stari dom iz kojeg smo otišli.

Opera "Nikola Šubić Zrinski", kako je netko rekao, pisana je s idejom rodoljublja i ponosa na naše hrvatstvo. To je nama svima jasno, jer tema je hrvatska, povijesna činjenica je opisana, ali je u sve to stavljena posebno draga glazba, pjevnne melodije koje nam miluju uši i srca kad slušamo recimo "O kako blješti grad..." kad se Zrinski opršta od svog grada. Rekao mi je prijatelj kako nije mogao otići pogledati tu operu, jer bi plakao kao malo dijete. Dragi moj, i ja sam tada plakala kao malo dijete, jer te riječi kao da su gađale srce svakog Hrvata koji je sjedio u kazalištu tada i kao i Zrinski oprštao se od Sigeta, ali i od svoga sela ili grada prije odlaska u Kanadu. I gledala sam ljude oko sebe: mnogi su onako potihlo šmricali, neki brisali oči, ili uzdisali. Svaka nota te drage nam melodije pogodila nas je sve - duboko u srce.

Predamnom na pozornici redale su se scene, pjesme, melodije, riječi koje smo možda i zaboravili, ali čim smo ih začuli, sama usta su nam često zapjevala poznatu melodiju koje se često ne želimo niti sjetiti, jer nam je tako uspomena koji puta bolna. Kad su se začuli prvi taktovi "Tako meni Boga velikoga...", zakletve Zrinskoga i njegovih ljudi, leđa ljudi oko mene su se naglo uspravljala, tišina je bila neponovljiva, ljudi oko mene su zajedno sa Zrinskim bili u Sigetu, nećujno ili ćujno zaklinjali se na vjernost Sigetu, domovini i opet su zasuzile oči, zatrepatala razna srca mnogih ljudi u operi Mississauga, Hrvati su bili ponosni na Zrinskog, na svoju povijest, na same sebe, na domovinu. I koliko god je ta opera napisana kako bi se digla svijest Hrvata onog doba, kompozitor Ivan pl. Zajc nije tada ni mogao slutiti koliko će ta opera značiti svima nama Hrvatima, a posebno nama kanadskim Hrvatima ovih dana, toliko godina nakon njegove smrti. Prošle nedjelje u misisaškoj operi svaki Hrvat koji je sjedio u kazalištu bio je ponosan na tople melodije, na prikazanu scenu, na izvanredan hrvatski, zbor koji je prenio čvrstinu karaktera Hrvata, na riječi koje su nas označile kao narod, koji nikad nije osvajao tuđe, već samo želio svoju slobodu i branio svoje.

Glazba, postava i sve oko ove opere je nešto što je meni donijelo takvo smirenje, takvo zadovoljstvo koje odavno nisam doživjela u operi. Gledala sam opere u kanadskoj opernoj kući Hummingbird, i mnoge su zaista izvrsne, imaju dobre pjevače, scena je često vrlo dobra (iako imaju i flopova da ti pamet stane, no to za drugi puta), no "Ivan Šubić Zrinski" bez obzira na svoju rodoljubnu poruku, dao je nama svima, Hrvatima i Kanadanima, ono nešto posebno što uvijek doživljavamo kad gledamo ovu operu. Srca su nam zatrepatala kad smo slušali "Pjesmu o ruži", ili "Golubice Bijela". No, pitanje je bilo kako su prijatelji Kanadani doživjeli ovu operu. Naša suradnica Biba Milinković je razgovarala sa nekim Kanadanima koji su bili na predstavi koji su joj rekli da nisu znali da hrvatska opera ima tako dobru glazbu, tako pjevnne melodije, tako izvrsne zborne pjesme, dobru priču.... Svaklo s kim je razgo-

varala čudio se kako to da se takve opere, kao što je "Nikola Šubić Zrinski" ne izvode na daskama kanadskih kazališta, i svi su smatrali da je to velika šteta što svijet dovoljno ne zna za hrvatske opere. Velike su to riječi koje su ti ljudi izrekli, a ja sam ostala doista pogođena tim riječima, jer vidim koliko smo malo učinili kako bi hrvatsku kulturu predstavili ljudima oko sebe u toj našoj Kanadi, ili u svijetu. Čak mislim da smo im na neki način oduzeli zadovoljstva koja mi imamo kad slušamo "Eru s onoga svijeta", ili "Malu Floramy", ili našeg Zrinskog.

No, vratimo se operi i onim posebnim trenucima sreće kad smo gledali hrvatsku zastavu, uz divne zvuke zakletve Zrinskog "Tako meni Boga velikoga, braniću Siget svojom krvlju, ostavit Vas braćo nikad neću dok u meni živo srce bije..."; zbora koji nam je pjevao direktno srcu. Toplinu koju smo doživjeli kad smo slušali ljubavnu pjesmu Jelene i Juranica, oproštaj mladih jednog od drugoga, ples mladih plesačica iz naše zajednice, predivne melodije koje su se ulijevale jedna u drugu, jedna ljepša od druge, i bila sam gotovo zavidna mladim pjevačima i plesačima iz naše zajednice što su bili u ovom velikom projektu nekolicine ljudi koji su sebe podredili ovoj hrvatskoj operi. Nema riječi kojima bih mogla zahvaliti gosp. Mavrinu i svima drugima koji su bili dio ovog projekta, svim donatorima, a posebno obitelji Zdunić, koji su shvatili koliko je potrebno dovesti nešto lijepo u ovu sredinu. Hvala im svima za ono nedjeljno popodne u Mississaugi, za ovo što i danas osjećam, za ono što će i moja djeca osjećati: taj ponos na našu glazbu, hrvatsku povijest, na teški rad pojedinaca koji su nam dali Zrinskog u Kanadi.

Za vrijeme opere često sam zatvorila oči i slušala samo glazbu i riječi. Smetali su me prijevodi, no ti prijevodi su bili veoma važni, jer kako bi jedan Kanadnin mogao shvatiti o čemu se radi kad ne bi bilo prijevoda? No meni

Na kraju predstave izvođače "Nikole Šubića Zrinskog" pozdravio je veliki aplauz ljudi, koji su zaista uživali u ovoj operi

kao osobi koja govori hrvatski, smetala su mi ta slova i upravo sam osjećala potrebu kako trebam zatvoriti oči i uživati u slatkim riječima mog jezika, u glazbi koja mi je tjerala suze na oči, i davala posebno zadovoljstvo koje će mi dušu grijati dugo, dugo... Tada bih se, zatvorenim očima slušajući glazbu, vratila u prošlost, bila jedna sa Zrinskim - hrvatski jezik i pjesma su me općinili. Posebno su me oduševili pjevači iz Hrvatske, izvanredan zbor koji je pjevao čistim, dobrim, jakim hrvatskim jezikom bez i malo opreznog koračanja: "U boj, u boj, mać iz toka, braćo..." i svi smo zadržali, svi smo bili jedno, opet! I opet suze, jasno!

Tako još danas, gotovo tjeđan dana nakon opere, nosim u srcu suze sreće, suze ganuća, zadovoljstva i ponosa jer naš "Nikola Šubić Zrinski" smo mi, svi Hrvati. Svi smo mi dio onih prekrasnih melodija, tako pjevnih da sami sebe uhvatite često kako vam izleti iz usta "Gle, kako blješti grad..." ili "Tako meni Boga velikoga".

I onda nakon svega toga razgovaram sama sa sobom: gotovo da nema čovjeka u našoj zajednici koji ne zna za ovu operu. Često se ta opera navodi kao pojam hrvatstva, pojam nečeg posebnog, a eto, karte nisu bile dovoljno prodane. I završavam početkom: zaista je velika šteta i veliki gubitak za svakog od vas osobno, ako niste vidjeli ovu čuvenu hrvatsku operu na daskama misisaške opere! Ako zbog ničeg drugog, onda zbog Vas samih, jer danas bi i Vi, kao i ja, pjevušili sami sebi prekrasne melodije koje su dio nas "U boj, u boj...."

Valentina

Sunset at Palagruza

the conditions of pure ecology strengthened both body and soul. They kept returning, some of them for ten years on end. The whole Europe knows about Palmižana, it is mentioned in various issues of important tourist guides, and newspapers write about it as unique pioneering enterprise.

MEMORIES OF CROATIA

We have just returned from a trip to Croatia. In no particular order and by no means all inclusive, here are some of the memories that have stuck.

Sunrise Over Duga Resa

Duga Resa, smaller industrial town, on river Mreznica (famous for its waterfalls and fishing), early in the morning.

The sun emerging over the hills surrounding Duga Resa is as spectacular as any sunrise we have encountered anywhere.

Diesel In The Morning

Robert Duvall may have been right when he said that "there is nothing like the smell of Nepal in the morning", but we're sure that diesel ranks a close second (whether its morning, noon, or evening).

Do You Mind If We Eat While You Smoke

Need we say more?

Historians At Large

An on the spot history lesson in Vinski Vrh after asking for directions to where my grandmother's hiza used to stand. Thank you Janko Maradin for a memorable few moments.

Molim

We suspect that there is a bylaw requiring everyone over the age of fifteen to carry a cell phone. Must always be accompanied by a cig-

The passion of transforming barren rocks and karst into a luxurious oasis encourages the professor to plant non-autochthonous species of plants, carefully nurturing them, counting each drop of water - and forests of cacti, aloe Vera and other exotic plants are his reward! The Second World War shuts the doors of The Palmižana Castle, whilst the agrarian reform deprives the family of hundreds of professor's hectares. The noble soul is unable to accept this, and exchanges the earthly garden for one in Paradise. His dream becomes the life and working dream of his heirs, his wife's and his son's, Juraj - better known by the name of Toto - who continue the family tradition, in spite of almost impossible obstacles of all kinds. With the same love, Juraj takes care of the forest which is no longer his, cleaning it, cutting clearings in case of forest fire, enriching it with pheasants and rabbits. He builds break-waters for boats, a communal stone road connecting two of the island's bays, Vinogradišće and Palmižana (ACY - the Adriatic Yacht Club, operated a marina there, in 1984), water cisterns, terraces for gathering rain water, sanitary knots, rooms with bathrooms, all by means of hard work and abnegation. Nurturing an exemplary catering trade within the permitted conditions, he creates the basis for long-range tourism - and all that with no water, no electricity, no telephone, no sewage system and no connections with the coast! He creates an ecological paradise, which Europe acknowledges: on the terrace of his restaurant there meet ambassadors, scientists, actors, Nobel Prize winners (Lavoslav Ružička) and local people, whilst for seamen it becomes a place of pilgrimage. (Croatia in-flight Magazine, summer 2001.)

arette in the non-mobitel hand.

Gresna Gorica

The dining and social experience to top all such experiences - enjoying a zagorski home cooked meal and being served by friendly hosts who make you feel truly welcome. And at the same time gazing at Veliki Tabor at the top of the neighbouring hill.

Veliki Tabor And Other Historic Sites

The wonder of seeing history before your eyes, and the sadness that the will to find the funds to restore these national treasures is not there and very likely may never be.

Joe and Jasna Draganjac

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 114, 15. X 2002.

head of state to testify at the biggest international war crimes trial in Europe since Hitler's henchmen were tried at Nuremberg.

"I see you have a real hang-up about Milosevic. You mentioned me in every other sentence yesterday," said Milosevic, charged with committing genocide in Bosnia and crimes against humanity in Croatia as part of a plan to create an ethnically pure Greater Serbia.

"According to your instructions Serb villages (in Croatia) were destroyed," Milosevic, who is conducting his own defense, told Mesic. "I heard about the torching of villages and lodged a complaint with (late Croatian) President (Franjo) Tudjman." (Reuters)

Mesic, who was the last to hold the rotating presidency of the old Yugoslav federation before its bloody collapse in 1991 and who later went on to lead Croatia, denied the accusation.

In earlier testimony on Tuesday, Mesic, 67, portrayed Milosevic as an unfeeling warmonger bent on breaking up Yugoslavia and seizing Croat land. But Milosevic, who became Yugoslav president in 1997 after seven years as leader of Serbia, said any insurgency by Serbs living in Croatia was the result of oppression by Croats.

Did you know about this?

Serbia, Iraq forge secret military pact - news from 1999.

Serbian President Slobodan Milosevic and Iraq's Saddam Hussein have concluded a secret military pact that will enhance their abilities to withstand allied bombing raids, according to reports in London yesterday. "We are aware of the reports that there is a connection between the Iraqi and the Serbian regimes," a British official said at the weekend. "We believe that they are accurate and based on good information. Obviously this is a cause for concern and demonstrates the sort of company that Milosevic is now keeping." A spokesman for British Prime Minister Tony Blair said Blair "is aware of these reports," adding: "Nothing would surprise us about Saddam or Milosevic."

According to a report in the Sunday Telegraph, Milosevic and Saddam have authorized their officials to work closely to fulfill their joint goal of shooting down aircraft flying bombing missions over Serbia and Iraq.

The alliance was initiated with a visit to Baghdad by a Serbian military delegation earlier this month, shortly before NATO commanders last week launched Operation Allied Force. The visit, which marked the first steps in formalizing the Serbian-Iraqi alliance, was intended to explore ways in which the two countries could cooperate to their common advantage.

The Serb delegation was headed by Serbian Deputy Defense Minister Lt.-Gen. Jovan Djukovic and followed a visit by Ivan Ivanovich, a Serb chemical and biological weapons expert, who arrived in Baghdad on March 9 to spend several days visiting Iraqi military facilities. In addition to conventional military sites, the delegation also visited an Iraqi pharmaceutical plant at Samarra, 170 kilometers from Baghdad, which UN weapons inspectors say is a chemical weapons production site.

Middle East intelligence officials say both visits were authorized by Milosevic. The visits were also confirmed by the Foreign Office in

"Is it correct that...through the culmination of ethnic intolerance toward Serbs...(and) through the adoption of many laws, the Croatian authorities instigated discrimination and chauvinism?" Milosevic said. He quoted comments he said were made by officials of the Croatian Democratic Union - a political party Mesic co-founded with Tudjman - which included: "Outside the boys are singing we're going to slaughter the Serbs."

Mesic dismissed allegations that Serbs lived in an atmosphere of fear as an "exaggeration," saying: "Those who wanted to cut off parts of Croatia are those who are to be blamed for radical statements."

Milosevic has refused to plead out of scum for the Hague tribunal. Judges have entered not guilty pleas on his behalf. Contained in the indictment against Milosevic is the 1995 massacre at Srebrenica in Bosnia, Europe's worst atrocity since World War II where up to 8,000 Muslim men and boys were killed after Serb forces overran the U.N. "safe area." Prosecutors at the U.N. court last month wrapped up their case on Kosovo, where Milosevic and former aides are accused of expelling almost one third of the Albanian population from the Serbian province, and have now turned to Croatia and Bosnia. (Oct. 2.)

London, where officials regard the growing cooperation between the two with alarm. "It appears they have identified a common aim - to shoot down allied aircraft," a senior diplomat was quoted as saying. "Saddam and Milosevic see themselves as international outcasts who must support each other if they are to survive."

In return for Serb assistance in rebuilding Iraq's air defenses and making its jet fighters airworthy, Saddam has reportedly agreed to provide Milosevic with oil and cash to sustain the Serbs' battered economy and its war effort.

Since Iraq was subjected to a massive air bombardment by US and British aircraft during and after Operation Desert Fox last December, Saddam has been desperate to shoot down allied bombers and capture their pilots. The Iraqi air-defense system is currently based on obsolete SA-2 and SA-3 Soviet missile systems, which are no match for the sophisticated air power deployed by US and British fighters patrolling the no-fly zones in northern and southern Iraq.

The Iraqis want Serbia to provide them with the advanced SA-7 anti-aircraft missile system, which was originally built to a Soviet design but has been upgraded by the Serbs and could seriously threaten allied warplanes. It is understood that Serb technicians are already assisting the Iraqis to prepare air-defense traps for allied warplanes.

The Iraqis are also reported to be seeking Serb assistance to modernize their aging squadrons of MiG-21 and MiG-29 fighters. Serb technicians regularly serviced Iraqi MiGs before the current conflict, and there have been reports that, despite the current bombardment, Serbian military specialists are being assigned to work with the Iraqi air force.

It is also believed that Moscow, which has condemned the NATO assault, will be more forthcoming - and more open - about its assistance to Iraq. (Jerusalem Post - March 29, 1999) (Croatian WordNet)

Croatian Art in France

On 3rd October, an exhibition of Edo Murtic is being opened. The vernissage is taking place on 55, rue de la Seine, Paris, at 18.30. As you know he's one of the most famous Croatian painters, born in 1922, known both for his abstract and figurative painting full of strong colors.

On October 4th, a lecture will be given at the Université de Paris - Sorbonne (Paris IV) on the occasion of the 500th anniversary of the death of FRANJO VRANJANIN, a Croatian sculptor who lived and worked on the Italian and French royal courts. The lecture is entitled Franjo Vranjanin, a master of the Renaissance art in Europe, nobilis magister FRANCISCUS DE LAURANA, sculptor regius, Vrana, about 1420 - Avignon, 1502. The lecture takes place in one of the most beautiful lecture rooms at the Sorbonne University, that is to say in the Amphithéâtre Guizot, 17, rue de la Sorbonne, Paris Ve at 18.30 sharp and it is organized by UNIVERSITE DE PARIS-SORBONNE (PARIS IV), CENTRE DE RECHERCHE EN LITTÉRA-

TURE COMPAREE, EQUIPE DE RECHERCHE SUR LA CULTURE CROATE ET LES ECHANGES INTELLECTUELS INTERNATIONAUX.

Mr. Henrik HEGER, corresponding member of the Croatian Academy of science and arts, will present: Workshops of the Croatian region of Dalmatia on the court of the king René : a European itinerary of F. Vranjanin Laurana. Mr. Marc BORMAND, curator of the Sculpture Department of the Louvre will make a presentation on: Laurana - A Renaissance sculptor in the Mediterranean artistic space.

Each presentation will be followed by a musical intermezzo interpreted by Mrs. Catherine Jousselein (voice, viol) and Mr. Philippe Gonneaud (lute). (Croatian WordNet)

HRVATSKA ISKRA

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 114, 15. X 2002

Vladimir P. Goss: Bobetko, Tito, and Jura Stubicanec

"Se prolazi, se se menja
mi smo tu navek..."
(Jura Stubicanec, a.k.a. Jura Saban)

(Everything passes, everything
changes, we stay here for ever...)

The day we all learned about the Bobetko indictment I was on a bus heading for Krapina, for the Week of Kajkavian Culture, and, more specifically, for a memorial to the man who wrote the above verses. I was of course mad and worried, like the rest of ten million inhabitants of the Global Croatia. I did not know yet that the Croatian Government would refuse the Hague's demands. I did not know yet that two thirds of Croatian people would declare themselves, for the first time, to be against cooperation with the Tribunal. Only two weeks later would Miles Raguz publish his excellent article "Nothing to Gain by Sanctioning Croatia," in which he would assert that "by now many (Croats) say they feel humiliated by the Tribunal's repeated attempts to rewrite their history," and that "a court whose decisions cannot be challenged through an independent appeals process is not really a court."

As I fretted and worried the bus slowed down to leave the freeway. Among a bunch of road signs I noticed "Kumrovec." Indeed, beyond Krapina, in the Sutla valley, there is Kumrovec, the birth place of Josip Broz Tito. And as the bus continued negotiating the busy road, I had a vision of the following conversation:

Carla del Ponte (CDP) (To Investigators 1 through 3/11-3): Hey, guys, we nailed Bobetko. Quick, who's next?

I1: Maybe Tudjman, Ma'm ...

CDP: Forget Tudjman, that's small fry. I've got Milosevic anyway. Something real big?

I2: Well, Ma'm there was that guy, I think he was a Cro, during the WW2...

I3: You mean... wait a second... you mean, something like Toto...

I1: Tito!

I2 & 3: Yes, Ma'm, Tito.

I1: Yes... He was a Croat, he massacred some people in 1945, somewhere in Austria.

I3: Bleiburg, you mean. About 200,000 they say.

CDP: Sounds promising. Who were they?

I3: Mostly Croatian, some women and children, civilians... Also some Slovenes and Serbs

CDP: Forget it. Not enough Serbs.

I2: If I recall correctly, Ma'm, he also ran a notorious prison on the Goli Otok. Tens of thousands were tortured and killed there.

CDP: Sounds promising. Who were they?

I2: They were, allegedly, supporters of the Informbiro.

CDP: What's that!?

I1: Now I also remember. That's sort of Stalin's agents...

CDP: Drop it. I might have to call Stalin as witness. Putin may not like that.

I3: Tito also promulgated some Constitution...

I2: Yes, Ma'm, in 1974. And that Constitution was used as a pre-text by those nasty Croats to secede in 1991, and attack the Serb Republic of Krajina...

CDP: Good boy! This means that Tito was the first Croatian secessionist, and that by his Constitution he promoted ethnic cleansing. Now I also think Tudjman was once his favorite.

I1-3 (in unison): Yes, Ma'm!

CDP: So get going. Exhume him, clone him, make a computerized reconstruction. Bring him to the Hague. Milosevic!! You must be kidding. This is going to be the trial of the millennium!!! This will show what those Croats really are.

By the time we reached Krapina I had decided to write my vision down for the Iskra, as I just did. I believe that its absurdity is as blatant as the Bobetko indictment. Vesna Skare-Ozbolt, Vice President of the Democratic Center party, said in the Sabor that if Bobetko goes all 4 million Croats could be called to the Hague.

And then I almost forgot it all at the Krapina event!

In a serious, modest, and beautiful way, it was a celebration of the best in Croatian spirit. Jura Stubicanec, alias Jura Saban, who died about a decade ago, was a writer of kajkavian popevke, maybe the most beloved by the Croatian public, and not only kajkavian. Twenty-six of his texts were set to music between 1970 and 1990 by the greatest names of the Croatian estrada - Vilibald Caklec, Arsen Dedic, Pero Gotovac, Alfi Kabiljo, Nikica Kalogjera, Antun Tomislav Saban (Jura's son), Zvonko Spisic, including the tremendously popular "Katarincice bele" (Little White Daisies) set to music by Djelo Jusic. Jura, as Zvonko Spisic wrote in the foreword to Jura's collected poems, "does not shed unnecessary tears; he does not snivel, but envelops everything with a mantle of humor and nonchalance, and, occasionally, just a touch of irony". This fine, intimate atmosphere pervaded the memorial. Jura's poems were read by Smiljka Bencet and Nada Klosterka, great interpreters of the Kajkavian idiom; they were performed by Bojan Kodric, Vanja Lisak and Stjepan Srpak; while from the walls shone beautiful and yet so measured paintings of cool, and yet so palpably fragrant flowers painted by Jura's widow, a well-known ceramicist and painter, Ljerka Njers. Their quaint poetry was masterfully recalled by Ms. Lilijana Domic, art critic who inaugurated the exhibition. This atmosphere of security and quiet confidence, of a belief that we "will be here forever" pervaded also the ensuing domijenak. The entire program was masterfully conducted by the legend of Croatian entertainment world, Zvonko Spisic.

At the event, Ms. Njers distributed the text of a poem not published in the above mentioned collection. It is entitled "Za 200 let" (In 200 Years), and it has some memorable lines, worthy of quoting and pondering over:

"Gdo zna kak bu za 200 let
saki bu valda imel hiza pet
i vsi ljudi buju jednaki:
vec kak ispadnu, spametni ili bedaki

(Who knows what it may be like in 200 years.
Everybody will probably have five houses,
and all the people would be equal,
whatever they may be: clever or stupid)

Sega bu: i posla i penez
i bilo bu Francuzov, Alabancov i Englez
i sakakih drugih bratof;
a trebalo bi biti i Hrvatof.

A mort ih i ne bu. Mort buju se drugim razdavali:
popevke i srce i - jal, a sima bu sejene:
nitko ne bu zal"

(Work and money will abound,
and so also the French, the Albanian, and the English,
and other guys like that;
Maybe there would be also some Croats;
and, then, maybe not. Maybe they would give everything away:
songs, their hearts and - their envy, and nobody would care:
nobody would cry.)

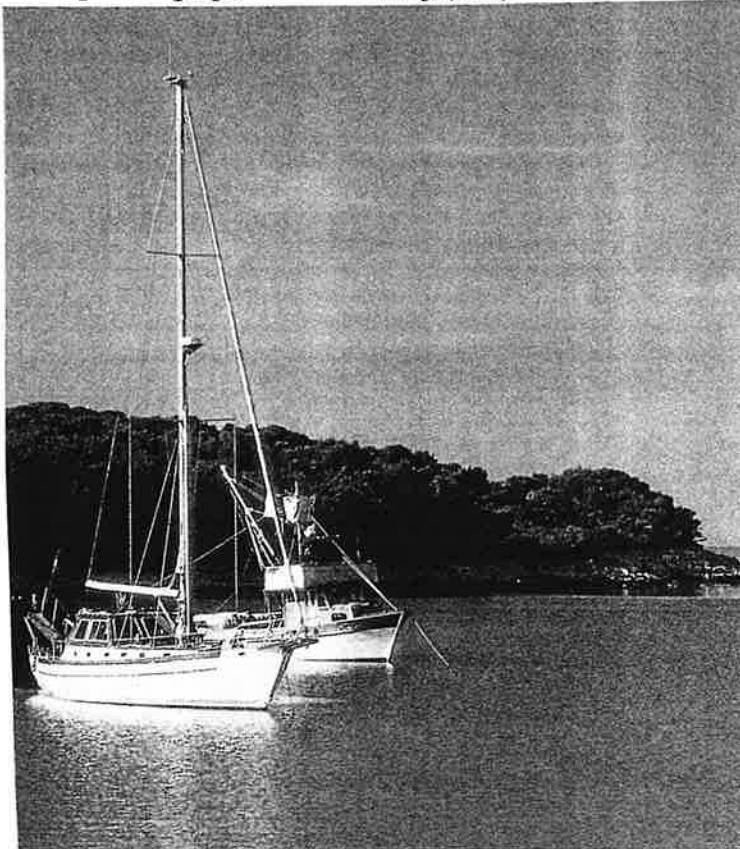
Over last few years Croatia has been holding a fire-sale. Of its resources, of its power, of its self-confidence. If we go on like that, there may be no Croats in 200 years; or even much sooner. And nobody would cry. Maybe we should take some notice of the verses Jura wrote 29 years ago! If we are to survive we must stick together. We may have differences of opinion or ideology, but when the country, the people, is at stake, and in the Bobetko case we agree it is, we must forget our differences and act as one. The memorial to Jura Stubicanec, and its atmosphere, on that difficult and annoying day, makes me believe that we can do it. Look at our strength, at our values, at our culture - and its amazing beauty. And thus we may be here in 200 years. Nay, "mi sme tu navek."

Vladimir Goss

Come and visit Croatia

PALMIŽANA - A green ecological paradise

Paklinski islets (Paklinski otočići) with their easily accessible beaches, full of beautiful calm bays with pebble or sandy banks, pine forests that hide countless little beaches where the intimate ambience is complete, became, for some, a sort of "Arcadia within reach", whilst local, practical people named them Škoji (reefs).

View of Palagruza

The unique beauty of the Škoji has been inspiring poets ever since the creation of ancient mythological epic poems - perhaps it was here that Poseidon escaped the rage of mighty Zeus with a beautiful nymph...

At the distance of 15-minute-ride from the town of Hvar by motor-boat, half the time by speedboat, under the mid-Mediterranean sun which here shines approximately 3000 hours per year, under the clear night sky with stars that appear to be on the palm of your hand, immersed into the azure which shows the riches of Neptune's underwater garden, lies the best part of the Hvar, and, according to many, of the Croatian Riviera. They form a natural defence of the Hvar harbour, the climate is mild, so that they were inhabited even in distant past, since the Illyrian era in the second century AD, which is attested by material remains of their cultures - fortresses and burial sites. The original name of the islets was Paklinski Islets, coming from "paklina" (pine-sap), ones used for the coating of wooden ship panels, whilst the only name which it ought to have by rights should be Paradise Islets!

The St. Jeronim islet, which got its name by the no longer existing small church from the 15th century, is not so saintly, being a well-known and traditional nudist beach, as well. The wooded bay of Zdrilca, with its pebble beaches and hidden spots, ideal for enjoying the sun and sea, can also boast of a picturesque and wonderful submarine world.

The Veli Otok, or St. Klement, which can be set apart due to its luxuriant and atypical vegetation, is the archipelago's largest island; it bears its new name since the 15th century, according to the chapel built on the island in honour of the aforementioned saint. The chapel has been rebuilt several times, and in its interior we can find an inscription relating to the sea battle of the island of Vis, in 1866. The island has

remnants of Illyrian mounds, but also of Roman summer residences. It is also the best known of Hvar's excursion sites - Palmižana, which is the name of one of its bays, as well as the property of the well-known Meneghello family for the past 300 years.

Stripped by the Venetian, who knew quality timber for their galleys when they saw it, the island was left barren and gray, streaked by the miserly underbrush and rosemary. The Meneghello family acquired almost the entire island, enriching it with vineyards, olive trees, rosemary bushes and pyrethrum. The largest plant manufacturing etheric oils on the East Adriatic was owned by them, whilst the famous Quintessenza, i.e., rosemary oil balsam, was a permanent item in every pharmacy and private residence on both sides of the Adriatic.

The owner of the plant was passed the secret of the preparation of the product from his father-in-law, a French pharmacist, who arrived in Hvar with Napoleon's armies in 1809, and, enchanted by the beauty and climate of the island, which helped his rheumatism, decided to spend the rest of his life there. He was well acquainted with Lavoisier's principle of fractional distillation, which helped obtain perfectly clear oil and perfumes. The manufacture of oil required large amount of rosemary, so that entire landless families were dispatched to harvest them. The Brušket (lottery) decided what land was to be harvested, and then, on a predetermined day of the year, a fleet of sailing and fishing boats, using rudders and sails, crammed with cauldrons and oil receptacles, domestic accessories, food and paklina, donkeys and sheep, left the Hvar harbour toward the Paklinski Islets. In order to obtain 15 litres of oil, 80 to 100 wagons of rosemary had to be processed, and, at that, only the flowers, tiny leaves and the tips of the branches. The harvest did not please the island's bee breeders who tended their beehives until late autumn, when they produced excellent honey, so the dissatisfaction resulted in a conflict. The law decided that rosemary could be harvested every third year, thus saving both, the plant and the bees.

The history of the Meneghello family is interwoven with the history of Palmižana, which they created generation after generation. Highly educated, in Padova and in Vienna, notaries and physicians, speaking various languages, they were devoted to their island.

Professor Eugen Meneghello, grandson of Matteo, the buyer of the St. Klement property, began to build the island's tourist image in 1906, when he left his post as a teacher in natural sciences and mathematics in Dubrovnik's college and naval academy, to open a boarding house called "The Palmižana Castle" in his family holiday residence, built around 1820. Along with the primary intention of catering to nature enthusiasts, he occupied himself with farming, wine-growing, pigraising, fishing. He invests immense material resources and physical effort into the island's reforestation, on an island without

water... In the sandy bay, Vinogradišće, he plants pine trees, cypresses, holm oak, rosemary, heather and diverse exotic plants, brought to him by sea captains, his former pupils, from far-away countries. Little by little, he succeeds in transforming his dream of the island - a perfumed Mediterranean park, an oasis of co-existence with nature, for those who are in need of peace - into reality. The atmosphere of a family home, home cooking, friendly camaraderie in fishing, grape-gathering, fishnet-mending, and long walks in wondrous nature, offered visitors oblivion from the everyday world, whilst

Seagull, one of the
island's inhabitants